

A NEMZETKÖZI SPORTKÓDEX H FÜGGELÉKE

A pályaelőírásra és a beavatkozó (orvosi, tűzoltó és gyorsbeavatkozó) szolgálatokra vonatkozó előírások

1.	FEJEZET - TÁRGY	3
1.1.	MEGHATÁROZÁS	3
1.2.	IRÁNYÍTÁS	3
1.3.	ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	4
2.	FEJEZET - KÖRPÁLYÁS RENDEZVÉNYEK	4
2.1.	VERSENYIRÁNYÍTÁS	4
2.2.	BOKSZUTCA	6
2.3.	PÁLYAELENŐRI POSZTOK	6
2.4.	JELZÉSADÁS	8
2.5.	BEAVATKOZÁSOK A PÁLYÁN	15
2.6.	BEAVATKOZÓ SZOLGÁLATOK	16
2.7.	ORVOSI SZOLGÁLAT	19
2.8.	EGYÉB SZOLGÁLATOK	26
2.9.	SAFETY CAR (BIZTONSÁGI AUTÓ) ELJÁRÁS (KIVÉVE A KÜLÖN ELŐÍRÁSOKKAL RENDELKEZŐ FIA BAJNOKSÁGOKAT)	27
2.10.	SPECIÁLIS ELŐÍRÁSOK ÉJSZAKAI RENDEZVÉNYEK ESETÉRE	31
3.	FEJEZET - AUTOCROSS ÉS RALLYCROSS ESEMÉNYEK	33
3.1.	ÁLTALÁNOS RENDEZÉS	33
3.2.	A VERSENYPÁLYA ELLENŐRZÉSE	33
3.3.	ORVOSI SZOLGÁLAT	34
3.4.	TŰZOLTÓ- ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLAT	34
3.5.	EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK	35
3.6.	BEAVATKOZÁSOK A PÁLYÁN	35
4.	FEJEZET – GYORSULÁSI (DRAGSTER) RENDEZVÉNYEK	35
4.1.	A RENDEZÉS ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSAI	35
4.2.	A VERSENYPÁLYA ELLENŐRZÉSE	35
4.3.	ORVOSI SZOLGÁLAT	36
4.4.	TŰZOLTÓ ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLAT	36
4.5.	EGYÉB SZOLGÁLATOK	37
5.	FEJEZET - RALLYE (1. KATEGÓRIA)	37
5.1.	ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK	37
5.2.	BIZTONSÁGI TERV ÉS SZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK	37
5.3.	AZ ORVOSI ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLATOK ALAPFOGALMAINAK RÉSZLETEZÉSE	39
5.4.	A KÖZÖNSÉG BIZTONSÁGA	41
5.5.	A VERSENYZŐ EGYSÉGEK BIZTONSÁGA:	43
5.6.	BALESETI JELENTÉS	46
6.	FEJEZET – NEMZETKÖZI TEREPRALLYE ÉS BAJA RALLYE RENDEZVÉNYEK	47
6.1.	ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK	47
6.2.	BIZTONSÁGI TERV ÉS SZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK	47
6.3.	AZON RÉSZEGYSÉGEK MEGHATÁROZÁSA, AMELYEK AZ ORVOSI ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLATOKAT ALKOTHATJÁK	48
6.4.	NÉZŐK BIZTONSÁGA	50
6.5.	VERSENYZŐEGYSÉGEK BIZTONSÁGA	50
7.	FEJEZET – HEGYI RENDEZVÉNYEK	53
7.1.	A RENDEZÉS ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSAI	53
7.2.	A VERSENYPÁLYA FELÜGYELETE	54

7.3. ORVOSI SZOLGÁLAT	54
7.4. TŰZOLTÓ- ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLAT	56
1.MELLÉKLET - ELŐÍRÁSOK KÖRPÁLYÁKON TÖRTÉNŐ MAGÁNTESZTEK ESETÉRE	60
2.MELLÉKLET - VERSENYFŐORVOSOK FIA BAJNOKSÁGOKRA TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉSE	61
3.MELLÉKLET - MOZGÓ BEAVATKOZÓ EGYSÉGEK	63
4.MELLÉKLET - INTENZÍV KEZELŐ EGYSÉGEK FELSZERELÉSE	67
5.MELLÉKLET - A MENTŐHELIKOPTER FELSZERELÉSE	70
6.MELLÉKLET - ÁLLANDÓ ORVOSI KÖZPONT	70
7.MELLÉKLET - KED CSAPATOK	73
8.MELLÉKLET - AZ FIA ORVOSI KÜLDÖTT SZEREPE	74

1. FEJEZET - TÁRGY

1.1. MEGHATÁROZÁS

E függelék meghatározza a pályaellenőrzés és a beavatkozó szolgálatok célkitűzéseit, továbbá e célok eléréséhez módszereket javasol az autósportnak a Nemzetközi Sportkódex (a továbbiakban: Kódex) hatálya alá tartozó különböző szakágaival kapcsolatosan.

A pályaellenőrzés célja, hogy egy rendezvény lebonyolításához a biztonságos körülményeket fenntartsák megfigyelés, jelzésadás és beavatkozás formájában. A beavatkozó szolgálatok speciális segítségnyújtásról szándékoznak gondoskodni, amennyiben az szükségessé válik.

E négyféle szempont részletes tárgyalása az alábbiakban következik.

Az FIA hangsúlyozza, hogy a magántermészetű tesztek nem tartoznak a felelősségi körébe. Mindazonáltal minden olyan személyre nézve, aki versenysebességgel tesztl, az alábbiakat javasolja:

- 1) biztosítsák azt, hogy mást ne veszélyeztessenek
- 2) saját biztonságuk érdekében fogadják el a jelen előírások által támasztott követelmények szerinti alapvető óvintézkedéseket

Az ajánlott minimális biztonsági intézkedések a jelen függelék 1. mellékletében vannak megadva

1.2. IRÁNYÍTÁS

Mindezen folyamatok mindenkor a Versenyigazgató végső irányítása alatt kell, hogy álljanak. Abban az esetben, ha egy bajnokság vagy versenysorozat rendezvényén Rendezvényigazgató működik, e bajnokság vagy versenysorozat edzései és versenyfutamai a Versenyigazgató és a biztonsági intézkedések felett a Rendezvényigazgató fennhatósága alatt állnak.

A Versenyigazgatónak egy asszisztentst kell kineveznie, aki a pályaellenőrzés és a beavatkozó szolgálatok megszervezéséért és irányításáért felelős. Ez a személy a Biztonsági Felelős nevet viseli, és jelentéseit közvetlenül a Versenyigazgatónak teszi. Ezt a tevékenységet a Versenyigazgató-helyettes is elláthatja.

Minden rendezvénynek rendelkeznie kell egy, a jelen szabályok előírásain alapuló, átfogó biztonsági tervvel. Ezt a tervet jóvá kell hagynia a Versenyigazgatónak, és ebben kell szabályozni a következőkben leírt valamennyi műveletet. A rendezvény alatt a Versenyigazgató vagy helyettese irányítja az abban foglaltak megvalósítását.

A tervnek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- pályaellenőri posztok
- orvosi és tűzoltó szolgálatok és ezek beavatkozó járművei
- egyéb beavatkozások és járműveik
- a közönség biztonsága és biztonsági óvintézkedések

Mindegyik fentebb említett szolgálat élére vezetőt kell kinevezni, akik közvetlenül a Versenyigazgatónak vagy helyettesének tartoznak felelősséggel és meg kell határozni a versenyirányítás működését.

Mindezekon kívül ki kell dolgozni egy katasztrófa tervet, arra az esetre, ha a rendezvény során előre látható eseményeken túli komoly katasztrófa következne be.

1.3. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A versenypálya ellenőrzésére és a baleset esetén történő beavatkozást végző személyek számára vonatkozó előírást a rendezvény egésze alatt be kell tartani. Ha bizonyos napokon (pl. munkanapokon) ez nem lehetséges, a rendezvény programját (értsd: időtervét) olyan módon kell átalakítani, hogy a biztonságos lebonyolításhoz szükséges létszám rendelkezésre álljon.

A biztonság érdekében dolgozó személyeknek (pl. sportbírók, orvosok, paramedikusok *(a továbbiakban értsd: a magyar képzési rendszerben a szakápoló és a mentőtiszt képesítési szint között helyezkedik el)*, tűzoltók stb.), ellátandó feladatkörük szerint és az egyes rendezvényekre vonatkozó biztonsági tervben megadott módon, külsőleg könnyen azonosíthatóknak kell lenniük.

2. FEJEZET - KÖRPÁLYÁS RENDEZVÉNYEK

2.1. VERSENYIRÁNYÍTÁS

2.1.1. Meghatározás

A versenyirányítás a rendezvény felügyeletének és irányításának a központja, melynek biztosítania kell a Versenyigazgató és munkatársai, és ha van, a Rendezvényigazgató számára minden szükséges eszközt és berendezést annak érdekében, hogy feladataikat megfelelő munkakörülmények között láthassák el. A versenyirányítást olyan helyiségben kell elhelyezni, amely megfelelő hangszigeteléssel rendelkezik, és ahová csak a kijelölt személyzet léphet be. A Versenyigazgatónak, vagy az általa kijelölt személynek a versenyirányításban kell tartózkodnia mindaddig, amíg a versenypályán bármilyen tevékenység zajlik. A Versenyigazgató kötelességeit a Kódex 142. cikkelyében kerülnek meghatározásra.

2.1.2. Elhelyezkedés

A versenyirányítást általában egy épületben kell elhelyezni, a rajtvonalhoz olyan közel, amennyire csak lehetséges és a talajszinthez képest egy emeletnél nem magasabb szinten, továbbá önálló kijáráttal kell rendelkeznie a pályára vagy a bokszutcára.

A versenypályára és a bokszutcára való lehető legjobb kilátás érdekében a helyiségnek ki kell emelkednie a bokszok vonalából.

Ezeknek a követelményeknek általában úgy lehet eleget tenni, ha a versenyirányítást a bokszépület egyik végében helyezik el.

2.1.3. Felszerelések

A versenyirányítási helyiséget el kell látni:

- a) telefon vagy elektronikus kommunikációs rendszerrel, amely összeköttetést biztosít a pályaellenőri posztokkal, a fő beavatkozó posztokkal, és az általános szolgáltatási hálózattal
- b) egy városi hálózathoz csatlakozó telefon és fax készülékkel;
- c) egy belső kommunikációs rendszerrel, amely kapcsolatban áll a pályán lévő hivatalos személyekkel;
- d) egy rádió adó-vevővel, amely a járművekkel, vagy az így felszerelt posztokkal tart kapcsolatot;

- e) egy mikrofonnal a bokszok és a depó felé, csatlakozási lehetőséggel a nézőközönség felé;
- f) TV monitorokkal és az azokat kapcsoló rendszerrel, ha a pályát zárt láncú TV rendszerrel szerelték fel;
- g) a körpálya nagyméretű tervrajzával, amely jelöli valamennyi biztonsági szolgálat helyét.

MEGJEGYZÉS: Az esemény során használt valamennyi kommunikációs rendszer központját ebben a helyiségben kell elhelyezni.

2.1.4. Működése

A rendezvény bármely részének megkezdése előtt, vagy ha a pályát újra felnyitották, a Versenyigazgató vagy az általa kijelölt személy feladata a versenypálya lezárása, biztosítva ezzel, hogy:

- a) a versenypálya mentes minden akadálytól;
- b) minden pályaellenőr és sportbíró, a beavatkozó szolgálat személyzete és felszerelése a megfelelő helyen van;
- c) a pályára minden be- és kivezető út le van zárva.

Ennek biztosítása érdekében egy piros zászlóval vagy piros jelzőfényel ellátott záró autó megszigorítja az utolsó ellenőrző kört.

Az alábbi óvintézkedéseket be kell tartani az utolsó ellenőrző körben:

- a pályát záró autó soha nem előzhet meg vagy hagyhat maga mögött a pályán közlekedő más járművet, kivéve ha a Versenyigazgató erre közvetlen utasítást adott,
- a pályát záró autóban ülő hivatalos személynek személyesen kell jelentést tennie a versenypálya lezárásáról a Versenyigazgatónak,
- a rendezvény befejezése után, vagy ha erre alkalmasnak látszó szünet következik, a Versenyigazgató, vagy az általa kijelölt személy megnyithatja a pályát úgy, hogy egy zöld zászlóval vagy zöld jelzőfényel ellátott pályanyitó autóval körbemegy a pályán, jelezve, hogy a szolgálati autók és a hivatalos személyek a pályára léphetnek azért, hogy felveszék a személyzetet és a felszereléseket, eltávolítsák a meghibásodott autókat stb.

A Versenyigazgató e függelékben foglalt további feladatai:

- ha szükséges, a pályaellenőrök kérésére engedélyt ad bármely beavatkozó szolgálat alkalmazására az adott szolgálat vezetőjével egyetértésben,
- azoknak a jelzéseknek a használata, melyeket kizárólag az ő hatáskörében vannak;
- a versenypálya felügyelete amennyire az szabad szemmel lehetséges, vagy ha van, erre alkalmas zártláncú TV hálózaton keresztül;
- biztosítani azt, hogy az összes pályaellenőri jelentést tükröző jegyzőkönyv (eseménynapló) készüljön annak érdekében, hogy ha szükséges, intézkedni lehessen.

Továbbá, ő a felelős azért, hogy a sporteseményt a Kódexben, a Versenykiírásban, és ha van, a bajnokság általános szabályaiban foglaltakkal teljes összhangban bonyolítsák le.

2.2. BOKSZUTCA

2.2.1. Sebességkorlátozás

A Formula 1 Világbajnokságot és az ovál pályán lebonyolított rendezvényeket kivéve az autók egyetlen nemzetközi körpályás rendezvényen sem léphetik túl a 60 km/h sebességhatárt a bokszutcában, sem a versenyfutam, sem az edzés ideje alatt. Ez a bokszutca teljes hosszában betartandó, és ellenőrizendő

2.2.2. A személyzetre vonatkozó korlátozás

A rendezők figyelmét fel kell hívni arra, hogy a bokszutca fokozottan veszélyes terület a rendezvény alatt, nemcsak azért, mert versenyautók használják, hanem azért is, mert a vele határos versenypályán történő baleset kihatással lehet erre a területre.

Ezért az edzések és a versenyfutamok alatt a bokszutca területére történő bejutást kizárólag azon személyek számára kell fenntartani, akik ott meghatározott feladatot látnak el. A bokszutca fala melletti jelzőzónába mindenki számára tilos a belépés, kivéve az ott nélkülözhetetlen tisztségviselőket, vagy a verseny csapatok személyzetét, akik oda speciális belépési engedéllyel rendelkeznek. A versenyfutam rajtjánál a jelzőzónában szigorúan tilos bárkinek is tartózkodnia.

A csapattagokra a Formula 1 szabályait kell alkalmazni:

A verseny csapat személyzete csak közvetlenül azelőtt léphet a bokszutcába, mielőtt a versenyautón a javítást elkezdik, és azonnal vissza kell vonulniuk, amint a munkát elvégezték.

Tilos a bokszutca védőfalára, kerítésére a rendezvény ideje alatt felmászni, beleértve ebbe a versenyfutam vége utáni időszakot is. Az e tilalmat megszegő csapatokkal szemben a rendezvény sportfelügyelői büntetést szabhatnak ki.

2.2.3. Előírások arra az esetre, ha a versenyfutamok során tankolás történik

Egy rendezvény során minden személy, aki a tankoló berendezés használata alatt a járművön dolgozik, olyan ruhát kell viseljen, amely a test minden részét, beleértve a fejet, arcot és a szemet is, védi a tüztől.

Olyan versenyfutam alatt, amelyen tankolás történhet, senki sem léphet be a bokszépület egyetlen részébe sem, kivéve, ha az adott hely a bokszutcában kialakuló esetleges tűz ellen megfelelően védve van.

2.3. PÁLYAELENŐRI POSZTOK

2.3.1. Meghatározás

A versenypálya és közvetlen környezetének felügyeletét a pályaellenőri posztok személyzete biztosítja. Ezeknek, a pálya mentén elhelyezkedő posztoknak, legegyszerűbb formájukban is biztosítaniuk kell egy alkalmas szilárd felületet, amely a versenyautóktól védve van, valamint a poszt személyzetét és felszerelését a természeti erővel szemben is megvédelmezi (lásd. Még az „O” Függelék 7.9 cikkelyét).

2.3.2. Számuk és elhelyezésük

Minden versenypálya esetében külön kerülnek meghatározásra a pálya sajátosságainak megfelelően, a következők alapján:

- a versenypálya egyetlen része sem maradhat ellenőrzés nélkül;
- minden posztnak vizuális kapcsolatban kell lennie az előtte és utána levő poszttal, ellenkező esetben további személyzetet alkalmazva kiegészítő, vagy összekötő posztokat kell létrehozni azért, hogy e követelmény teljesüljön;
- az egymást követő posztok (a kiegészítő posztokat figyelmen kívül hagyva) távolsága nem lehet több 500 méternél;
- minden - két főnél több személyből álló - posztnak szóbeli kapcsolatot kell tudni létesítenie a versenyirányítással;
- minden posztot el kell látni a pályáról jól látható, érthető, logikus rendszer szerinti és a rajtvonal utáni első poszttól kezdődő növekvő sorszámozású táblával;
- az FIA-t értesíteni kell minden olyan változásról, ami a posztok darabszámát, vagy elhelyezését érinti.

2.3.3. Felszerelés

Minden posztot el kell látni az alábbiakkal:

- a) megbízható, a versenyirányítással kétirányú kommunikációt biztosító rendszerrel és egy független tartalék rendszerrel
- b) zászlókészlettel, amely tartalmazza a következő zászlókat:
  - 2 db sárga;
  - 1 db sárga-piros csíkos;
  - 1 db kék;
  - 1 db fehér;
  - 1 db zöld;
  - 1 db piros.

Minden kiegészítő vagy összekötő posztot is el kell látni ilyen zászlókészlettel.

A Versenyigazgató kérésére meghatározott posztokat fel lehet szerelni fekete és fekete/narancssárga körös zászlóval is.

Ezen felül, minden posztot fel kell szerelni egy olyan, legalább 60x80 cm nagyságú, fehér alapú, 40 cm-es betűnagyságú fekete „SC” feliratú táblával, amelyet a Safety Car bevetésekor használnak.

- c) egy 15 és két 4 literes tárolóedénnyel, feltöltve kalcium karbonáttal, vagy más, azonos mennyiségű olaj felszívó anyaggal,
- d) két kemény seprűvel és lapátokkal,
- e) három hordozható tűzoltó készülékkel, amelyek egyenkénti tűzoltó kapacitása legalább egyenértékű egy hordozható (10 kg) BCF tűzoltó készülékével, valamint a 2.6.2.3 cikkelyben meghatározott kiegészítő felszereléssel.

2.3.4. Személyzet

Minden nem kiegészítő, vagy összekötő posztért a poszt vezetője és helyettese felelős, akiket az ASN szervezésében megtartott speciális vizsgán alkalmasnak találtak tisztségük betöltésére, és akiknek rendelkezésükre állnak további, a

pályaellenőri poszt feladatainak ellátására vonatkozó alapkiképzésben részesült személyek. A posztvezető, vagy helyettese tartja fenn a szóbeli kommunikációs kapcsolatot a versenyirányítással.

A személyzet közül legalább egy főnek képesnek kell lennie alapszintű elsősegély nyújtásra.

A rendezvény végén a személyzet nem hagyhatja el a posztot addig, amíg a pályanyitó autó el nem haladt előttük.

A hivatalos személyek nem viselhetnek a zászlókhöz hasonló színű ruházatot, különös tekintettel a sárga és piros színekre.

2.3.5. Feladatok

Minden posztnak:

- jelzésadással kell figyelmeztetnie a versenyzőket minden olyan veszélyre vagy problémára, amelyet azok nem láthatnak előre (lásd 4. cikkely).
- azonnal jelentenie kell a versenyirányításnak minden olyan eseményt, amely a pályának az ő hatáskörébe tartozó szakaszán történt, és amennyiben szükséges, javaslatot kell tennie a beavatkozó szolgálatok bevetésére.
- szükség esetén a 2.5 cikkelyben foglaltak szerint be kell avatkozniuk a pályán
- ellenőriznie kell, hogy a rendezvény sportszerűen folyik-e, és jelentenie kell a versenyirányításnak minden sportszerűtlen vagy veszélyes magatartást, különös tekintettel az „L” függelék IV. fejezetének „Versenyzői magatartás a versenypályán” című részében foglaltakra.
- a versenypálya adott szakaszát tisztán, és akadályoktól mentesen kell tartania, meg kell kísérelnie a kifolyt olaj eltávolítását azt felszívó anyag segítségével, seprűvel vagy lapáttal, kivéve, ha ezt kifejezetten nem kérik (pl. a Formula1 Grand Prix események során).
- a pályán folyó tevékenységek végeztével folytatnia kell a versenypálya hozzátartozó szakaszának ellenőrzését mindaddig, amíg a versenyirányítás nem tudatja, hogy minden versenyautó elhagyta a versenypályát.

2.4. JELZÉSADÁS

2.4.1. Általános előírások

A versenypálya felügyelete során a Versenyigazgató (vagy helyettese) és a pályaellenőri posztok a versenyzők biztonsága és a szabályok betartatása érdekében legfőképpen a jelzésadásra támaszkodnak.

A jelzésadás nappal különböző színű zászlókkal történik, amelyeket fényjelzésekkel lehet kiegészíteni vagy bizonyos esetekben helyettesíteni.

A zászlókkal megegyező méretű fekete és fehér jelzőtáblákat is lehet használni bizonyos jelzésekre, ezeket azonban az adott rendezvény versenykiírásában világosan meg kell határozni.

Éjszaka a zászlók fényjelzésekkel és fényvisszaverő táblákkal helyettesíthetők, de erről minden versenyzőt előzetesen tájékoztatni kell a versenyzői eligazítás során. Éjszakai rendezvényeken minden poszton kötelező a sárga fény (lásd a 2.10.1.cikkelyt).

2.4.2. Zászlók:

Méret: Valamennyi zászló minimális mérete 60x80 cm; kivéve a piros és a kockás zászlót, melyek minimális mérete 80x100 cm kell legyen.

Szín: A zászlók színeinek az alábbi Pantone-rendszerű színekkel kell megegyezni:

Piros:	186C
Sárga:	SárgaC
Világoskék:	298C
Zöld:	348C
Fekete:	FeketeC
Narancssárga:	151C

2.4.3. Fényjelzések:

A fényjelzések kiegészíthetők, vagy helyettesíthetők a lengetett piros, sárga, zöld, kék és fehér zászlójelzéseket. Ha egy rendezvényen fényjelzéseket használnak, azt részletesen ismertetni kell a versenykiírásban, továbbá az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

2.4.3.1. A fényforrások tulajdonságai

- a fényforrások hagyományos izzólámpák és reflektorok vagy megfelelően meztőlbe rendezett fénykibocsátó diódák azaz LED-ek (*későbbiekben: „fényjelző panel”*) lehetnek, vagy más, elegendően fényes és megfelelő színekkel rendelkező rendszer, amelyet az FIA jóváhagyott;
- a fényjelzéseknek elegendő teljesítményűnek és/vagy megfelelő méretűnek kell lenniük ahhoz, hogy félre nem érthető módon érzékelhetőek legyenek 250 m távolságból erős napfény esetén is;
- a fényeknek 3-4 Hz-en kell villogniuk;
- a használt fényforrásoknak képesnek kell lenniük az azonnali fény kibocsátásra, alacsony felfutási idővel, vagy a nélkül;
- minden fényforrásnak legalább 70⁰-os látószöveget kell biztosítani;
- 360⁰-os körsugárzó fény nem használható;
- A fényforrások által kibocsátott fénynek olyan szinteltségi mutatókkal kell rendelkeznie, hogy bármilyen környezeti fényviszonyok is állnak elő, azokat ne lehessen összetéveszteni más színekkel.
- a maximális szíkontraszt elérése érdekében, minden fényforrást matt, fekete háttéren kell elhelyezni, és biztosítani kell a jólláthatóságot a felkelő és a lenyugvó nappal szemben;
- a fényforrásokat olyan ismétlődő rendszerrel kell felszerelni, amely annak jelzéseit továbbítja a következő sportbírói poszt számára;
- a tartós alkalmazásra telepített rendszereknél a kijelző státuszát automatikusan továbbítani kell a versenyirányítás felé..

2.4.3.2. A fényjelzések elhelyezése

- alapesetben a felszerelésnek minden használt színből két fényforrást kell tartalmaznia;
- a fényforrásokat eltérő ütemben villogó párokként kell elhelyezni egymástól olyan távolságra, hogy a látvány szempontjából ne olvadjanak össze;
- a sárga és piros fényeket nem lehet egymás mellé helyezni;
- a fényforrásokat úgy kell beállítani, hogy tengelyük a versenyvonalától, mint fő látótengelytől 30°-nál többel nem térhetnek el;
- a fényforrásokat olyan szögben kell elhelyezni, hogy a lehető legnagyobb látható felületet biztosítsák a leghosszabb ideig;

2.4.3.3. A fényjelzések működése:

- minden zászlót egy pár felváltva villogó fényforrásnak, vagy egy villogó fényjelző panelnek kell reprezentálnia, a bokszkijárat kék jelzés állhat egy villogó fényből;
- amennyiben kettős lengetett sárga zászlós jelzésre van szükség, azt is be kell tudni mutatni;
- a piros fényforrások csak a versenyirányítás helyiségéből működtethetők;
- minden más fényforrás működtethető a sportbírók által, vagy a versenyirányítás helyiségéből;
- amennyiben a fényforrások helyi működtetésűek, mindegyik vezérlő dobozt úgy kell kialakítani, hogy megakadályozzák a téves működtetés lehetőségét. A vezérlő doboznak magába kell foglalnia egy visszajelző rendszert is;
- minden esetben lennie kell egy biztonsági áramforrásnak.

Mivel normál esetben egyszerre csak egy fényjelzés adható, ezért a sportbírók jelenléte elengedhetetlen, olyan eseményeknél ahol az egyidejű jelzés adására van szükség.

2.4.3.4. Egyéb fényjelzések

Fényjelző panel alkalmazható a sárga-piros csíkos zászló, a Safety Car (SC) tábla vagy egyéb jelzések megjelenítésére is. Ezeket (értsd: ha vannak ilyenek) a rendezvény versenykiírásában kell rögzíteni.

2.4.4. A Versenyigazgató vagy helyettese által a rajtvonalnál használt jelzések

2.4.4.1. A Versenyigazgató által használt zászlójelzések

a) Nemzeti zászló:

A versenyfutam indítására használható. A rajtjelet a zászló leengedésével kell megadni, amely állórajttal induló versenyfutamok esetében nem emelhető fej fölé addig, amíg minden autó mozdulatlanul nem áll, és semmilyen körülmények között sem tartható ott 10 másodpercnél tovább.

Ha bármilyen okból kifolyólag nem a nemzeti zászlót használják, a helyettesítő zászló színét - amely a jelen fejezetben meghatározott egyik zászlóval sem lehet összetéveszthető - a versenykiírásban kell meghatározni.

b) Piros zászló:

Ezt a zászlót a rajtvonalnál lengetve kell használni akkor, ha az edzés vagy versenyfutam megállításáról döntés született. Ezzel egy időben a pályán lévő összes pályaelőíró poszton is lengetni kell a piros zászlót.

Ha bemutatásra került a megállításra vonatkozó jelzés

1. edzés során minden autónak azonnal csökkentenie kell a sebességét és lassan vissza kell térniük saját bokszaikba
2. versenyfutam során minden autónak azonnal csökkentenie kell a sebességét és lassan tovább kell haladniuk a piros zászlós vonalig (*)
3. előzni tilos és a versenyzőknek tudatában kell lenniük annak, hogy verseny-, és szolgálati járművek lehetnek a pályán, a pálya baleset következtében teljesen el lehet torlaszolva, és időjárási körülmények a pályát alkalmatlanná tehetik versenysebességgel történő használatra
4. ha egy versenyfutam meg lett állítva, a versenyzőknek tudatában kell lenniük annak, hogy a gyors haladás értelmét veszti, mivel:
  - a versenyfutam végeredménye vagy az újraindított versenyfutam rajtsorrendje a piros zászló bemutatása előtti állapot szerint és a rendezvényre vonatkozó szabályok szerint kerül meghatározásra
  - a bokszkijárat be lesz zárva

Az autóknak a piros zászlós vonal (*) előtt egymás mögött kell állniuk, amíg nem kapnak arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a versenyfutam folytatódni fog vagy befejeződött, és az ennek megfelelő, a rendezvényre vonatkozó szabályok szerinti utasításokat a hivatalos személyektől meg nem kapják

A piros zászlót a Versenyigazgató vagy az általa kijelölt személy pályazáráskor is használhatja (lásd a 2.1.4 cikkelyt)

(*) Piros zászlós vonal: 20 cm széles, csúszásmentes, folyamatos vonal, amely a pályát középvonalára merőlegesen egyik oldalától a másikig keresztezi azon a ponton, amely előtt minden autónak meg kell állnia abban az esetben, ha a versenyfutamot megállították vagy felfüggesztették, továbbá ahová minden nehézség nélkül el tudnak jutni valamint rajtpozícióba tudnak fejlődni, és amelyből a versenyfutam folytatása esetén a safety car vezetésével elindulnak.

c) Fekete-fehér kockás zászló:

Ezt a zászlót lengetve kell bemutatni, és az edzés vagy a versenyfutam végét jelzi.

d) Fekete zászló:

Ez a zászló tudatja az érintett versenyzővel, hogy meg kell állnia a bokszánál vagy a versenykiírásban, illetve a bajnokság szabályaiban meghatározott helyen, amikor legközelebb megközelíti a bokszutca bejáratát. Ha a versenyző bármilyen okból nem tesz eleget ennek az előírásnak, ezt a zászlót akkor sem szabad 4-nél több, egymást követő körben bemutatni.

Az e zászló bemutatására vonatkozó döntés kizárólagosan a rendezvény sportfelügyelőit illeti, és az érintett csapatot e döntésről azonnal értesíteni kell.

e) Fekete zászló 40 cm átmérőjű narancssárga koronggal:

Ez a zászló tudatja az érintett versenyzővel, hogy autójának olyan műszaki hibája van, ami valószínűsíthetően veszélyezteti őt magát vagy másokat, és a következő körben a bokszánál meg kell állnia. Amennyiben a műszaki hibát a gépátvétel

vezető megítélése szerint megfelelően elhárították, az autó visszaállhat a versenyzésbe.

f) Fekete-fehér, átlósan osztott zászló:

Ezt a zászlót csak egyszer kell bemutatni, és ez figyelmezteti az érintett versenyzőt, hogy sportszerűtlen viselkedését jelentették.

Az utóbbi 3 zászlót (vagyis a d), e), f) pont szerintiakat) mozdulatlanul kell bemutatni, kiegészítve egy fekete alapon fehér számot ábrázoló táblával, amelyet azon autó vezetőjének kell bemutatni, amely a táblán lévő számot viseli. A zászló és a szám egyesíthető egy *(értsd: mindkettőt tartalmazó vagy ábrázoló)* tábla alkalmazásával.

Amennyiben a Versenyigazgató szükségesnek ítéli, ezeket a zászlókat a rajtvonaltól eltérő helyen is be lehet mutatni.

A két utolsó zászló (az e), f) pont szerinti) bemutatásáról általában a Versenyigazgató dönt, de adott esetben a sportfelügyelők is dönthetnek erről, feltéve, hogy ezt a versenykiírásban vagy a bajnokság szabályaiban meghatározták. Az érintett csapatot azonnal értesíteni kell a döntésről.

2.4.4.2. A Versenyigazgató által használt fényjelzések

Fényjelzések vagy fényjelző panelek az előbbiekben említett jelzések vizuális megjelenítésére használhatók. Ebben az esetben ezt a rendezvény Versenykiírásában közölni kell.

Ha az edzés vagy versenyfutam megállítására vonatkozó jelzés piros fényjelzéssel történik, annak kizárólag a Versenyigazgató ellenőrzése alatt kell állnia.

2.4.5. A pályaellenőri posztokon használt zászlójelzések

2.4.5.1. A pályaellenőri posztok zászlójelzései

a) Piros zászló

Ezt a zászlót lengetve kell bemutatni, de kizárólag csak a Versenyigazgató utasítására, ha szükségessé válik az edzés vagy a versenyfutam megállítása az előbbi 2.4.4.1 b) cikkelyben foglaltakkal összhangban.

b) Sárga zászló

Veszély jelzésére szolgál, és kétféleképpen lehet a versenyzőknek bemutatni, a következő jelentéstartalommal:

- Egy zászlót lengetve: Lassíts, ne előzz, és készülj fel irányváltoztatásra. Veszélyforrás van a versenypálya mellett, vagy részben a versenypályán.
- Két zászlót lengetve *(értsd: „dupla sárga”)*: Lassíts, ne előzz, és készülj fel irányváltoztatásra, vagy megállásra! Egy veszélyforrás a versenypályát részben vagy teljesen eltorlaszolja

A sárga zászlót általában csak a veszélyforrást közvetlenül megelőző pályaellenőri poszton kell bemutatni.

Bizonyos esetekben azonban a Versenyigazgató elrendelheti e zászlók használatát az esetet megelőző több mint egy poszton is.

Előzni tilos az első sárga zászló és az esemény után alkalmazott zöld zászló között.

A sárga zászlót a bokszutcában nem kell használni, hacsak olyan rendkívüli esemény nem történik, amit a versenyzőkkel tudatni kell.

c) Sárga zászló piros csíkokkal:

Mozdulatlanul bemutatva (értsd: „álló”, azaz *nem lengetett zászló*) arról tájékoztatja a versenyzőt, hogy a pályára került olaj vagy víz miatt a tapadás lecsökkent a zászló utáni szakaszon.

Ezt a zászlót (a körülményektől függően) legalább 4 körön keresztül kell használni, hacsak időközben a felület ismét normálissá nem válik. A zászlót követő szektor végén mindezek ellenére sem szükséges a zöld zászlót bemutatni.

d) Világoskék zászló:

Általában lengetve kell bemutatni, jelezve egy versenyzőnek, hogy előzni kívánják. Az edzés és a versenyfutam alatt különböző jelentése van.

Minden esetben:

- Mozdulatlan kék zászlót kell bemutatni a bokszutcát elhagyó versenyzőnek akkor, ha a pályán közeledő járművekre kell számítani.

Edzés során:

- Adj utat az előzni kívánó gyorsabb autó számára

Versenyfutam során:

- Általában egy hamarosan lekörözésre kerülő autónak mutatják be, és ebben az esetben e versenyzőnek az őt követő autó számára az előzést a legelső adandó alkalommal lehetővé kell tennie.

e) Fehér zászló:

Ezt a zászlót lengetve kell bemutatni, és a használata jelzi a versenyzőnek, hogy egy sokkal lassabb jármű van a pályának a jelzést követő szektorában.

f) Zöld zászló:

Ezzel a zászlóval kell jelezni, hogy a versenypálya akadálytól mentes, és lengetve kell alkalmazni az egy, vagy két sárga zászló bemutatását előidéző esemény utáni legelső pályaellenőri poszton.

A Versenyigazgató belátása szerint használható még a bemelegítő kör vagy az edzés kezdetének jelzésére is.

2.4.5.2. A pályaellenőri posztok fényjelzései

A fentebb említett jelzések fényjelzések által is megvalósíthatók a 2.4.3 cikkelyben foglaltak szerint.

Ha az edzés vagy versenyfutam megállítására vonatkozó jelzés piros fényjelzés vagy panel, az kizárólag a Versenyigazgató irányítása alatt állhat.

2.4.6. Rajtlámpák és eljárások (a speciális szabályokkal rendelkező FIA bajnokságokat kivéve)

Ha körpályán rendezett, állórajttal történő versenyfutamok indítására fényjelző készüléket (*későbbiekben: rajtlámpa*) telepítenek, az alábbi követelményeket kell figyelembe venni:

a) Rajtlámpák telepítésére vonatkozó előírások:

Minden, a versenyfutam rajtjelének megadására szolgáló rajtlámpát úgy kell telepíteni, hogy azokat a rajtrácson lévő autókból minden versenyző jól lássa szokásos vezetői helyzetében ülve.

A rajtlámpákat a versenypálya fölött átívelő, a rajtvonal után (*értsd: menetirányban*) 10-25m közötti távolságban elhelyezett állványzatra kell szerelni. A rajtlámpák alsó sora és a versenypálya közti távolság nem lehet 4 m-nél kevesebb.

A rajtlámpákat keresztirányban úgy kell elhelyezni, hogy azok az egész rajtrácstról a lehető legjobban láthatók legyenek.

Ajánlott a rajtlámpák elrendezésénél az FIA honlapján az „Ajánlások körpályás rendezvények fényjelzéseire, állórajt esetén” cím alatt található rendelkezéseket figyelembe venni. De bármely esetben a piros és zöld lámpákat közvetlenül egymás fölé, a villogó sárga lámpákat pedig mindezek fölé kell elhelyezni.

A lámpáknak olyan nagyoknak és fényesnek kell lenniük, amennyire csak lehetséges és megvalósítható, de legalább olyan nagyságúaknak és fényerősségűeknek, mint a közutakon használt közlekedési lámpák. Meghibásodás esetére minden lámpát meg kell kettőzni, és vezérlésüket két, egymástól független áramkörnek kell biztosítani. Automatikusan működésbe lépő tartalék áramforrás használata erősen ajánlott. Az állványzat hátsó (*értsd: a menetiránnyal ellentétes*) oldalán ismétlődő lámpákat kell elhelyezni.

A kapcsoló áramkörnek legalább az alábbi kombinációk bármelyikét lehetővé kell tennie:

- minden lámpa ki van kapcsolva,
- csak a zöld lámpák égnek,
- csak a piros lámpák égnek,
- a piros lámpákat a zöldek váltják fel (egy kapcsolással),
- csak a sárga villogó lámpák égnek,
- piros lámpák és sárga villogó lámpák együtt égnek (külön kapcsolókkal).

b) Az állórajt rajtjele

Ajánlott a „Versenyhétvégék fényjelzési rendszere” rendelkezéseinek alkalmazása minden olyan, állórajtot magában foglaló rendezvény esetében ahol rajtlámpa telepítése ezt lehetővé teszi. Amennyiben nem, az alkalmazott eljárás nem lehet azzal ellentétes (pl.: ugyanazon lámpakombináció használata ellenkező jelentéssel).

A rajteljárást a rendezvény versenykiírásában minden esetben világosan rögzíteni kell.

Legegyszerűbb formájukban a lámpák jelentése a következő:

PIROS lámpák világítanak:

Maradj mozdulatlan és készülj a versenyzés megkezdésére.

PIROS lámpák kiallszanak:

Kezdj versenyezni.

SÁRGA villogó lámpák világítanak:

Maradj mozdulatlan és állítsd le a motort (ha a piros lámpa után gyulladnak ki, akkor a piros lámpáknak is égve kell maradniuk).

Általában a piros lámpák meggyújtása és kioltása között 2-3 másodpercnek kell eltelnie.

A teljes FIA rajteljárás az FIA honlapján az „Ajánlások körpályás rendezvények fényjelzéseire, állórajt esetén” cím alatt található. (Sport/Regulations/Circuits)

Az FIA eljárás alkalmazása az FIA Túraautó Világbajnokság és az FIA GT Bajnokság állórajtos rendezvényein kötelező, az adott sorozat időmérési/értékelési követelményeinek alkalmazásával együtt.

c) A gördülő rajt rajtjele

A formációs kör alatt a vonalnál a piros lámpasor kigyullad. A rajtjelet a piros fényt kioltó zöld lámpák felkapcsolásával adja meg a rajtbíró.

Amennyiben a formációs kör végén, amikor a rajtvonalhoz közelednek az autók, valamilyen probléma adódik, a piros lámpák bekapcsolva maradnak.

2.5. BEAVATKOZÁSOK A PÁLYÁN

2.5.1. Feltételek

Egy baleset alkalmával az első beavatkozás rendszerint a beavatkozó sportbírók feladata, és amely mindig a posztvezető vagy helyettese irányítása alatt zajlik, akinek minden szükségeset meg kell tennie, hogy gondoskodjék személyzetének biztonságáról az előzetesen megállapított jelzések használatával, amelyekkel szabad utat biztosít egy autó közeledtekor, és a sárga zászló alkalmazásakor.

Minden beavatkozást végző személynek olyan ruházatot kell viselnie, amely tűz esetén biztosítja a teljes testfelület védelmét, beleértve a fejet, arcot és szemet is.

2.5.2. Ha egy autó megáll

Ha egy autó megáll a pályán, vagy elhagyja azt, az abban a szektorban lévő beavatkozó sportbírók első feladata, hogy az autót biztonságos helyre juttassák.

Egyetlen versenyző sem utasíthatja azt el, hogy az autóját eltávolítsák a pályáról. Minden tőle telhetőt meg kell tennie, hogy segítsen, és követnie kell a sportbírók utasításait. Amint az autó már biztonságos helyen van – amennyiben ezt a rendezvényre vonatkozó szabályok megengedik – a versenyző az újraindítás érdekében dolgozhat az autón. Ilyen esetekben más eszközöket, pl. szállító járműveket, darukat, stb. nem lehet addig bevetni, amíg a versenyző világosan nem jelzi, hogy nem kívánja folytatni a versenyzést. -Fokozottan ajánlott, hogy a versenyző a járműve mellett maradjon az edzés vagy versenyfutam végéig, vagy legalábbis tudassa a posztvezetővel, hogyan lehet az autóját felemelni, vagy a boksza visszavontatni.

2.5.3. Baleset esetén:

2.5.3.1. Első beavatkozás:

Bármikor is történik egy baleset, a pályaellenőri posztnak azonnal értesítenie kell a versenyirányítást, hogy az a tűzoltási és orvosi tervben rögzített eljárásokat alkalmazhassa. Azonnal, legalább két beavatkozó sportbírónak, melyek mindegyike rendelkezik egy-egy tűzoltó készülékkel, a helyszínre kell sietnie azért, hogy:

- segítsen a tűzoltásban (lásd: tűzoltás, 2.6.2. cikkely);

- lehetőség szerint segédkezzen a versenyzőnek, nem feledkezve meg arról, hogy az első orvosi beavatkozást az orvosi szolgálatnak kell megtennie, és a versenyzőt sérülés esetén nem szabad megmozdítani; bármely versenyzőnek, akinek gondot okoz az autóját segítség nélkül elhagyni, nem szabad ezzel próbálkoznia, hanem meg kell várnia az erre specializálódott beavatkozó egység megérkezését.

A hivatalos személyeknek maguknak soha nem szabad egy balesetben részes versenyzőt az autójából kiszedni (kivéve, ha azt különleges körülmények indokolják, pl. tűz, fenyegetően közeli veszély) de gondoskodhatnak a versenyző biztonságáról, mialatt az erre specializálódott beavatkozó egység megérkezésére várakoznak.

Fentieket az eligazítások során az érintettekkel (versenyzők és hivatalos személyek) közölni kell.

- jelentse a posztvezetőnek, ha szükség van további beavatkozó szolgálatra (lásd tűzoltás, orvosi beavatkozás vagy gyorsbeavatkozás);
- a pályát törmeléktől, olajtól, stb. megtisztítsa
- ha egy versenyző látszólag sértetlen, a posztvezetőnek ezt jelentenie kell a versenyirányítás felé, hogy a szükséges utasításokat kiadhassák.

2.5.3.2. Második beavatkozás:

Szükség esetén, a versenyirányításnak egy mobil tűzoltó egységet kell gyorsan a helyszínre irányítani.

Ha a baleset helyszínén megerősítik a személyi sérülést, akkor azonnal orvosi és gyorsbeavatkozó járműveket kell bevetni.

2.6. BEAVATKOZÓ SZOLGÁLATOK

2.6.1. Beavatkozó járművek

A beavatkozó járművek nélkülözhetetlen részét képezik a körpálya mentési rendszerének, személyzetük gondoskodik mindazokról a pontosan meghatározott beavatkozásokról, amelyekre a pályán, a bokszban vagy a depóban megtörtént baleset esetén szükség lehet.

2.6.1.1. Feladatok:

a) Tűzoltás:

második beavatkozásként működjenek, és legyenek meg az eszközeik a tűz teljes eloltásához;

b) Orvosi:

képesnek kell lenniük az újraélesztésre és a sérült versenyző állapotának stabilizálására;

c) Kimentés (gyorsbeavatkozás):

megfelelő eszközökkel és felszereléssel kell rendelkezniük, hogy egy sérült autóból ki tudják szabadítani a versenyzőt;

d) Sérült versenyző kiemelése („KED”) (bizonyos eseményeken kötelező – lásd a 2.7.3 cikkelyt és a 7. mellékletet):

képesnek kell lenniük a sérült, gerincproblémák miatt nem mozgatható versenyző a járműből történő kiemelésére.

Hogy egy járműnek a fent említettek közül csak egyetlen feladata van vagy azok közül többet is ellát, a versenypálya és az ASN megítélésére van bízva, de mindig

azzal a feltétellel, hogy a járművek a versenypálya bármely pontját alkalmas időben elérjék, és ezekben rendelkezésre álljon minden, a 2.6.2 cikkely szerint a tűzoltáshoz, és a 3. számú Függelék szerint az orvosi és/vagy gyorsbeavatkozáshoz meghatározott alkalmas személyzet és felszerelés.

Rendkívül lényeges, hogy egy orvosi járműnek kell követnie a mezőnyt bármely versenyfutam első körében, melyhez csatlakozhat egy megfelelően gyors tűzoltó vagy gyorsbeavatkozó jármű is.

Ha a járművek sebessége, vagy a versenypálya hossza miatt nem kivitelezhető, hogy a beavatkozó járművek egy teljes kört tegyenek meg, akkor addig kell a mezőnyt követniük, amíg célszerű, majd el kell foglalniuk kijelölt helyüket.

2.6.2. Tűzoltó szolgálat

2.6.2.1. Küldetés

E szolgálat feladata, hogy a pályán, a bokszban, vagy a depóban váratlan esemény következtében keletkezett tűzzel szembeszálljon. Az összes többi helyszín esetében a rendezőknek a vonatkozó hatósági előírásoknak megfelelően kell biztosítaniuk egy ettől független szolgálatot.

2.6.2.2. Szervezés:

Mindenek előtt emlékeztetni, hogy bármilyen tűzoltási művelet meghatározó tényezője a személyzet, és a megfelelően kiképzett szakemberek Fontosságukat nem lehet eléggé hangsúlyozni.

A tűzoltási műveletnek két alapvető követelményt kell kielégítenie:

- a tűzfészket el kell érni, és a versenyzőt attól el kell szigetelni;
- megfelelő mennyiségű és alkalmas eszközzel kell rendelkezni a tűz teljes eloltásához.

A múltbéli tapasztalatok és tesztek azt mutatják, hogy a kezdeti beavatkozást leghatékonyabban és legpraktikusabban két lépcsőben lehet megszervezni, s bár az egyes pályákon a módszerek és felszerelések különbözőek lehetnek, az első és második beavatkozás kritériumainak eleget kell tenni:

- Első beavatkozás: amilyen gyorsan az megvalósítható, a versenypálya bármely pontján történt baleset esetén tűzoltóknak kézi tűzoltó készülékkel a helyszínre kell érni, és képesnek kell lenniük, hogy a megfelelő készülékekkel az utastérből kiszorítsák a tüzet.
- Második beavatkozás: a beavatkozó szolgálatok tervezésénél úgy kell kalkulálni, hogy ideális esetben már 60 másodperccel a baleset bekövetkezése után rendelkezésre álljanak a feltételek a versenyző kimentésére.
- Harmadik beavatkozás: a kiegészítő eszközök, berendezések megérkezése a helyszínre, ha szükséges.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az első és második beavatkozást tökéletesen össze kell hangolni, mivel lehetséges, hogy az első beavatkozásnál használt kézi tűzoltó készülékek hatásossága korlátozott lehet.

2.6.2.3. A versenypálya mentén elhelyezett felszerelések:

A versenypálya teljes hosszán, mindkét oldalon, 300 méterenként kézi tűzoltó készülékeket kell elhelyezni szakképzett személlyel együtt. Ez a maximálisan elfogadható távolság. Ha nem lehetséges, vagy nem célszerű a versenypálya mindkét oldalát használni, akkor ezek mindegyikét el lehet helyezni csak az egyik oldalon.

Ebben az esetben a kezelő személyek közötti maximális távolság 150 m lehet. Ajánlatos 50 m-ként kézi készülékeket elhelyezni (kezelő nélkül). Valamennyi ilyen tűzoltó pontot a versenyzők számára a pályáról látható módon jelezni kell, egy minimum 25 x 25 cm-es narancssárga fényvisszaverő táblával, a földtől kb. 2 m magasságban, megfelelő szögbe állítva az első védelmi vonalon. (ajánlott szín: Pantone 15-1364 TC „préselt narancs”)

A sportbírói posztokat is el kell látni kiegészítő tartalék tűzoltó készülékekkel.

A versenypálya mentén, védett helyen, gyors mobil készülékeket is el kell helyezni, készülékenként legalább két személlyel, azért, hogy a második beavatkozás biztosítható legyen. E személyeknek rendelkezniük kell 180 liternyi (40 gallon), elfolyt üzemanyag okozta tűz teljes eloltásához szükséges felszereléssel (folyamatos oltóanyag ellátással nem csak oltási feladatokhoz, de, az újragyulladás megakadályozása érdekében is).

Kiegészítő felszerelés: a sportbírói posztokat, valamint a tűzoltó autókat is az alábbi kiegészítő felszerelésekkel kell ellátni:

- a) felborult autó felállítására szolgáló szerszámok; kötelek, horgok, hosszú emelők;
- b) tűzálló takarók a tűz elfojtására (min. 180x180 cm);
- c) alumínium borítású tűzálló kesztyűk;
- d) fogók vagy hidraulikus szerszámok fémlap hajlítására és egyéb speciális szerszámok valamely személy sérült karosszériájú autóból való kimentésére.

2.6.2.4. Felszerelés azokban a boksokban, ahol tankolás zajlik

A kézi tűzoltó készülékeken kívül (bokszonként egy) legalább minden hatodik bokszban ajánlott elhelyezni legalább egy egységet, amely két 30 kg-os tartályból és egy tömlőből áll, amely a következő készülékig terjedő távolság kétharmadáig elér. A boksz terület központi részén el kell helyezni a 2.6.2.3 pontban meghatározott teljes felszerelés készletet.

MEGJEGYZÉS: A bokszokban tilos üzemanyagot tárolni, kivéve, ha az a rendezvényre vonatkozó szabályokban meghatározott feltételek mellett történik.

2.6.2.5. Felszerelések a depóban:

A depót és környékét, melyet a versenyautók és a rendezvényhez kapcsolódó kiszolgáló járművek használnak, el kell látni elegendő kézi tűzoltó készülékkel, és ezeket a területeket könnyen hozzáférhetővé kell tenni a mobil egységek számára.

2.6.2.6. Tűzoltó anyagok:

Az oltóanyag kiválasztásánál a következő tényezőket kell figyelembe venni: hatékony, gyors, síkos maradékanyag nélküli, a láthatóságot a lehető legkisebb mértékben zavarja, kevéssé mérgező. Bármilyen, használatra kerülő anyagnak hasonlóan hatékonynak kell lennie, mint az alábbi halon termék.

Képlet	Forráspont	Folyadék-sűrűség	Gőz-nyomás	Halmaz-állapot	Toxicitás	Keverhetőség (benzinnel)
CBrClF (BCF)	-4	1,83	3	gáz	Elfogadott	Kielégítő

2.6.3. Gyorsbeavatkozó szolgálat

2.6.3.1. Célok

A gyorsbeavatkozó szolgálat biztosítja a személyzetet és a felszerelést a versenypályán történt baleset következtében autóban rekedt személyek kiszabadításához.

Az első gyorsbeavatkozást a legközelebbi poszton lévő pályabírók végzik a 2.6.2.2 cikkelyben leírtak alapján. Azonban, mivel felszerelésük korlátozott, súlyos baleset esetén a 3. sz. mellékletben meghatározott felszerelésekkel ellátott speciális járműveket kell a helyszínre irányítani. Ezek a járművek egyszerre több funkciót is betölthetnek a 2.8 cikkelyben leírtak szerint, és legkésőbb a balesetet követően 90 másodperccel be kell avatkozniuk.

2.6.3.2. Műszaki segítségnyújtás

Ha baleset következtében egy versenyző benntagad az autójában, a gyorsbeavatkozó szolgálat kérheti az érintett versenycsapat egy mérnökének a tanácsát. Ilyen esetekben, a versenycsapat vezetőjének jelentkeznie kell a versenyirányításban, ha addig még nem léptek vele kapcsolatba.

Ha kéri a versenycsapat személyzetének jelenlétét, akkor a versenyigazgató felhatalmazást ad számukra, hogy egy hivatalos járműben a baleset színhelyére siessenek annak érdekében, hogy, a baleset helyszínén tartózkodó gyorsbeavatkozó csapat vezetőjével felvegyék a kapcsolatot. A versenypályán minden más beavatkozást szigorúan csak a gyorsbeavatkozó szolgálat és a rendezvény hivatalos tisztségviselői végezhetnek.

2.7. ORVOSI SZOLGÁLAT

2.7.1. Általános rendelkezések

Az orvosi szolgálatnak összhangban kell állnia az e fejezetben foglaltakkal. Ezen kívül, meg kell felelniük az érintett ország érvényben lévő jogi előírásainak. Ezek az előírások valamennyi nemzetközi eseményre vonatkoznak, azonban nem terjednek ki a magán tesztekre, melyekre külön ajánlások vonatkoznak (lásd az 1. mellékletet).

Az orvostechnikai információkat és az elengedhetetlen gyakorlati utasításokat az e fejezet végén lévő összefoglaló táblázat tartalmazza.

2.7.2. Szervezés és adminisztráció

2.7.2.1. Versenyfőorvos

Az orvosi szolgálatok szervezésének és igazgatásának átfogó felügyelete, összhangban a Rendezőbizottsággal a Versenyfőorvos felelőssége.

Munkája segítésére és meghatározott feladatkörök átvételére Versenyfőorvos helyettes nevezhető ki, aki vis major esetben a helyébe lép.

A Versenyfőorvos és helyettese személyét az illetékes ASN-nek jóvá kell hagynia és őket a Versenyigazgató fennhatósága alá kell helyezni. Nevüket fel kell tüntetni a rendezvény Versenykiírásában.

A Versenyfőorvos felelős az esetleges sérültekkel kapcsolatos mentési és szállítási szolgálatok személyzetének összeállításáért, e szolgálatok megszervezéséért, működtetéséért és irányításáért. Ennek megfelelően döntései minden orvosi és

paramedikus személyzetre vonatkoznak, beleértve a nemzeti sporthatóság által közvetlenül vagy közvetve kirendelt személyzetet is.

A rendezők kötelesek a Versenyfőorvos rendelkezésére bocsátani minden szükséges tárgyi és adminisztrációs eszközt, hogy feladatát megfelelően el tudja látni.

Különleges előírások FIA F1, GT1, WTCC bajnokságok esetében

A Versenyfőorvos személyét az FIA-nak jóvá kell hagynia. Az erre vonatkozó eljárás és a személyi követelmények a 2. mellékletben kerülnek meghatározásra.

Angol nyelvtudással kell rendelkeznie mind szóban mind írásban.

Helyettes versenyfőorvos kinevezése kötelező.

2.7.2.2. A Versenyfőorvos feladatai

Minden esetben:

- a) egy mentési szerkezeti térkép készítése, amely meghatározza a mennyiségét, minőségét, és a felállítási helyét a felvonult egységeknek, baleset esetén követendő utasításokat, valamint a külső irányba történő (értsd: sérült) szállítási módokat.
  - Különleges előírások FIA F1, GT1, WTCC bajnokságok esetében
Az FIA Orvosi kérdőíven szereplő kérdések megválaszolása és az abban megadott dokumentumok beszerzése szükséges és elégséges információt képeznek.
- b) Olyan súlyos baleset, illetve balesetsorozat esetére, amely meghaladja a helyszíni orvosi egységek képességeit, előzetesen kapcsolatba lép a mentési terv készítőjével. A mentési tervet úgy alakították ki, hogy összhangban legyen az ide vonatkozó jogszabályokkal.
  - Különleges előírások FIA F1, GT1, WTCC bajnokságok esetében
Az FIA Orvosi kérdőíven szereplő kérdések megválaszolása és az abban megadott dokumentumok beszerzése szükséges és elégséges információt képeznek.
- c) Írásbeli értesítést küldeni legalább 15 nappal a rendezvény előtt (FIA F1, GT1 és WTCC bajnokság versenyeinek esetében 2 hónappal előtte) az előbbi b) pontban meghatározott fogadó kórházaknak
- d) A nézőtéri orvosi szolgálat koordinálása
- e) Kivételes eseteket leszámítva, a verseny főorvos a rendezvény egésze valamint az azt megelőző edzések ideje alatt a Versenyirányításban tartózkodik annak érdekében, hogy baleset esetén elősegítse a kommunikációt és az együttműködést a Versenyigazgatóval. Időlegesen helyettese (a 2.7.2.1 cikkely szerint) a helyébe léphet. Minden esetben elérhetőnek kell lennie.
Különleges előírások FIA F1, GT1, WTCC bajnokságok esetében
- f) *Az ASN felelősségével megküldeni az (FIA által biztosított) orvosi kérdőívet az FIA Orvosi csoportjának (medical@fia.com). Határidő: legkésőbb a rendezvény előtt 2 hónappal*
- g) *A kérdőív megküldése előtt fel kell szólítani a tervezett (fogadó) kórházakat, hogy írásban küldjék meg azon traumatológus, idegsebész, hasi sebész, érsebész és súlyos égési sérüléseket ellátó szakorvosoknak a névsorát, akik ügyeletben lesznek*
- h) *A rendezvény időpontja előtti két hónapon belül bármilyen, a fogadó kórházat illető változtatást el kell kerülni, kivéve ha vis major esete áll fenn. Ez esetben a változtatást az FIA Orvosi Küldöttnek el kell fogadnia*

2.7.2.3. FIA Orvosi Küldött

Jelenléte kötelező F1, FIA GT, FIA WTCC esetében, kinevezhető más FIA Bajnokságok esetén.

Szerepét a 8. melléklet tartalmazza.

2.7.3. Az orvosi szolgálat összetevőinek és személyi állományának leírása

2.7.3.1. Kommunikációs eszközök

Az orvosi szolgálat minden egyes elemének (Versenyfőorvos, KED vagy más orvosi beavatkozó járművek, mentőautók, gyalogos orvosok, mentőhelikopterek, az orvosi központ) kommunikációs kapcsolatban kell lennie egymással, olyan hálózaton keresztül, amely lehetőség szerint e szolgálatok kizárólagos használatára van fenntartva.

2.7.3.2. Orvosi beavatkozó járművek

(felszerelésük tekintetében lásd a 3. mellékletet)

Ilyen járművet minden esetben biztosítani kell és annak meg kell felelnie az adott terepviszonyoknak. Számukat a versenypálya hosszának és jellemzőinek megfelelően kell megállapítani. A járműveket úgy kell felszerelni, hogy alkalmasak legyenek keringési és légzési vészhelyzetek megoldására.

Az orvosi beavatkozó jármű(vek)nek képesnek kell lennie követni a mezőnyt minden egyes versenyfutam első körében.

Az orvosi gyorsbeavatkozó jármű személyzete a következő:

- újraélesztésben jártas orvos, aki tapasztalattal rendelkezik baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában;
- tapasztalt autóvezető;
- lehetőség szerint egy egészségügyi asszisztens (jelenléte kívánatos)

Az első kör megtételére kijelölt orvosi gyorsbeavatkozó járműben tartózkodó orvosnak az adott ország előírásainak, vagy adott esetben referencia előírásoknak megfelelő, újraélesztésre szakosodott orvosnak kell lennie. Ezt a járművet csak nagy tapasztalattal rendelkező személy vezetheti.

Az autó egészségügyi személyzetének az autóban lévő összes eszközt ismernie kell, és képzettnek kell lennie azok megfelelő használatával kapcsolatban

Különleges előírások az FIA F1 (és lehetőség szerint az GT1 és az WTCC) esetében

Az az autó, amely a mezőnyt követi az első körben, az „FIA Medical Car”. E járműnek 4 ajtósnak, és 3 személy szállítására alkalmasnak kell lennie. Biztonsági bukókeret és komplett biztonsági övek erősen ajánlottak.

Az „FIA Medical Car”-ban az FIA által kijelölt orvoson túl egy, az újraélesztésre szakosodott, a rendező országban orvosi tevékenység végzésére jogosult orvosnak is tartózkodnia kell, aki tapasztalattal rendelkezik baleseti sérültek kórházba szállítás előtti ellátásában. A járművet csak megfelelő, hivatásos sofőr vezetheti.

A többi orvosi beavatkozó járműben legalább az egyik személynek jól kell értenie angolul.

2.7.3.3. Sérült versenyzőt kiemelő csapatok (továbbiakban: KED csapat) (lásd még a 7. mellékletet)

Feladatuk azoknak a járműben rekedt versenyzőknek a kimentése, akik külső segítség nélkül erre nem képesek. A csapatok száma a versenypálya hosszától és természetétől függ.

Különleges előírások FIA F1, GT1, WTCC bajnokságok esetében (ajánlott más rendezvények esetében is)

Minimum 2 csapatnak kell lennie (az erre vonatkozó speciális felmentés esetét kivéve), és 3 csapat szükséges a 6 km-nél hosszabb pályák esetében. Mindegyik ilyen csapatnak elegendő számú személyből kell állnia, és közülük egy vagy kettő orvos is lehet. Azonban minden esetben kötelező, hogy a helyszínen egy, az orvosi vészhelyzeti kezelésre képesített orvos csatlakozzon a csapathoz, és az irányítást átvegye.

2.7.3.4. Állandó vagy ideiglenes Orvosi Központ

- a) Állandó orvosi központ kialakítása kötelező minden állandó versenyzésre kialakított pálya esetében amely olyan rendezvénynek add otthont, amely az FIA nemzetközi versenynaptárában szerepel, kivéve ha erre az esemény felmentést kapott.
- b) Az állandó Orvosi Központot a 6. mellékletben megállapított előírásoknak megfelelően kell felépíteni. Az állandó orvosi központ építését vagy módosítását megelőzően a terveket minden esetben az FIA elé kell terjeszteni jóváhagyásra. A központ megnyitását orvosi szemlének kell megelőznie. Ezt a feladatot az FIA kiadhatja az adott ország ASN-jének. A 2010 előtt épített pályák esetében az előírásokat 2011 jan 1-ig kell teljesíteni.
- c) Minden nemzetközi esemény tekintetében is a minimális orvosi felszerelésnek jelen kell lennie (lásd 4. Kiegészítés) annak érdekében hogy a sérülteket ellássák legyen kisebb vagy komolyabb sérülései.

2.7.3.5. Orvosi Központ személyzete

- a) A központ akár állandó, akár ideiglenes, az ott működő orvosi csapatnak tartalmaznia kell legalább két újraélesztésre képesített, és két gerincsérülésben és traumatológiában tapasztalatokkal rendelkező sebészt. E négy specialista közül az egyiknek súlyos égési sérülések kezelésére vonatkozó szakképesítéssel kell rendelkeznie.
- b) Egyéb nemzetközi rendezvény esetén az FIA grade 1,2,3 vagy 4 licensszel rendelkező pályák esetében a fenti rendelkezések alkalmazása erősen ajánlott és újraélesztésben, valamint sebészetben járatos orvos jelenléte mindig szükséges.

2.7.3.6. „Gyalogos” orvos

A Versenyfőorvos kijelölhet gyalogos orvosokat vagy paramedikusokat a versenypálya mentén található különböző sportbírói posztokra.

Különleges előírások FIA F1, GT1 és WTCC esetében (ajánlott más rendezvények esetében is)

Ilyenek kijelölése a boksztucába kötelező, és minden ilyen csapatnak 1 orvostól és 1 paramedikusból kell állnia.

2.7.3.7. Az Orvosi személyzet felismerése

Lehetőleg tűzálló, (egészségügyi személyzet számára készült) overáll viselete ajánlott minden fajta rendezvényen. Kívánatos, hogy azok hát- és mellrészén

viselőjük beosztása legyen feltüntetve, különösen „ORVOS”??? „DOCTOR” „PARAMEDIC” szavak.

Különleges előírás az FIA F1, GT1, és WTCC bajnokság esetében

Ilyen overáll viselése kötelező minden, a pályán beavatkozást végző orvosnak és paramedikusnak (kivéve a mentőautó személyzetének).

2.7.3.8. Sérültek kórházba szállítására vonatkozó eljárás

- a) Baleset esetén, a Versenyfőorvos döntése alapján és a sérült állapotától függően a sérült kórházba szállítható:
  - szabványos felszereltségű mentőautóval;
  - intenzív kezelésre felszerelt mentőautóval
  - intenzív kezelésre felszerelt mentőhelikopterrel
- b) A helikopter használatát illetően többféle ok, különösen az időjárás, meggátolhatja annak indulását vagy visszaérkezését. Ilyen esetekben, és a
  - Versenyfőorvos, az
  - a Rendezvényigazgató és/vagy a Versenyigazgató és
  - az FIA Orvosi Küldött (ha van), között lefolytatott megbeszélés után egy zajló vagy megszakított esemény folytatható vagy újraindítható az alábbi körülmények figyelembe vételével:
    - egy olyan kórház megléte (amelyet a rendezvény orvosi kérdőívében rendszeresen meg kell említeni), amely az FIA által megkövetelt kívánalmakkal összhangban lévő szakmai segélyközpontként vehető figyelembe, és amely vis major esetet kivéve a forgalmi viszonyoktól függetlenül mentőautóval 45 percen belül elérhető.

Függetlenül attól, hogy a szállítás közúton vagy levegőben történik, minden olyan súlyos sérültet, akinek állapota intenzív beavatkozást igényel, az újraélesztésre képesített orvosnak kell elkísérnie a kórházba.

Különleges előírások FIA F1, GT1, WTCC esetében (ajánlott más rendezvények esetében is)

Sérült kórházba szállításához az alábbiak megléte szükséges:

- a) Az Orvosi Központnál minden esetben két mentőautónak kell állomásoznia. Legalább az egyiknek orvosi szempontból (személyzetét és felszereltségét tekintve) alkalmasnak kell lennie intenzív kezelésre szoruló sérült szállítására.
- b) Minden esetben lennie kell egy mentőhelikopternek, amelyet felszerelése orvosi szempontból alkalmassá tesz intenzív kezelésre szoruló sérült szállítására, és megfelel az adott ország légügyi hatóságai által előírt követelményeknek (felszerelése az 5. mellékletben szerepel).
Jelen kell lennie legalább 1 órával bármely edzés vagy versenyfutam megkezdése előtt, és felállítási helyét nem hagyhatja el mindaddig, amíg a Rendezvényigazgató a Versenyfőorvossal egyetértésben arra fel nem hatalmazza. Abban az esetben, ha egy éppen folyó szabad-, vagy időmérő edzés, vagy versenyfutam során a mentőhelikopternek egy sérültet el kell szállítania, az edzés vagy versenyfutam nem indítható újra mindaddig, amíg a helikopter vissza nem tért, vagy egy másik bevethető helikopter az első helyét el nem foglalta.

Különleges okokból, azzal a feltétellel, hogy az FIA Orvosi Bizottsága vagy annak képviselője ezt elfogadja, egy versenypálya felmentést kaphat a helyszínen állomásozó mentőhelikopterre vonatkozó kötelezettségei alól az alábbi előfeltételek megléte esetén:

- Megkövetelt egy „készenléti helikopter”;
- Vis major esetét kivéve a rendezvényre vonatkozó orvosi kérdőívben feltüntetett, és az FIA orvosi ellenőrzése során elfogadott kórház elérése a forgalmi viszonyoktól függetlenül nem vehetne igénybe 20 percnél hosszabb időt;
- Ellenkező esetben rendőrségi kíséretet kell biztosítani;
- A kórháznak az orvosi kérdőívben szereplő egyik kórháznak kell lennie

2.7.3.9. Orvosi szolgálat a nézőközönség számára:

A nézőközönség számára olyan orvosi szolgálatot kell biztosítani, amely összhangban van az érintett ASN-ekre vonatkozó hatályos törvényi előírásokkal (ajánlott egy központi állomás létesítése, valamint mentőállomások telepítése az egymástól elkülönülő nézőtéri egységeibe vagy azok egymással szomszédos csoportjaihoz)

Ez olyan orvosi szolgálat, amely elkülönül a versenypálya kiszolgálására szervezett szolgálattól, de egyben ki is egészíti azt. Ha a nézőközönség orvosi szolgálatát más szervezet látja el mint a versenypályáét, a Versenyfőorvos felelős a szolgálatok munkájának összehangolásáért.

A nézőközönség orvosi szolgálatának járműve a versenypályára csak a versenyirányítás engedélyével hajthat fel.

2.7.4. Az orvosi szolgálat indítására vonatkozó eljárások

A versenyirányításban:

- a) A rendezvényigazgató (az FIA bajnokságok esetében) és a Versenyigazgató, a rendelkezésre álló információk alapján valamint az Orvosi Küldött (az FIA bajnokságok esetében) és a Versenyfőorvos tanácsait figyelembe véve dönt a meghozandó intézkedésekről, és adja ki az utasítást a szükséges szolgálat számára.
- b) A meghozott döntés gyakorlati megvalósítása a Rendezvényigazgató (ha van) , a Versenyigazgató, és az Orvosi Küldött (ha van), Versenyfőorvos közös irányítása alatt történik.
A mentési műveletek tervét gondosan előre ki kell dolgozni. Erősen javasolt egy olyan táblázat kidolgozása, amely a TV képernyők és az orvosi beavatkozó járművek közötti összefüggéseket határozza meg *(értsd: a TV képernyőkön látható pályaszakaszokhoz mely beavatkozó járművek tartoznak)*.
- c) az utasításokat késedelem, és mindenfajta közvetítő nélkül kell továbbítani az orvosi és a KED csapatok felé *Rendezvényigazgató (ha van), a Versenyigazgató vagy a Versenyfőorvos* rádióján keresztül. Az Orvosi Küldöttnek (ha van) és a Versenyfőorvosnak folyamatos kapcsolatban kell állnia az orvosi és a KED csapatokkal, és a Versenyirányítást folyamatosan tájékoztatniuk kell a beavatkozás folyamatáról.
- d) Az orvosi és paramedikus személyzet számára az első edzés előtt eligazítást kell tartani.

A versenypályán:

- e) Egyetlen orvosi jármű sem mozdulhat a versenyirányítás közvetlen utasítása nélkül.
- f) Egyetlen orvosi jármű sem léphet a pályára mindaddig, amíg az adott pálya nem biztonságos (safety car vagy piros zászló került alkalmazásra)

- g) A balesethez legközelebb lévő orvosi beavatkozó autót egyedül vagy KED csapattal együtt indítják a helyszínre. Ha szükséges, további járművek is indíthatók
- h) A baleset helyszínén az orvosi beavatkozás megszervezését és irányítását a versenyirányítás által a helyszínre küldött orvos vagy orvosok végzik
- i) Amennyiben egy rendezvényen van az FIA által biztosított orvosi autó (pl. F1), ennek a helyi orvosi beavatkozó járművekkel együtt minden (orvosi) mentési műveletben részt kell vennie
- j) Ha szükséges, a Versenyigazgató, vagy ha van a Rendezvényigazgató módosíthatja ezt az eljárást, de ebben az esetben értesítenie kell arról a Versenyfőorvost és ha van, az FIA Orvosi Küldöttet
- k) A Versenyfőorvos döntése alapján és a sérült állapotától függően, versenypályán kívüli kórházba is szállítható a sérült a 2.7.3.7 cikkelybe foglalt eszközökkel és módokon

2.7.5. Az orvosi és paramedikus személyzet képzése

Azokon az idény végén, helyi, regionális vagy nemzeti szinten lebonyolítható összejöveteleken kívül, amelyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdéseket tárgyalnak, a rendezvényekkel egyidőben biztonsági gyakorlatokat kell tartani

2.7.5.1. Sérültek kiemelési gyakorlatai

Célja, hogy lehetőséget adjon a csapatok (értsd: KED csapatok) értékelésére és megismertesse velük a versenyautókat és azok jellegzetességeit.

Minden FIA F1, GT és WTCC bajnoki rendezvényen kötelező, és azon az összes KED csapatnak részt kell vennie.

Ha ezen rendezvények betétrendezvényeket is tartalmaznak, erősen ajánlott, hogy ilyen gyakorlatot tartsanak az abban résztvevő összes járműtípus, és különösen azok számára, amelyek kiemelhető versenyüléssel vannak felszerelve.

Fentiek érvényesek az összes nem FIA bajnoki rendezvényre is, amelyek esetében szintén ajánlotta a gyakorlat megtartása.

Vis major esetét kivéve a gyakorlatot az első hivatalos edzések előtt kell megtartani, és olyan autó részvételével, amelyet a rendezvény technikai ellenőrei már ellenőriztek.

Bármilyen szakágról (versenyfajtáról) is van szó, a gyakorlatban résztvevő autók számát

- FIA Bajnokság esetében az FIA
- Más esetekben a rendezvény Versenyfőorvosa

határozza meg.

Egyedi esetektől függően a Rendezvényigazgató vagy a Versenyigazgató beleegyezése szükséges

A gyakorlatra kijelölt versenyzőket írásban kell erről értesíteni.

A KED csapatoknak megfelelően be kell öltözniük, rendelkezniük kell a teljes felszereléssel.

A gyakorlat során vagy a versenyzőnek, vagy egy harmadik személynek kell az autóban ülnie versenyzői ruhában, sisakban és (ahol az eseményeken kötelező) fejrögzítő szerkezettel(HANS) felszerelve.

Az illetékes FIA Orvosi Küldöttnek (vagy képviselőjének) a gyakorlat során végig jelen kell lennie.

2.7.5.2 Tematikus orvosi gyakorlatok

Célja, hogy általános értékelésre adjon módot:

- egyrészt az orvosi csapattal kapcsolatban, másrészt egészében véve a biztonsági előkészületekkel, a beavatkozások gyorsaságával, a sérült állapotának felmérésével, kezelésének helytállóságával és minőségével kapcsolatban.

Lebonyolíthatók az FIA bajnokság egy-egy rendezvénye alatt, az adott rendezvény Orvosi Küldöttjének és/vagy Rendezvényigazgatójának kérésére.

Nem FIA bajnoki rendezvényeken is megtarthatók a Versenyfőorvos és/vagy Versenyigazgató kérésére.

A beavatkozás egy olyan járművön történik, amelyben egy vélhetően sérült személy van, és az orvosi csapat megfelelő tagjainak e helyzet által megkövetelt reakcióját értékeli.

A gyakorlatban résztvevő orvosok száma és képzettségei, beavatkozó csapatuk tagjai a gyakorlat során változhatnak, és a gyakorlat érintheti a beavatkozás egész folyamatát a pályától (értsd: a baleset helyszínére) a kórházig.

Az ilyen gyakorlatokba sportbírók, tűzoltók, más hivatalos személyek is bevonhatók.

2.7.6. Új rendezvények ellenőrzése az FIA bajnokságokban (FIA F1, GT, WTCC)

Mielőtt e bajnokságok első rendezvényét egy, akár már működő, akár újonnan épített pályán lebonyolítanák, az FIA által felügyelt minősítő szemlét kell tartani, lehetőleg az adott bajnokság Orvosi Küldöttjének részvételével.

Ez az ellenőrzés mindenekeelőtt a javasolt kórházakra, az Orvosi Központokra, a pályán mentén lévő orvosi posztokra, a KED csapatok képességeinek felbecsülésére, és lehetőség szerint ezek szervezésének tényleges helyzetére összpontosít.

2.8. EGYÉB SZOLGÁLATOK

Az alábbi szolgáltatásokat szintén biztosítani kell:

2.8.1. 2.8.1 Pályakarbantartás

Sérült korlátok, felületek, szerkezetek kijavításához szükséges személyzet, járművek és eszközök

2.8.2. Autómentés

Magára hagyott versenyautók mozgatása és szállítása:

Nem biztonságos helyen álló autók biztonságos helyre juttatása akár kézi erővel akár daru, akár olyan járművek segítségével, amelyek felépítménye lehetővé teszi az autó emelését. Más emelési módok az FIA erre vonatkozó külön engedélye nélkül nem használhatók.

Szállítójárműveket kell biztosítani az elhagyott autók edzések vagy versenyfutamok után a depóba történő visszaszállítására.

Hacsak a Versenyigazgató ezzel ellentétes utasítást nem adott, ezeket a műveleteket a helyszínen lévő sportbírók vállalhatják magukra.

2.8.3. Biztonsági szolgálat

Nézőtéri biztonsági szolgálat:

A nézők biztonságát és felügyeletét érintő esemény bekövetkeztekor a hivatalos személyeknek az általános vészhelyzeti forgatókönyvben foglaltak szerint kell együttműködniük a nézőtéri szolgálatokkal: az adott eseményt vagy balesetet jelenteniük kell a versenyirányításnak (lásd a 2.3.5 cikkelyt), és a biztonsági szolgálat számára lehetővé kell tenniük a poszton lévő kommunikációs eszközök használatát

2.9. SAFETY CAR (BIZTONSÁGI AUTÓ) ELJÁRÁS (KIVÉVE A KÜLÖN ELŐÍRÁSOKKAL RENDELKEZŐ FIA BAJNOKSÁGOKAT)

2.9.1. A Safety Car a Versenyigazgató döntése alapján vethető be:

- a versenyfutam semlegesítésére, ha versenyzőket vagy tisztségviselőket közvetlen fizikai veszély fenyeget, de a körülmények nem teszik indokolttá a versenyfutam leállítását
- különleges körülmények esetén (pl. rossz időjárás) a versenyfutam elrajtoltatásához
- gördülőrajt esetén a mezőny felvezetéséhez
- felfüggesztett versenyfutam újraindításához

2.9.2. Azokon a pályákon, ahol a safety car eljárást használják, két folyamatos , 20 cm vastag, a pálya tengelyére merőleges, a pályát és a boksztutca bejáratát, valamint a pályát és a boksztutca kijáratát keresztező „Safety Car vonalat” kell felfesteni nem csúszós festékekkel az alábbi két helyen:

- Első safety car vonal: azon a helyen, ahol elfogadhatónak látszik, hogy a bokszbba hajtó autó megelőzze a Safety Car-t vagy más, a pályán maradó versenyautókat. Ugyanezen vonal mutatja azt a pontot, ahol a bokszbba hajtó, bevetését befejező Safety Car-t már megelőzhetik a versenyautók
- Második safety car vonal: ahol a bokszból kihajtó autó sebessége már vélhetően eléri a pályán haladókét. Ebből következően a pályán lévők a bokszból kihajtó autót eddig a vonalig megelőzhetik, azt átlépve azonban már nem
- több Safety Car alkalmazása esetén egy köztes safety car vonal: azon a ponton, ahol a bevetését befejező, a köztes felállítási helyére visszatérő Safety Car-t már megelőzhetik a versenyautók

2.9.3. A Safety Car elején, mindkét oldalán és hátulján is fel kell tüntetni a „SAFETY CAR” feliratot a rajtszámokkal azonos nagyságú betűkkel. A tetején legalább egy jól látható forgófényű narancssárga, és egy hátulról látható zöld lámpának kell lennie, mindegyik külön áramkorról működtetve. Az autót tapasztalt pályaversenyzőnek kell vezetnie. Magával kell vinnie egy megfigyelőt, aki képes felismerni mindegyik versenyautót, és aki állandó rádió összeköttetésben áll a versenyirányítással.

2.9.4. Egy időben egy biztonsági autót lehet bevetni, kivéve, ha a versenypálya hossza meghaladja a 7 km-t, amikor is a többi biztonsági autó a pálya köztes pontjain helyezkedik el, melyeket az FIA engedélyezhet. Amennyiben egynél több biztonsági autót engedélyeznek, akkor a következő szabályokat kell alkalmazni:

- Minden versenyzővel ismertetni kell valamennyi biztonsági autó indulási és kihajtási pontjait.
- zöld lámpát kell elhelyezni valamennyi kihajtási pontot követően, ezek a lámpák a verseny neutralizációjának végpontjaként kerülnek meghatározásra és az erre szolgáló jelzést a versenyzők itt kapják.

- 2.9.5.** A versenyfutam rajtja előtt maximum 30 perccel a Safety Car elfoglalja helyét a rajtrács előtt és ott marad egészen az 5 perces jel megadásáig. Amennyiben a bajnokság vagy a rendezvény szabályai 15 perces szabadedzésről rendelkeznek, a Safety Car akkor foglalja el a helyét a rajtrács előtt, amint ez az edzés véget ért.
- 2.9.6.** Az 5 perces jelzés megadásakor (kivéve az alábbi 2.9.8 cikkelyben foglaltak esetet) a pályán megtesz egy teljes kört, és elfoglalja (értsd: a versenyfutam közbeni) felállítási helyét.
- 2.9.7.** Ha egynél több Safety Car-t alkalmaznak, az egyik a 2.9.5 és a 2.9.6 cikkely szerint jár el, a másik (vagy a többi) a köztes pozíciót legkésőbb a rajt időpontja előtt 15 perccel foglalja el.

Versenyfutam semlegesítése (Safety Car eljárás)

- 2.9.8.** Amint a Safety Car bevetésére vonatkozó utasítás elhangzik, és ettől kezdve a bevetés teljes időtartama alatt minden sportbírói poszton sárga zászlót kell lengetni és be kell mutatni az „SC” táblát.
- 2.9.9.** A Safety Car a forgófényű narancssárga lámpáit felkapcsolva a bokszutcából elindul és a pályára lép függetlenül attól, hogy a versenyfutamban élen álló versenyző éppen hol van.
- 2.9.10.** Ekkor minden versenyben lévő autónak fel kell sorakoznia a Safety Car mögött, egymástól nem több mint 5 autóhossz távolságra. Az alábbi kivételekkel az előzés tilos a safety car bokszutcába történő visszatérése után mindaddig, amíg az autók el nem érik a rajtvonalat (illetve a következő safety car indulási pontot) miután a Safety Car visszatért a bokszutcába. Az előzés az alábbiak szerint engedélyezett:
- amennyiben erre a Safety Car-ból utasítják valamelyik autót;
  - az alábbi 2.9.18 cikkely szerint;
  - bármely bokszutcába hajtó autó megelőzheti a Safety Car-t vagy más autót, amint ez keresztezte az első safety car vonalat, ahogy az a 2.9.2 cikkelyben szerepel;
  - bármely pályán haladó autó bokszutcából kihajtó autót megelőzhet egy éppen a bokszutcából kihajtó autót mindaddig, amíg ez nem keresztezte a második safety car vonalat, ahogy az a 2.9.2 cikkelyben szerepel;
  - amikor a Safety Car visszatér a bokszutcába vagy köztes felállítási helyére, megelőzhető a pályán haladó többi autó által abban a pillanatban, amint átlépte a safety car vonalat
  - amennyiben a mezőny a Safety Car vezetésével a bokszutcán keresztül köröz (lásd a 2.9.14 cikkelyt), a saját bokszánál megálló autó megelőzhető;
  - amennyiben egy autónak nyilvánvaló problémája van és lelassul.
- 2.9.11.** A Safety Car eljárás teljes ideje alatt jelenteni kell a felügyelőknek minden olyan autót, amely szükségtelenül lassan vagy a szokásostól eltérő módon halad vagy más versenyzőkre nézve potenciálisan veszélyesnek tűnik.
- 2.9.12.** Amikor a Versenyigazgató elrendeli, a Safety Car-ban ülő megfigyelő bekapcsolja a zöld lámpát, jelezvén a közte és a versenyfutamban élen álló autó között lévő autók számára, hogy elhaladhatnak mellette. Ezek az autók csökkentett sebességgel

tovább haladhatnak előzés nélkül mindaddig, amíg utol nem érik a Safety Car mögött haladó autók sorát.

2.9.13. A Safety Car-t legalább addig kell használni, amíg a versenyfutamban élen haladó autó közvetlenül mögé nem került és az összes többi autó fel nem sorakozott e mögött egy sorban (vagy, ha egynél több Safety Car van, minden autó, az adott Safety Car szektorában).

Amikor a versenyfutamban vezető (vagy az adott szektorban vezető) autó a Safety Car mögé ér, 5 autóhossznál kisebb távolságot tartva kell mögötte haladnia (kivéve az alábbi 2.9.15 cikkelyt), és az összes többi autónak a lehető legszorosabban tartania kell a formációt.

2.9.14. Mialatt a Safety Car a pályán van, a versenyben lévő autók megállhatnak bokszuknál, de csak akkor mehetnek ismét a pályára, ha a bokszutca kijáratánál lévő zöld lámpa világít. Ez mindig világít, kivéve, amikor a Safety Car és az őt követő autók elhaladnak, vagy elhaladni készülnek a bokszutca kijáratára. A pályára visszatérő autónak megfelelő sebességgel kell haladnia mindaddig, amíg el nem éri a Safety Car mögött haladó autósor végét.

Bizonyos esetekben a versenyigazgató a Safety Car-t a bokszutca használatára utasíthatja. Ilyen esetekben, és azzal a feltétellel, hogy annak narancssárga fénye megmaradnak, minden versenyautónak követnie kell a bokszutcába, előzés nélkül. Az e körülmények között a bokszutcába hajtó versenyautók megállhatnak saját bokszuknál.

2.9.15. Amikor a Versenyigazgató visszahívja a Safety Car-t, annak ki kell kapcsolnia a narancssárga lámpáját. Ez jelzi a versenyzők számára, hogy a Safety Car a kör végén a bokszutcába hajt. Ekkor a Safety Car mögötti sorban az első helyen álló autó határozhatja meg a tempót, és szükség esetén a Safety Car mögött több mint 5 autóhossz távolságra is lemaradhat.

Annak érdekében, hogy egy baleset valószínűsége csökkenjen, attól kezdődően, hogy a Safety Car lekapcsolta fényeit mindaddig, amíg a bokszutcába be nem ért, a versenyzőknek meggondoltan kell haladniuk, kerülve minden kiszámíthatatlan gyorsítást, fékezést vagy bármely olyan manővert, ami más versenyzőt vélhetően veszélyeztet vagy rajtolását hátráltatja.

Amint a Safety Car megközelíti a bokszutca bejáratát, a pályaellenőri posztokon a sárga zászlókat és a „SC” feliratú táblákat be kell vonni és lengetett zöld zászlókra kell cserélni, valamint a zöld lámpát fel kell kapcsolni a rajtvonalnál és a köztes versenyfutamban semlegesítési ponton vagy pontokon. Ezen jelzéseket nem több mint egy körön keresztül kell alkalmazni.

Amennyiben egynél több Safety Car van, azok visszahívását precízen össze kell hangolni.

2.9.16. 2.9.16 Mialatt a Safety Car a pályán van, minden megtett kör teljes versenykörnek számít.

2.9.17. 2.9.17 Amennyiben a versenyfutamban befejeződik a Safety Car bevetése alatt, a Safety Car-nak az utolsó kör végén a bokszba kell hajtania, a versenyautók pedig, mint az egyébként szokásos, a kockás zászlóval leintésre kerülnek, de továbbra sem előzhetnek.

Rajt Safety Car mögül

2.9.18. Különleges körülmények közepette a versenyfutam a Safety Car mögül is indítható. Ebben az esetben a forgófényű narancssárga lámpákat az 1 perces jelzést megelőzően bármikor bekapcsolhatják. Ez jelzi a versenyzőknek, hogy a versenyfutam a Safety Car mögül rajtol. Amikor a zöld rajtlámpa kigyullad, a Safety Car elhagyja a rajtrácsot, az öt rajtsorrendben és egymástól kevesebb, mint 5 autóhossz távolságban követő autókkal együtt. Nincs felvezető kör, és a versenyfutam akkor kezdődik, amikor a rajtlámpa zöld fénye kigyullad. Előzés csak az első körre vonatkozóan akkor engedélyezett, ha egy autó késlekedve hagyja el a rajthelyét, és a mögötte lévő autók nem tudják ennek megelőzését elkerülni a mezőny további részének jogtalan feltartása nélkül. Ebben az esetben a versenyzők csak az eredeti rajtsorrend helyreállítása érdekében előzhetnek.

Azt követően mihamarabb, hogy a Safety Car mögötti sorban haladó utolsó autó elhagyta a bokszutca végét (*értsd: a bokszkijárat vonalát*), a bokszkijárat lámpát zöldre kell kapcsolni. Ekkor a bokszutcában lévő autók a pályára hajthatnak és csatlakozhatnak a Safety Car mögötti sorban haladókhöz.

Az a versenyző, aki késve hagyja el a rajtrácsot és mozdulatlan helyzetben volt miután a többi autó már áthaladt a rajtvonalon, nem előzhet meg más mozgó járművet, és a Safety Car mögött haladó autósor végéhez kell felzárkóznia. Ha egynél több versenyző érintett ebben, akkor olyan sorrendet kell kialakítaniuk a mezőny mögött, amilyen sorrendben elhagyták a rajtrácsot.

Büntetés szabható ki arra a versenyzőre, aki a sportfelügyelők véleménye szerint szükségtelenül előz meg egy másik autót az első körben.

2.9.19. A Kódex 91. pontjának megfelelően, gördülő rajt esetén, a Safety Car hivatalos felvezető autóként is alkalmazható: ez esetben a kiírás rajtra vonatkozó szabályai alkalmazandóak rá, egészen addig, amíg az autó a rajtjel megadása után ismét Safety Car-ként nem funkcionál.

Felfüggesztett versenyfutam újraindítása

2.9.20. A Safety Car elfoglalja helyét a piros zászlós vonalnál felsorakozott mezőny előtt. A versenyfutam újraindításának körülményei megegyeznek az Általános Előírásokban foglaltakkal, vagy azokkal a speciális előírásokkal, amelyek a bajnokság, sorozat vagy rendezvény szabályaiban szerepelnek. Mindazonáltal az alábbiaknak minden esetben teljesülniük kell:

- a versenyirányítás utasításainak megfelelően hivatalos tisztségviselők alakítják ki az autók sorrendjét
- bármely, a piros zászlós vonal és a versenyben vezető között lévő autót kiintenek, hogy előzés nélkül egy további kört teljesítsen és a Safety Car mögötti sorhoz csatlakozzon
- az újraindítás előtt már legalább a 10 perces jelzést kell alkalmazni
- az újraindítás előtt a további jelzések hangjelzéssel kiegészítve szabályszerű időközönként következnek

A versenyfutam a 2.9.18 cikkelyben leírt eljárásnak és feltételeknek megfelelően Safety Car mögül indul újra.

A versenyfutam semlegesítésére (Safety Car eljárásra) vonatkozó összes cikkelyben foglaltak életbe lépnek.

A Safety Car egy kör megtétele után a bokszutcába hajt, hacsak még nem foglalta el minden autó a helyét a Safety Car mögötti sorban, vagy a versenyirányítás úgy nem véli, hogy nem biztonságos a versenyfutam folytatása.

2.10. SPECIÁLIS ELŐÍRÁSOK ÉJSZAKAI RENDEZVÉNYEK ESETÉRE

Az alábbi előírásokat nem kell alkalmazni azokon a rendezvényeken, amelyek kivilágított pályákon zajlanak.

2.10.1. A posztok felszerelése (hivatkozással a 2.4 cikkelyre)

A sportbírók jelzőzászlói, valamint az „SC” feliratú Safety car táblák helyett 50 cm hosszú nyéllal ellátott, 80 cm átmérőjű kétoldalú korongokat, vagy azonos területű táblákat kell alkalmazni, amelyek mindkét oldalát fényvisszaverő festékekkel festették be a következő színekkel: sárga, sárga piros csíkokkal, fehér, zöld (a kék az előzés jelzésére nem szükséges, mivel az előzést az autók fényszórókkal hajtják végre).

Alternatívaként a 2.4.2 paragrafusban leírt fényjelzések is használhatók.

Minden poszton kötelező sárga fény (fényjelző készülék) használata.

Továbbá az összes pályaellenőri poszton, mindegyik zászlós sportbíró el kell látni elemlámpával, melyet azonban sohasem szabad a közeledő jármű felé tartani.

Megjegyzés: A nappali jelzésekről az éjszakaiakra való áttérésnek az egész pályán egyszerre kell megtörténnie, a Versenyigazgató utasítására.

2.10.2. Poszt személyzet (hivatkozással a 3.4 cikkelyre):

Hosszútávú versenyfutamok esetében a posztokon szolgálatban lévő személyek számát meg kell növelni úgy, hogy megfelelő pihenőidő álljon rendelkezésükre annak érdekében, hogy biztosított legyen a munka folyamatossága; nem lehet egyszerre a személyzet minden tagja szolgálatban

2.10.3. A Versenyigazgató hatáskörébe tartozó jelzések (hivatkozással a 2.4.4 cikkelyre)

A jelzésadás az alábbiak szerint történik:

a) Rajt

A 2.4.4.3 paragrafusban részletezett fényjelzésekkel.

b) Cél

Kockás zászlóval, amely a versenypálya szélén lévő lámpával meg van világítva.

c) Megállítási jelzése (piros zászló)

A célvonalnál bemutatott piros alapon fehér 40 cm széles, 15 cm magas „STOP” felirattal rendelkező, 60x100 cm-es tábla segítségével. A háttérnek és a feliratnak is fényvisszaverőnek kell lennie, a felirat betűinek vastagsága 5 cm. Használhatók a Versenyigazgató belátása szerint elhelyezett piros lámpák is, amelyeket kizárólag csak ő működtethet.

Megjegyzés: az utóbbi két esetben, rádiókészülék segítségével, és még a célvonal előtti megfelelő távolságból a Versenyigazgató számára előjelzést (értsd: figyelmeztetést) kell adni.

d) Egy adott versenyző megállítása (fekete zászló és a versenyző rajtszámát feltüntető tábla)

Átlósan előre-hátra mozcgatott fehér lámpával, és egy megvilágított táblával, melyen a versenyző rajtszáma szerepel.

e) Egy adott versenyző figyelmeztetése műszaki hiba estén (fekete zászló narancssárga koronggal és a versenyző rajtszámát feltüntető fekete tábla)

Egy 80x80 cm-es fekete tábla, közepén 40 cm átmérőjű fényvisszaverő narancssárga koronggal, és egy megvilágított tábla, amely a versenyző rajtszámát tünteti fel.

f) Egy adott versenyző sportszerűtlen magatartás miatti figyelmeztetése (fekete-fehér zászló, és a versenyző rajtszámát feltüntető tábla)

Egy fekete, 80x80 cm-es táblával, közepén 45 cm-es egyenlő oldalú fényvisszaverő fehér háromszöggel, és a versenyző rajtszámát feltüntető megvilágított táblával.

2.10.4. Beavatkozások (hivatkozással a 2.5 cikkelyre)

A beavatkozást megelőzően minden akadályt meg kell világítani annak érdekében, hogy azok a versenyzők számára jól láthatóak legyenek. A beavatkozásra jogosult személyzetnek teljes egészében vagy jellegzetes részén fényvisszaverő ruhát kell viselnie. A beavatkozó járművek tetejére az ASN által jóváhagyott színű villogó lámpákat kell szerelni, valamint a jármű mindkét oldalán, legalább 10 cm széles, hosszirányú, sárga fényvisszaverő dupla csíkot kell elhelyezni minden olyan elemre, melyek alapján a jármű mérete meghatározható.

A versenypálya mentén beálló helyeket kell biztosítani azért, hogy ne kelljen alacsony sebességgel, vagy vontatást végezve, vagy veszélyes körülmények közepette hosszabb pályaszakaszokon haladni. Kivilágítást vagy fényvisszaverő jeleket kell a vontatott autókra elhelyezni annak érdekében, hogy a méretük érzékelhető legyen. Ilyen jelzéseket kell elhelyezni azokon a járműveken is melyeket nem lehet eltávolítani, valamint minden más mozdíthatatlan akadályon is.

2.10.5. Orvosi-, tűzoltó- és gyorsbeavatkozó szolgálat

A személyzetet a fenti 2.10.2 paragrafus alapján kell megszervezni.

2.10.6. Safety Car-ok (hivatkozással a 2.6 cikkelyre)

Habár a 7 km-nél rövidebb pályákra csak egy Safety Car-t írnak elő, az éjszakai rendezvényekre javasolt két ilyen autót biztosítani megfelelően elhelyezve azért, hogy megakadályozzák az olyan autók versenysebességgel történő haladását, amelyek körhátrányuk visszaszerzésére törekszenek.

2.10.7. Versenykiírás

Tájékoztatást kell adni az olyan intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek eltérnek a nappali rendezvényeken alkalmazottaktól.

Különösen:

- a Safety Car-ok száma, elhelyezkedése, és az azonosító fényeik leírása;
- a versenyfutam leállítására szolgáló valamennyi jelzés helye,
- a fényszórók kötelező használatának időszaka;
- arra vonatkozó kötelezettség, hogy a versenyautók központi áramtalanító kapcsolója, a tűzoltó készülék működtetőjének jelzése, valamint a jármű kilincsei és vonószemei a versenyautókra fényvisszaverő kivitelűek legyenek.

3. FEJEZET - AUTOCROSS ÉS RALLYCROSS ESEMÉNYEK

3.1. ÁLTALÁNOS RENDEZÉS

A biztonsági szolgálatok megszervezése meg kell felelnie a körpályás rendezvények előírásainak (2. cikkely). A pályát és a rendezést az ASN-nek jóvá kell hagynia.

3.2. A VERSENYPÁLYA ELLENŐRZÉSE

3.2.1. A versenyirányítási helyiség

A versenyirányításnak a rajtvonal közelében kell elhelyezkednie, és biztosítani kell a Versenyigazgató és munkatársai számára a feladatok végrehajtásához szükséges megfelelő feltételeket, és ahová csak az oda beosztott személyzet léphet be. Ideális esetben az egész versenypálya belátható a versenyirányításból.

Biztosítani kell egy, a bokszok és a depó, valamint a közönség hangosbeszélő rendszerével összeköttetésben lévő mikrofont, és ha lehetséges, egy nyilvános telefonhálózatra kapcsolt telefont is. A versenyirányítás helyét fel kell szerelni a pályaellenőri posztokkal való kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel is.

A versenyirányítás és a Versenyigazgató feladata megegyezik a 2.1 cikkelyben, a körpályás rendezvényekre vonatkozóan leírtakkal, kivéve, hogy a versenypályát nem szükséges hivatalos autóval nyitni és zárni, ez megoldható a pályaellenőri posztokkal fenntartott vizuális vagy szóbeli összeköttetés útján is.

3.2.2. Sportbírók

Sportbírói posztok: Ezeket a versenypálya mentén, legfeljebb 200 m távolságban kell elhelyezni, és mindegyiknek vizuális kapcsolatban kell állnia az előző és következő poszttal. A posztok kavics, vagy egyéb törmelék felverődéstől megfelelően védett övezetek, amelyeket legalább 1 méterre állítanak fel a biztonsági fal, vagy korlát mögött, és amelyek legalább egy méter magasra emelkednek ki attól a szinttől, ahol a sportbírók állnak, vagy amelyek egy meghatározott magasságú, függőleges földszél szélé mögött legalább 1 méterre vannak. Minden posztszámnak jól láthatónak kell lennie, nem csak a versenypályáról, de amennyire lehetséges, a Versenyigazgató számára is.

Felszerelés:

minden posztot legalább a következőkkel kell felszerelni:

- Zászlókészlet, amely tartalmazza az alábbi zászlókat:
  - egy piros
  - két sárga
  - egy sárga-piros csíkos
  - egy fehér
  - egy zöld
  - egy kék zászlóból álló készlet (a kék a rallycross esetében elhagyható).
- két, egyenként 6 kg-os hordozható tűzoltó készülék, az ASN által jóváhagyott oltóanyaggal feltöltve.
- felborult jármű felállítására alkalmas szerszámok (kötelek, horgok, hosszú emelőrudak),
- tűzálló takaró a tűz elfojtására,
- alumíniumborítású tűzálló kesztyű,
- a sportbíróknak rendelkezniük kell olyan szerszámokkal is, amelyek segítségével elvágthatják a biztonsági övet, biztonsági hálót, stb.

Személyzet:

Legalább 2 sportbírónak kell lennie minden poszton, beleértve egy megfigyelőt/jelzőt (aki ténybíróként is működhet akadályoztatás vagy balesetek előidézése esetére, illetve amikor a versenyzők olyan jelzéseket érintenek, amelyekért büntetés jár), valamint egy megfelelően kiképzett és alkalmas ruházattal rendelkező tűzoltót is.

Feladatok:

a sportbírók feladatai és beavatkozásai nagyjában hasonlóak a 2.3.5 cikkelyben leírtakkal, amennyiben azok alkalmazhatóak rövid, laza talajú pályán lebonyolított rövidtávú (sprint-) versenyekre.

Baleset esetén a sportbírók maguk nem szedhetik ki a versenyzőt az autóból, csak segítségére lehetnek, mialatt a speciális gyorsbeavatkozó egység érkezésére várnak. Erről úgy a versenyzőket, mint a sportbírókat tájékoztatni kell.

3.2.3. Jelzésadás

A zászlójelzések a sportbírói posztokon a 3.2.2 cikkelyben foglaltakra vannak korlátozva, a Versenyigazgató pedig a piros, a fekete, a fekete narancssárga körrel, a fekete-fehér, a kockás és a rajtászló felett rendelkezik. A zászlójelzéseknek összhangban kell lenniük a 2.4. cikkelyben foglaltakkal, a következő kivételekkel:

- i. a sárga zászlót csak egy adott poszton kell bemutatni, közvetlenül a baleset vagy akadály előtt. A zászlójelzést követően a versenyzők nem előzhetnek addig, amíg teljesen el nem hagyták az esemény helyszínét, amely miatt a zászlójelzést bemutatták. Ebben a helyzetben a zöld zászló nem kerül bemutatásra.
- ii. Piros, fekete-fehér, és fekete zászló: e három zászló bemutatásáról normál körülmények közt a Versenyigazgató dönt.
- iii. a sárga zászlót piros csíkokkal a versenypálya locsolását követően mindig be kell mutatni.
  - jelöléseket lehet használni a versenypálya széleinek meghatározására (lehetőleg minél kevesebbet), és (ebben az esetben) a ténybírókat kell alkalmazni, akiknek jelenteniük kell, ha egy jármű elmozdítja ezeket, vagy rossz oldalon halad el mellettük.
  - rögzített jeleket kell használni a kitérések jelölésére is, pl. joker kör, mesterséges lassítóknál, ahol a beláthatóság korlátozott, és a depó bejáratát is egyértelműen kell jelölni.

3.3. ORVOSI SZOLGÁLAT

Az orvosi szolgálatot úgy kell megtervezni, hogy a beavatkozások és az ellátások tekintetében lehetővé tegye a 2.7 cikkelyben, körpályás rendezvényekre előírt színvonal elérését, beleértve egy KED csapat biztosítását is. Jelen függelék végén található összefoglaló táblázat tartalmazza az FIA bajnoki és kupa rendezvényekre vonatkozó előírásokat, amelyek speciális, az FIA-hoz kötődő alkotóelemeit kivéve, ajánlottak minden rendezvényre.

3.4. TŰZOLTÓ- ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLAT

Úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye a 2.6 cikkelyben, körpályás rendezvényekre vonatkozó színvonal elérését a beavatkozások és tűzoltás tekintetében, figyelembe véve a versenypálya és a versenyfutam rövidségét. Legalább két olyan mobil egységet kell biztosítani a 2.6.2.3 cikkelyben foglaltaknak megfelelően, amely alkalmas a versenypálya sajátságos terepén való mozgásra. Hivatásos tűzoltók alkalmazása javasolt.

A depóban elégséges számú, világosan jelzett, megfelelően felszerelt és a mobil egységek által könnyen elérhető tűzvédelmi pontokat kell kialakítani.

Amennyiben a pálya és a depó egymástól távol helyezkedik el, az ezeket összekötő út mentén tűzoltó palackokat kell elhelyezni, és ezek helyét jól látható módon meg kell jelölni.

3.5. EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK

- Ahol a rendezvénnyel összhangba hozhatók, ott ezeknek a 2.8 cikkelyben leírtaknak kell megfelelniük.
- A rendezőnek főleg egy, a meghibásodott autók felemelésére alkalmas járművet kell biztosítania. Összesen legalább két vontató járműnek kell rendelkezésre állnia. Annak érdekében, hogy a sérült versenyautók mentése a rendezvény normál menetét ne tartsa fel, megfelelő számú és működési sebességű járművet kell alkalmazni.
- A versenypálya locsolása
Ha szükséges, port megkötő keverékkel kell végezni a rendezvény előtti napon, vagy edzés után. Lehetséges az egyes futamok között is, de csak a sportfelügyelő engedélyével és azzal a feltétellel, hogy a versenyzőket a megfelelő gumiválasztás érdekében időben tájékoztatják erről.

3.6. BEAVATKOZÁSOK A PÁLYÁN

A beavatkozások során, amennyire ezek összhangba hozhatók a rendezvénnyel a 2.5 cikkelyben foglaltak szerint kell eljárni.

Amint a Versenyigazgató látott egy balesetet, vagy értesült annak bekövetkeztéről, piros zászló hatálya alatt elindítja a mentési eljárást.

4. FEJEZET – GYORSULÁSI (DRAGSTER) RENDEZVÉNYEK

4.1. A RENDEZÉS ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSAI

A biztonsággal kapcsolatos szolgálatok szervezésének általánosságban meg kell felelnie a 2. Fejezetben a körpályás rendezvényekre vonatkozó előírásoknak és az FIA gyorsulási rendezvényekre vonatkozó szabályainak, a rendezést és a versenypályát illetően. A versenypályát és a rendezést az ASN-nek jóvá kell hagynia. Minden egyes helyszínnek rendelkeznie kell a verseny egész ideje alatt megfelelő felszereléssel a fellépő vészhelyzetek megfékezésére, az erre fenntartott helyen. Baleset esetén a felszerelésnek mozgathatónak kell lennie.

4.2. A VERSENYPÁLYA ELLENŐRZÉSE

4.2.1. A versenyirányítás

Az épületre és a felszerelésre vonatkozó követelmények a tervezett rendezvény típusa szerint változhatnak. Minden rendezvénynek a gyorsulási pálya vezetése, az ASN és az FIA együttműködésével kell létrejönnie.

A versenyirányításnak a rajtvonal közelében kell elhelyezkednie, és biztosítania kell a Versenyigazgató és munkatársai számára a feladatok végrehajtásához szükséges megfelelő feltételeket, és ahová csak az oda beosztott személyzet léphet be.

Biztosítani kell egy, a depó, valamint a közönség hangosbeszélő rendszerével összeköttetésben lévő mikrofont, és ha lehetséges, egy nyilvános telefonhálózatra

kapcsolt telefont is. A versenyirányítás helyét fel kell szerelni a pályaellenőri posztokkal való kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel is.

4.3. ORVOSI SZOLGÁLAT

4.3.1. Az orvosi szolgálatot úgy kell megtervezni, hogy a beavatkozások és az ellátások tekintetében lehetővé tegye a 2.7 cikkelyben, körpályás rendezvényekre előírt színvonal elérését. Jelen függelék végén található összefoglaló táblázat tartalmazza az FIA bajnoki rendezvényekre vonatkozó előírásokat, amelyek speciális, az FIA-hoz kötődő alkotóelemeit kivéve, ajánlottak minden rendezvényre. Az orvosi szolgálat alább említett elemeinek összhangban kell lenniük a 2.7.3 cikkelyben foglaltakkal:

- gyalogos orvosok vagy paramedikusok: a Versenyfőorvos döntései szerint
- Újraélesztő egység (ideiglenes orvosi központ): alkalmasnak kell lennie kisebb sérülések kezelésére vagy intenzív ápolásra is, legalább egy mozgó egység formájában (erre felszerelt mentőautó)

Egy, az újraélesztésre képesített orvosnak állandóan az egységnél kell tartózkodnia.

- mentőautó sérültek szállítására: legalább egy, az adott ország előírásainak megfelelő mentőautó orvossal, vagy orvos nélkül. A szállítás közben is intenzív kezelésre szoruló sérültek esetén újraélesztésre képesített orvossal.
- KED csapat (lásd a 7. mellékletet)

Egy gyorsulási rendezvény sem kezdhető el vagy folytatható megszakítás után mindaddig, amíg a minimálisan szükséges orvosi szolgálat nincs jelen. Helyettesítésről gondoskodni kell.

4.3.2. Kommunikáció

A Versenyfőorvosnak az általános vagy külön *(értsd: az orvosi szolgálat számára létesített)* hálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudni lépni.

4.3.3. Szervezési formák

Minden esetben fel kell venni a kapcsolatot a helyi hatóságokkal vagy ennek hiányában egy magán szervezettel, egy olyan tömegbaleset esetén alkalmazandó vészforgatókönyv kidolgozására, amely az orvosi szolgálat lehetőségeit meghaladja.

4.3.4. Nézők biztonsága

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Még ha ezt a szolgálatot más szervezet is biztosítja, akkor is a Versenyfőorvos irányítása alá tartozik.

4.3.5. Az orvosi beavatkozások szervezése

Egy baleset helyszínén az orvosi beavatkozást kizárólag a rendező által erre kijelölt orvos szervezheti és irányíthatja.

Orvosi egyenruha: javasolt egyenruha viselése, és az lehetőleg tűzálló legyen, hát- és mellrészén „DOCTOR” felirattal.

4.4. TŰZOLTÓ ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLAT

Úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye a 2.6 cikkelyben, körpályás rendezvényekre vonatkozó azonos színvonal elérését a beavatkozások és tűzoltás tekintetében, figyelembe véve a versenypálya és a versenyfutam rövidségét.

Legalább két olyan mobil egységet kell biztosítani a 2.6.2.3 cikkelyben foglaltaknak megfelelően

4.5. EGYÉB SZOLGÁLATOK

Ahol a rendezvénnyel összhangba hozhatók, ott ezeknek a 2.8 cikkelyben leírtaknak kell megfelelniük, a pálya rövidségét figyelembe véve.

Nevezetesen:

- A rendezőnek egy, a meghibásodott autók felemelésére alkalmas járművet és még egy kiegészítő beavatkozó felszerelést kell biztosítani. Összességében két, vontatásra alkalmas járműnek kell rendelkezésre állnia
- Víz és olaj felszárítására alkalmas eszközöket kell biztosítani

5. FEJEZET - RALLYE (1. KATEGÓRIA)

5.1. ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

A következő útmutatásokat figyelembe kell venni, de ezeket nem kell az adott rendezvény Versenykiírásában szerepeltetni.

A rendezők további előírásokat is kidolgozhatnak a közönség, és a versenyzők biztonságának növelése érdekében.

Ezen útmutatások alkalmazásáért a versenyigazgató viseli a végső felelősséget.

Az FIA Rallye Világbajnokságba (*a továbbiakban: WRC*) számító rendezvényeken FIA Biztonsági és Orvosi Küldött jelenléte kötelező.

FIA Biztonsági és/vagy Orvosi Küldött kinevezhető más FIA bajnokságok esetében is. Ebben az esetben az ő feladataik és felhatalmazásaik ugyanazok, mint a WRC sportszabályaiban és a 8. mellékletben foglaltak.

5.2. BIZTONSÁGI TERV ÉS SZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK

5.2.1. Biztonsági tervet kötelező készíteni, amelynek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- A versenyközpont (versenyirányítás) helye
- A különböző, irányítási hatáskörrel megbízott személyek neve:
  - Versenyigazgató,
  - Versenyigazgató helyettes,
  - Versenyfőorvos (FIA jóváhagyás szükséges a világbajnoki eseményeken, a 2. mellékletben foglaltak szerint),
  - Verseny biztonsági szolgálat vezetője,
  - Biztonsági felelősök valamennyi gyorsasági szakaszon.
- A különböző biztonsági szolgálatok címe és telefonszáma:
  - Rendőrség,
  - Kórházak,
  - Sürgősségi orvosi szolgálat
  - Tűzoltó szolgálat,
  - Autómentés,
  - Vöröskereszt (vagy annak megfelelő szervezet).
- A teljes útvonal, az összekötő szakaszok részletezésével.
- Valamennyi gyorsasági szakasz biztonsági terve, melynek tartalmaznia kell a főbb tisztségviselőket, valamint a szakasz beavatkozó szolgálatainak listáját, telefonszámokat stb., valamint a gyorsasági szakasz részletes térképét.

- A rendezőnek és a Versenyigazgatónak, minden gyorsasági szakaszra vonatkozóan javaslatot kell tennie egy, a szakasz törlése esetén használandó alternatív útvonalra (lásd az 5.4.2.6 cikkelyt)
- WRC rendezvények esetében a WRC szabályzata tartalmazza a biztonsági terv és az orvosi kérdőív, valamint a kijelölt kórházakkal kötött megállapodás FIA-hoz történő elküldésének határidejét.

5.2.2. A biztonsági tervnek kiemelten foglalkoznia kell a következő tárgykörökkel:

- A közönség biztonsága,
  - A részt vevő versenyzők (későbbiekben „egység”) biztonsága,
  - A rendezvény tisztviselőinek biztonsága
- és tartalmaznia kell az alábbiakat is:
- a beavatkozó szolgálatok részletes elhelyezkedését
  - a beavatkozásokra vonatkozó utasításokat
  - az evakuációs útvonalakat
  - azokat a kórházakat, amelyekkel vészhelyzet esetén kapcsolatba lehet lépni

5.2.3. Minden esetben fel kell venni a kapcsolatot a helyi hatóságokkal vagy ennek hiányában egy magán szervezettel, olyan súlyos baleset vagy balesetek esetén alkalmazandó vészforgatókönyv kidolgozására, amely az orvosi szolgálat lehetőségeit meghaladja.

A kiválasztott kórházakkal írásban kell felvenni a kapcsolatot, legalább 16 nappal a rendezvény előtt, kérve, hogy a sürgősségi szolgálat készenlétben álljon.

5.2.4. A Biztonsági Szolgálat Vezetője

A Biztonsági Szolgálatának Vezetőjét a Versenykiírásban kell megnevezni. Tagja a rendező bizottságnak, és részt vesz a biztonsági terv kidolgozásában.

A rendezvény ideje alatt állandó kapcsolatban áll a Versenyirányítással, a Verseny főorvossal, és valamennyi gyorsasági szakasz rajtjával (telefon vagy rádióösszeköttetés formájában).

A biztonsági tervben foglaltak végrehajtásáért és alkalmazásáért felelős.

5.2.5. Gyorsasági szakasz biztonsági felelőse

Minden gyorsasági szakaszon lennie kell egy biztonsági felelősnek, aki segíti a Biztonsági Szolgálat Vezetőjét.

A gyorsasági szakasz biztonsági felelőse még a „0” jelű autók elhaladását megelőzően biztosítja, hogy a gyorsasági szakasz szemléje (*inspekció*) megtörténjen és igazolja, hogy a szakasz összhangban van a biztonsági tervben foglaltakkal.

5.2.6. Tisztségviselők és sportbírók

A rendezőknek biztosítaniuk kell, hogy a tisztségviselők feladatuk teljesítése közben ne legyenek veszélynek kitéve.

A rendező felelőssége megbizonyosodni arról, hogy a tisztségviselők e tekintetben megfelelően ki vannak-e képezve.

A személyzetnek megkülönböztető mellényt kell viselnie. Az ajánlott színek az alábbiak:

- Biztonságért felelős személyek (sportbírók)
  - Narancs

- Biztonsági felelős
  - Narancs fehér csíkkal és felirattal
- Posztvezető
  - Kék fehér csíkkal és felirattal
- Média
  - Zöld
- Szakasz vezetője
  - Piros és felirat
- Versenyzői összekötő
  - Piros dzseki vagy mellény
- Orvos
  - Fehér
- Rádiós
  - Sárga kék jelzéssel
- Technikai Ellenőr
  - Fekete

5.3. AZ ORVOSI ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLATOK ALAPFOGALMAINAK RÉSZLETEZÉSE

5.3.1. Általános

A (rendezvényre) biztosított gyorsbeavatkozó szolgálatoknak az e fejezetben tárgyaltaknak kell megfelelniük. Ezen kívül teljesíteniük kell az adott ország minden jogi előírását is. A fentiek minden nemzetközi rendezvényre érvényesek, de nem vonatkoznak a magán tesztelesekre.

Az orvostechnikai információkat és az elengedhetetlen gyakorlati utasításokat az e fejezet végén lévő összefoglaló táblázat tartalmazza.

5.3.2. Személyzet

A versenyirányításban

A Versenyfőorvos vagy helyettese:

Mindkettőnek rendelkeznie kell az ASN jóváhagyásával és a Versenyigazgató alá vannak rendelve. Nevüket a Versenykiírásban közölni kell.

A WRC rendezvények Versenyfőorvosaira vonatkozó előírásokat a 2. melléklet tartalmazza.

A Versenyfőorvos felelős az esetleges sérültekkel kapcsolatos mentési és szállítási szolgálatok személyzetének összeállításáért, e szolgálatok összeállításáért, megszervezéséért, működtetéséért és irányításáért. Ennek megfelelően döntései minden orvosi és paramedikus személyzetre vonatkoznak, beleértve a nemzeti sporthatóság által közvetlenül vagy közvetve kirendelt személyzetet is

Kivételes eseteket leszámítva, a verseny főorvos a rendezvény egésze alatt a Versenyirányításban tartózkodik annak érdekében, hogy baleset esetén elősegítse a kommunikációt és az együttműködést a Versenyigazgatóval. Időlegesen a Versenykiírásban megnevezett helyettese a helyébe léphet. Minden esetben elérhetőnek kell lennie. A rendezők kötelesek a Versenyfőorvos rendelkezésére bocsátani minden szükséges tárgyi és adminisztrációs eszközt, hogy feladatát megfelelően el tudja látni.

A Versenyfőorvos helyettese:

A Versenyfőorvos munkáját segíti, megbízható konkrét feladatkörökkel vagy éppen helyettesítheti a Versenyfőorvost.

Orvosi beavatkozó járművek és kezelő/újraélesztő egységek személyzete:

- Újraélesztésre képesített orvosok, akik megfelelnek az adott ország előírásainak vagy referencia szabványnak, ahol ez alkalmazható;
- Paramedikusok, akinek az újraélesztésben (legyen az szív és érrendszeri, vagy légzőszervi okok miatt indokolt) szerzett képzettségét, és az intubálásban szerzett megfelelő gyakorlatát azon ország által kibocsátott bizonyítvány igazolja, ahol az illető paramedikus a tevékenységét folytatja (orvosokat is helyettesíthetnek a gyorsasági szakaszok köztes pontjain, de csak ezeken a pontokon, és csak azzal a feltétellel, ha bármely sérültet, kórházba szállítása előtt újraélesztésre képesített orvos már megvizsgált).
- gépjárművezetők, akik e csapatok tagjai is lehetnek

és ha szükséges:

- olyan beavatkozó és más személyek, akik sérültek balesetet szenvedett autókból történő kiszabadítására (értsd: a roncsolt autó előkészítése a sérült KED csapat általi kiemeléséhez) vannak kiképezve
- Olyan személyek, akik sérültek (balesetet szenvedett autókból történő) kiemelésére vannak kiképezve (lásd a 7. mellékletet).

5.3.3. Beavatkozó járművek

Feladatuk, hogy a baleset helyszínére juttassák:

- a helyzet megkívánta orvosi mentőszolgálatot
- a szükséges műszaki felszereléseket.

Két javasolt módszer létezik:

- a)** két külön jármű, egyik az „orvosi”, másik a „műszaki” szolgálat részére
Az orvosi beavatkozó jármű az alábbiakat szállítja:

- az 5.3.2 cikkelynek megfelelő orvosi csapatot
- a 3. melléklet szerinti orvosi felszereléseket

A műszaki beavatkozó jármű az alábbiakat szállítja:

- a 3. melléklet szerinti műszaki csapatot és felszereléseit
- 2 db 4 kg-os tűzoltókészüléket, képzett kezelőjével együtt
- a Versenyirányítással történő kapcsolattartáshoz szükséges kommunikációs eszközt
- figyelmeztető szirénát
- a megfelelő azonosító jelzéseket
- a mentési alapfelszereléseket, amelyet a Versenyfőorvos a Technikai Főellenőrrel??? közösen határozott meg, és amely a 7. mellékletben (KED csapat) és a 3. mellékletben (Gyorsbeavatkozó szolgálat) foglaltakon alapulnak.

- b)** Olyan kombinált beavatkozó jármű, mely egymagában adja az „orvosi” és „műszaki” szolgálatot
Ennek az alábbiakat kell szállítania:

- minden, a műszaki mentéshez előreláthatólag szükséges felszerelést

- az orvosi csapatot és minden, az orvosi beavatkozáshoz előreláthatólag szükséges felszerelésüket

Az előbbiekben felsorolt járművek legalább egyikén hordágyat kell elhelyezni.

A járműveknek terepen való közlekedésre és a gyorsasági szakaszon való gyors haladásra alkalmas járműveknek kell lenniük. Számuk az adott gyorsasági szakasz természetétől, hosszúságától és nehézségétől függ.

A beavatkozó autók esetében a terep függvényében ajánlott a bukókeret, és javasolt minden abban utazó számára a bukósisak viselete.

Minden esetben a gyorsasági szakasz rajtjánál lévő, újraélesztésre képesített orvosnak (vagy köztes poszton állomásozó, újraélesztésben gyakorlott paramedikusnak) kell először a baleset helyszínére érnie.

5.3.4. Újraélesztésre felszerelt mentőautó

Az adott ország előírásai szerint felszerelt, újraélesztésre alkalmas mentőautó. Személyzete egy gépkocsivezetőből, újraélesztésre képesített orvostól és vagy paramedikusból áll, aki a gépkocsivezető is lehet.

FIA WRC bajnokság esetén a berendezésnek meg kell egyeznie a 4 sz. Mellékletben foglaltakkal.

5.3.5. Kezelő/újraélesztő egység

Olyan ideiglenes vagy állandó kialakítású újraélesztő egység, amely a szervizparkban való használatra lett kialakítva, és felszereltsége a 4. melléklettel van összhangban, két ágy megléte szükséges és elegendő. Alkalmasnak kell lennie úgy kisebb sérülések, mint intenzív kezelésre szoruló sérültek ellátására.

Minden ilyen egységhez egy újraélesztésre képesített orvost kell kijelölni.

5.3.6. Szállító mentőautó

Az adott ország előírásainak megfelelő szabványos mentőautó a sérültek szállítására, orvossal vagy orvos nélkül. Amennyiben a szállított sérült állapota újraélesztést követelhet meg, egy erre képesített orvos jelenléte kötelező.

5.3.7. Mentőhelikopter

Ha rendelkezésre áll mentőhelikopter, annak összhangban kell állnia az adott ország légügyi hatóságainak előírásaival. Ha lehetséges, nehéz terepen történő bevetésekre is fel kell szerelni. A fedélzeten minden esetben tartózkodnia kell egy újraélesztésre képesített orvosnak.

Kizárólag a gyorsasági vagy közúti szakaszon történt balesetek miatti bevetésekre van fenntartva.

A rendező figyelmébe kell ajánlani az FIA következő irányelveit: „Szervezet a helikopterek repülésbiztonságért” és az alábbi 5.5.3 d) cikkely.

5.3.8. Kommunikációs eszközök

A Versenyfőorvosnak az általános vagy saját rádióhálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudni lépni.

5.4. A KÖZÖNSÉG BIZTONSÁGA

A biztonsági terv legjelentősebb szempontjának kell lennie, hogy a nagyközönség, és ebbe beleértve a nézők biztonságát szavatolja.

Az 5.4.1 cikkely lehetséges elhagyásával az alábbi, de nem részletezett intézkedések kötelezőek minden első kategóriás nemzetközi rallye rendezvényen

5.4.1. Oktató film (minden rendezvényre ajánlott).

- 30 másodperces időtartammal.
- ismert versenyző, vagy versenyzők kommentárjával, a rendezvényt rendező ország nyelvén.
- ne mutasson balesetet.
- többször le kell játszani

5.4.2. A nézők ellenőrzése

- a) Az 5.4.5 cikkelyben részletezettek szerinti intézkedéseket kell fogantatosítani a nézők figyelmeztetésére, és - ahol szükséges – biztosítani, hogy aki veszélyes helyen tartózkodik, onnan el legyen távolítva.
- b) A biztonsági tervben azonosítani kell minden veszélyes területet. A rendezőknek, ha szükséges a közrendvédelmi hatóságok segítségével be kell azonosítaniuk a veszélyes zónákat és azok határait ki kell jelölniük, jóval a közönség megérkezése előtt.
- c) A Versenyigazgatónak figyelembe kell vennie a Verseny biztonsági szolgálat vezetője és a nullás autók személyzetének (és ha vannak, az FIA Biztonsági és Orvosi Küldöttek) javaslatait is annak biztosítása érdekében, hogy veszélyes feltételek esetén a gyorsasági szakasz törlésre kerüljön.
- d) Ha nagyszámú néző várható egy gyorsasági szakaszra vagy szuper gyorsaságira, úgy a közönséget speciális biztonsági eszközökkel kell védeni, pl. gumifal, szalmabálából épített fal stb.
- e) Meg kell akadályozni a közönség mozgását a gyorsasági szakasz útvonala mentén, amíg a szakasz a versenyzők számára van fenntartva (a 0-ás autó és a nyitó autó elhaladása között).
- f) A biztonsági előírásokról szórólapot kell szétosztani a nézők között a gyorsasági szakaszokon, és minden odavezető útvonalon.
- g) Megfelelő számú sportbíróknak vagy közrendvédelmi hatósági személynek (rendőrség, katonaság stb.) kell jelen lennie, hogy biztosítsák a nézők biztonságát a gyorsasági szakaszok mentén.
- h) A sportbíróknak az 5.2.6 cikkelyben meghatározott rövid kabátot (dzseki, ujjas zubbony, stb.) kell viselniük, mely őket könnyen azonosíthatóvá teszi.
- i) A gyorsasági szakaszokat úgy kell térben és időben elhelyezni, hogy az egyes szakaszok közötti nézői mozgás elkerülhető legyen.

5.4.3. Tankolás és szervizelés

Ahol tankolás vagy szervizelés zajlik, a rendezőknek biztosítani kell a szükséges óvintézkedéseket annak érdekében, hogy a közönséget megfelelő távolságra tartsa a potenciálisan veszélyes tevékenységektől.

5.4.4. Nullás autók és pályanyitó autók

- a) A rendezői nullás autókban a motorháztetőn, valamint a két első ajtón egy 36x50 cm-es táblát kell elhelyezni 000, 00 vagy 0 jelzéssel és „SAFETY” (vagy SECURITE) felirattal.
- b) Minden nullás autót fel kell szerelni villogó tetőlámpával és szirénával.
- c) A nullás autót nem vezetheti az FIA kiemelt versenyzőinek listáján (1./2. vagy A/B) szereplő versenyző, valamint olyan versenyző, aki a versenyt feladta.
- d) A nullás autó vezetőjének és navigátorának jelentős, rallye rendezvényeken szerzett tapasztalattal kell rendelkezniük, amely biztosítja, hogy mérsékelt sebességgel, teljes biztonsággal autózzanak, és teljes értékű információt kell

tudni adniuk a versenyigazgatónak a versenypálya mentén uralkodó állapotokat illetően. A nullás autóknak kell ellenőrizniük a időmérő órákat, és azt, hogy a sportbírók megfelelően tájékozottak a menetlevelekkel kapcsolatos eljárások tekintetében.

- e) Az utolsó versenyautó után pályanyitó autó halad keresztül minden gyorsasági szakaszon, amelyen 36x50 cm-es, kockás zászlót ábrázoló táblával, amelyet a motorháztetőn, valamint a két első ajtón kell elhelyezni.

5.4.5. Tájékoztatás

A főként a közönségnek szóló tájékoztatást az alábbi módokon kell közvetíteni:

- írott, szóbeli, és televíziós médiumokon keresztül,
- plakátokon,
- szórólapokon,
- az útvonalon végighaladó jármű (pálya információs autó) hangszórókkal felszerelve, a nézők tájékoztatására (ajánlott 45-60 perccel az első autó rajtja előtt). Ez az autó hangszórókkal felszerelt helikopterrel is helyettesíthető. Ez az eljárás, ha szükséges, többször is megismételhető.

5.4.6. Orvosi szolgálat

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Amennyiben ezt a szolgálatot más szervezet is biztosítja, akkor az is a Versenyfőorvos irányítása alá tartozik.

5.5. A VERSENYZŐ EGYSÉGEK BIZTONSÁGA:

5.5.1. A biztonsági szolgálatok bevetése

- a) Minden gyorsasági szakasz rajtjánál (ahol alkalmazható hivatalos teszt – shakedown- esetén is):
- 1 db vagy több orvosi beavatkozó járműnek állomásoznia minden felállítási helyen a műszaki beavatkozó (gyorsbeavatkozó, tűzoltó, stb.) járművek közelében;
  - 1 db, újraélesztésre felszerelt egység;
  - lehetőleg 1 db szállító mentőautó
  - 1 fő újraélesztésre képesített orvos;
  - 1 paramedikus;
  - 2 db 4 kg-os tűzoltó készülék, szakképzett kezelővel;
  - megfelelő kommunikációs eszköz a Versenyirányítással való kapcsolattartásra.
- Ezeket a járműveket a rajthely után, de attól nem több mint 150 m-re kell állomásoztatni. Magát a rajt elhelyezését kell módosítani akkor, ha a járművek ilyen felállítása azt szükségessé tenné.
- b) az útvonal köztes pontjain (lásd alább)
- egy vagy több orvosi beavatkozó jármű;
  - 1 db szállító mentőautó
  - 1 újraélesztésre képesített orvos, vagy lehetséges helyette 1 paramedikus aki az újraélesztésre specializálódott;
  - megfelelő kommunikációs eszköz a Versenyirányítással való kapcsolattartásra.

A köztes pontok számát az adott gyorsasági szakasz természete, hossza és nehézsége határozza meg. Minden esetben kötelező ilyen köztes pont kialakítása a 15 km-es, vagy ennél hosszabb gyorsasági szakaszok esetében, továbbá két orvosi poszt egymástól való távolsága sem haladhatja meg soha ezt a távolsághatárt. Mindig rádiós poszttal együtt kell ezeket elhelyezni.

A köztes pontok darabszámát és elhelyezésüket az ajánlott eljutási idő alapján kell megállapítani úgy, hogy a rajthelytől indulva az első pontig, a köztes pontok között és az utolsó ponttól egészen a célig az egyes pontok eléréséhez szükséges időtartam ne haladja meg az adott rallye rendezvény beavatkozó járműveivel semmilyen esetben sem a 10 percet.

Mindezekon túlmenően, ha terep adottságai, az időjárás, vagy más különleges körülmények úgy kívánják, ezek a távolságok a Versenyfőorvos, és a Verseny biztonsági szolgálat vezetője (WRC esetében az FIA Orvosi Küldött és Biztonsági Küldött) közös előterjesztése alapján a Biztonsági Terv jóváhagyásakor módosíthatók.

A rajtnál és a köztes pontokon állomásozó beavatkozó járműveknek is közvetlenül a gyorsasági szakasz pályájára kell tudni hajtani, és felállítási helyüknek biztonsági zónában kell lenni.

- c) Minden gyorsasági szakasz céljában (stop állomásán):
  - legalább 2 db, 4 kg-os tűzoltó készülék.
- d) a szervizparkban (WRC esetén kötelező), vagy egy központi helyen, közúton mérve kevesebb, mint 15 km-re a vonatkozó gyorsasági szakasztól:
  - 1 db szállító jármű (autómentő)
  - megfelelő kommunikációs eszköz a Versenyirányítással való kapcsolattartásra.
  - az 5.3.5 cikkely szerinti kezelő/újraélesztő egység
  - 1 db szállító mentőautó.

Egy rallye rendezvény sem kezdhető el vagy folytatható megszakítás után mindaddig, amíg a minimálisan szükséges orvosi szolgálat nincs jelen. Helyettesítésről gondoskodni kell.

5.5.2. Beavatkozó szolgálat bevetése

5.5.2.1. Minden olyan mentési műveletet, amely orvosi beavatkozó jármű bevetésével jár, a Versenyigazgató kezdeményez tanácskozva a Versenyfőorvossal és értesítve a szakasz felelősét. Minden esetben az 5.2.2 és 5.5.3 a) cikkelyben foglalt eljárások alkalmazásával lehet csak a sérültet akár földi, akár légi úton a kijelölt kórházba szállítani.

5.5.2.2. A baleset helyszínén az orvosi beavatkozást csak a vonatkozó beavatkozó jármű orvosa szervezheti és irányíthatja (vagy a képezett paramedikus, ha köztes ponton állomásozó járműről van szó). A személyzetnek a járműben található felszerelések helyes használatát ismerniük kell, arra kiképzetteknek kell lenniük.

5.5.3. Sérültek szállítása

- a) A sérültek szállítási útvonalát minden gyorsasági szakasz esetében meg kell tervezni és világosan be kell mutatni azt a biztonsági tervben (térkép vagy sematikus ábra formájában).
- b) Az útvonal közelében lévő összes kórház sürgősségi szolgálatának készenlétben kell állnia (lásd a fenti 5.2 cikkelyt).
- c) Bármely olyan esetben, ha a sérült állapota intenzív kezelést igényel, szállítása során végig jelen kell lennie egy újraélesztésre képezett orvosnak, történjen a szállítás akár földi, akár légi úton.

- d) Ha a szállítás előreláthatólag helikopterrel történik, az alábbi feltételeket kell figyelembe venni:
- ha az időjárási körülmények nem teszik lehetővé helikopter használatát, a Versenyigazgató és a Verseny biztonsági felelős közös döntése alapján a gyorsasági szakaszt késleltetni vagy törölni lehet abban az esetben, ha a mentőautóval történő kórházba szállítás időtartama nagyobb, mint amit a Versenyfőorvossal történt konzultáció alapján elfogadhatónak ítélnék
  - a mentőhelikopter jelenléte a földi szállítási útvonal tervezése során nem mentesít attól, hogy intenzív kezelést igénylő sérült szállítása során végig jelen kell lennie egy újraélesztésre képesített orvosnak.
  - lásd az 5.3.7 cikkelyt is

5.5.4. Az útvonal felügyelete és jelzések

5.5.4.1. Gyorsasági szakaszok megjelölése

A gyorsasági szakaszokhoz vezető utakat és átkötő utakat le kell zárni a forgalom elől. Ezt a következőképpen kell végrehajtani:

- a) A nagyobb utakat, keresztutakat, vagy bármilyen utat, ahol forgalom várható, le kell zárni, és a felügyeletet sportbíróval, rendőrrel vagy más hatósági személlyel kell biztosítani.
- b) A rövid, kijárat nélküli utakat (pl. farmokhoz vezető utak stb.) el kell torlaszolni, vagy szalaggal kell lezárni, valamint a torlaszon vagy a szalagon figyelmeztetést kell elhelyezni, amely tájékoztatást tartalmaz a rendezvény lefolyásáról, és felhívja a figyelmet a belépés veszélyeire.

A nullás autók feladata a lezárások megfelelőségének ellenőrzése. Az ő feladatuk, hogy a versenyirányításnak azonnal jelentést tegyenek minden mulasztásról, amelyeket a gyorsasági szakasz kezdete előtt pótolni kell.

5.5.4.2. Sportbírói posztokat kell a versenypálya mentén elhelyezni, azért hogy:

- a közönséget a tiltott területeken kívül tartsák táblákkal, korlátokkal vagy kötéllel, sípokkal és hangosbeszélőkkel;
- amennyire csak lehetséges figyelmeztethessék a versenyzőket a gyorsasági szakaszon található akadályokra.

5.5.4.3. Ha a sárga zászló használata szükséges, az alábbi eljárást kell alkalmazni:

- a) sárga zászlónak minden rádiós ponton lennie kell (kb. 5 kilométerenként elhelyezve);
- b) a sárga zászlót csak a versenyigazgató utasítására szabad az egységeknek bemutatni.

Csak olyan sportbíró mutathatja be, aki az 5.2.6 cikkelyben ajánlott, rádiós pont szimbólummal ellátott megkülönböztető rövid kabátot (dzseki, ujjas zubbony, stb.) viseli. A zászló használatának idejét jegyzőkönyvben rögzíteni kell, és a versenyigazgatónak arról tájékoztatnia kell a sportfelügyelőket.

- c) A pályabejárás során az alábbi 5.5.4.4 cikkelyben megadott szimbólummal ellátott jelzést kell a rádiós pontokon kihelyezni. A jel lehet kisebb is, de jól láthatónak kell lennie annak érdekében, hogy a pályabejárás során az egységek azt feljegyezhesék.
- d) Minden versenyzőnek, aki elhaladt a sárga zászló mellett, azonnal csökkentenie kell a sebességét, és ezzel a csökkentett sebességgel kell haladnia a gyorsasági szakasz végéig, követve bármely sportbíró vagy biztonsági autó vezetőjének utasításait, amellyel találkozik. A sárga zászló a balesetet megelőző összes

rádiós ponton bemutatásra kerül. Az ezzel összefüggő bármilyen szabálysértés esetén a sportfelügyelők megítélésük szerinti büntetést szabnak ki.

- e) A gyorsasági szakaszokon a sárgán kívül más zászlójelzés nem használható.
- f) Szuper speciál szakaszokon más jelzőrendszer (pl. villogó fény) is alkalmazható. Ezeket a versenykiírásban részletesen ismertetni kell.

5.5.4.4. Minden gyorsasági szakasznak különálló rádióhálózattal kell rendelkeznie (az egységeket kb. 5 km-ként elhelyezve), a járművek nyomon követésére, és a rallye rendezvény felügyeletére.

Minden rádiós pontot jelölni kell az itinerben, továbbá a helyszínen legalább 70 cm átmérőjű jelzéssel, amely tartalmazza a rádiós pont szimbólumát, azaz kék alapon fekete villámot. A gyorsasági szakaszon belül bármely mentőautót rádiós ponton kell elhelyezni. Ilyen esetben ezen a ponton további jelzést (kék alapon zöld vagy piros keresztet) kell elhelyezni a rádiós pont jelzése alatt.

Ezen felül 100-200 méterrel a segélyhívó (SOS) rádiós és orvosi pont előtt fentiekhez hasonló, de sárga háttérű figyelmeztető táblákat kell elhelyezni.

5.5.4.5. Az autók nyomon követését vagy a Versenyirányításban, vagy a gyorsasági szakaszon a szakasz biztonsági felelőse által kell végezni. A Versenyirányításnak vagy a szakasz biztonsági felelősének ehhez valamilyen nyomon követő táblázatot kell használnia. Minden rendezőnek ki kell dolgoznia és a biztonsági tervben be kell mutatnia az autók nyomon követési eljárását és fel kell sorolnia azokat az eljárásokat is, amelyeket akkor kell követni, ha egy versenyző hiányzik.

5.5.4.6. A nézők biztonságát és felügyeletét érintő esemény bekövetkeztekor a hivatalos személyeknek az általános biztonsági tervben foglaltak szerint kell együttműködniük a nézőtéri szolgálatokkal, az adott eseményt vagy balesetet jelenteniük kell a Versenyirányításnak, és a biztonsági szolgálat számára lehetővé kell tenniük a poszton lévő kommunikációs eszközök használatát

5.5.5. SOS/OK jelek – A versenyzőegységek biztonsága

- a) Minden gépjárműnek rendelkeznie kell piros, fényvisszaverő háromszöggel, melyet abban az esetben, ha az autó egy gyorsasági szakaszon leáll, az egység egyik tagjának legalább 50 méterrel az autó előtt, jól látható helyre kell kihelyeznie a többi versenyző figyelmeztetése céljából. E szabályt megszegő versenyzőkre a sportfelügyelők megítélésük szerinti büntetést szabhatnak ki. A háromszöveget még akkor is ki kell helyezni, ha az autó nem az úton tartózkodik.
- b) Minden itinernek tartalmaznia kell egy olyan oldalt, amely a baleset esetén követendő eljárást tartalmazza, beleértve azt is, ha egy néző is érintett a balesetben
- c) A balesetet szenvedett versenyző egységek által bemutatandó „SOS” vagy „OK” jelzésekre vonatkozó ajánlásokat az FIA WRC és regionális bajnokságok szabályzata tartalmazza.
- d) A versenyt feladó egység köteles a rendezőt erről minél hamarabb értesíteni, kivéve a vis major esetét. Ezen szabályt megszegő versenyzőkre a sportfelügyelők megítélésük szerinti büntetést szabhatnak ki.

5.6. BALESETI JELENTÉS

5.6.1. Baleset, melyben néző is érintett

Ha egy részt vevő versenyző egy rallye rendezvényen olyan balesetet idéz elő, melyben a közönség egy tagja fizikai sérülést szenved, az érintett versenyzőnek ezt jelentenie kell az itinerben meghatározottak szerint.

Baleset során követendő eljárás módokkal kapcsolatosan az adott ország törvényeinek is eleget kell tenni.

5.6.2. A baleset kivizsgálása

Minden halálos kimenetelű vagy súlyos sérüléssel járó balesetet jelenteni kell a nemzeti sporthatóságnak, ennek pedig értesítenie kell az FIA-át.

6. FEJEZET – NEMZETKÖZI TEREPRALLYE ÉS BAJA RALLYE RENDEZVÉNYEK

6.1. ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

A következő útmutatásokat figyelembe kell venni, de ezeket nem kell az adott rendezvény Versenykiírásában szerepeltetni.

A rendezők további előírásokat is kidolgozhatnak a közönség, és a versenyzők biztonságának növelése érdekében.

Ezen útmutatások alkalmazásáért a versenyigazgató viseli a végső felelősséget.

6.2. BIZTONSÁGI TERV ÉS SZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK

6.2.1. Biztonsági tervet kötelező készíteni, amely az intézkedéseket és alkalmazandó eszközöket írja le az alábbi tárgykörökre vonatkozóan:

- a) nézők biztonsága
- b) versenyzőegységek biztonsága
- c) hivatalos személyek biztonsága
- d) a szervizelés biztonsága

6.2.2. Tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a) A versenyközpont (versenyirányítás) helye
- b) A különböző, irányítással megbízott személyek neve:
  - Versenyigazgató,
  - Versenyigazgató helyettes (ek),
  - Versenyfőorvos,
  - Verseny biztonsági szolgálatának vezetője,
- c) A szelektív szakaszok által érintett területeken lévő különböző biztonsági szolgálatok címe és telefonszáma:
  - Rendőrség,
  - Kórházak,
  - Sürgősségi orvosi szolgálatok
  - Autómentés,
  - Vöröskereszt (vagy annak megfelelő szervezet).
- d) A teljes útvonal, az összekötő szakaszok részletezésével.
- e) A szelektív szakaszok biztonsági terve, melynek tartalmaznia kell
  - térképen ábrázolva a beavatkozó szolgálatok járműveinek pontos elhelyezkedését
  - az evakuációs útvonalakat
  - A rendezők által meghatározott, nézők számára engedélyezett területeket
  - a versenyzőegységek biztonsága érdekében fogantatosított intézkedéseket
  - a hivatalos személyek biztonsága érdekében fogantatosított intézkedéseket
  - a versenyautók nyomkövetésének módszerét
  - az eljárásokat arra az esetre, ha egy versenyzőegység eltűnt

- azokat a kórházakat, amelyekkel a sérültek fogadására már felvették a kapcsolatot. Ezt írásban kell megtenni, nem később, mint 16 nappal a rendezvény előtt, kérve, hogy a sürgősségi szolgálatok álljanak készenlétben.

6.2.3. Vészhelyzeti terv

Minden esetben fel kell venni a kapcsolatot a helyi hatóságokkal vagy ennek hiányában egy magán szervezettel, olyan súlyos baleset vagy balesetek esetén alkalmazandó vészforgatókönyv kidolgozására, amely az orvosi szolgálat lehetőségeit meghaladja.

6.2.4. A Biztonsági Szolgálat Vezetője

A Biztonsági Szolgálatának Vezetőjét a Versenykiírásban kell megnevezni. Tagja a rendező bizottságnak, és részt vesz a biztonsági terv kidolgozásában.

A rendezvény ideje alatt állandó kapcsolatban áll a Versenyirányítással, a Verseny főorvossal, és valamennyi szelektív szakasz rajtjával (telefon vagy rádióösszeköttetés formájában).

A Biztonsági Szolgálat Vezetője a biztonsági tervben foglaltak végrehajtásáért és alkalmazásáért felelős.

6.2.5. A rendezőknek biztosítaniuk kell, hogy a tisztségviselők feladatuk teljesítése közben ne legyenek veszélynek kitéve.

A rendező felelőssége megbizonyosodni arról, hogy a tisztségviselők e tekintetben megfelelően ki vannak-e képezve.

6.3. AZON RÉSZEGYSÉGEK MEGHATÁROZÁSA, AMELYEK AZ ORVOSI ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLATOKAT ALKOTHATJÁK

6.3.1. Orvosi beavatkozó járművek

Feladatuk, hogy amilyen gyorsan csak lehetséges, újraélesztésre képesített orvost szállítsanak a baleset helyszínére.

A járműnek meg kell felelnie az alábbiaknak:

- 4 kerék meghajtású, terepen való közlekedésre alkalmas
- feleljen meg a 3. mellékletben foglaltaknak keringési és légzési vészhelyzetekkel kapcsolatos orvosi felszerelések tekintetében
- legalább olyan hatótávval rendelkezzen, amely a versenyzőktől is megkövetelt
- elegendő mennyiségű vízkészlettel rendelkezzen
- képes legyen sérültet fekvő szállítani
- legyen felszerelve tripmasterrel és GPS-sel

E járműveket ki lehet alakítani csak orvosi célokra, vagy összetett feladatok ellátására, mint orvosi és KED (lásd a 7. mellékletet), orvosi és gyorsbeavatkozó és/vagy tűzoltó (lásd a 3. mellékletet).

Amennyiben a jármű csak orvosi beavatkozó jármű, fel kell szerelni az alábbiakkal:

- tűzoltó készülék
- olyan „könnyű” gyorsbeavatkozó felszerelés, amivel a bukócső elvágható

Ezekbe a járművekbe ajánlott bukókeret beépítése, és javasolt, hogy a személyzet minden tagja viseljen bukósisakot. Az összes fentebb említett járműnek alkalmasnak kell lennie terepen való közlekedésre.

Minden orvosi beavatkozó járműnek kötelező tartozéka a hatékony kommunikációs berendezés, amely jelek küldésére és fogadására alkalmas. Minden járművet kötelezően fel kell szerelni legalább az alábbi eszközökkel:

- műholdas nyomkövető
- VHF rádió
- műholdas telefon
- ha a versenyzők autójában is be van szerelve, olyan rendszer, amely a versenyautók közötti közvetlen riasztást teszi lehetővé (sentinel)

A személyzetnek legalább egy újraélesztésre képesített orvostól, egy gépkocsivezetőtől és egy paramedikustól kell állnia (a gépkocsivezető lehet az orvos vagy a paramedikus).

6.3.2. Újraélesztő egység / táborhely orvosi állomás

Minden esetben szükséges a 4. mellékletben foglaltak szerint, úgy kisebb sérülések, mint intenzív kezelésre szoruló sérültek esetén:

- mobil egység formájában: (e célra felszerelt mentőautó)
- leszerelhető egység formájában az egyes szakaszok táborhelyei számára

Minden egység mellé egy, az újraélesztésre képesített orvost kell rendelni. Az egyes táborhelyeken emellett egy sebészre, egy röntgenorvosra, és két paramedikusra is szükség van.

Ahogy az eszközlístából látható, abban az esetben, ha a táborhely sivatagi terepen, kórháztól nagy távolságra helyezkedik el, azt röntgen és ultrahang készülékkel is fel kell szerelni.

A rendezőnek kellő számban kell biztosítania vákuumágyat a sérültek mozgatás nélküli szállításához.

6.3.3. Mentőhelikopter

Fekvő sérült számára fel kell szerelni egy a padlózathoz megfelelően rögzített hordágygal.

Fedélzetén a 3. és 5. mellékletekben foglalt „helikopter” és „orvosi beavatkozó jármű” felszereléseket kell elhelyezni, ebbe beleértve egy ECG/defibrillátort és gerincoszlop rögzítésére alkalmas eszközöket is. Személyzetében lennie kell egy újraélesztésre képesített orvosnak és egy paramedikusnak.

6.3.4. Szállító helikopter

Fel kell szerelni egy vagy több, intenzív kezelésre szoruló sérült hosszútávú szállításához szükséges eszközökkel.

6.3.5. Kommunikációs eszközök

A Versenyfőorvosnak az általános vagy saját rádióhálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudni lépni.

6.3.6. Orvosi egyenruha

Lehetőleg tűzálló anyagból készült egyenruha viselése javasolt, mell- és hátrészen „DOCTOR” felirattal.

6.4. NÉZŐK BIZTONSÁGA

6.4.1. Külső biztonság:

ez a rendezvényhez nem tartozók biztonságát jelenti.

A megelőzésen alapul, és a következőket tartalmazza:

- az útvonal kiválasztásánál amennyire csak lehet, el kell kerülni lakott területeken való áthaladást
- az érintett országok rendőri erőinek a bevetése
- helyszíni tájékoztatás sajtó, rádió, televízió útján
- egy külön nyitó csapat létrehozása, akik az útvonalat ellenőrző csapattól különböznek

6.4.2. Orvosi szolgálat a nézőközönség számára

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Amennyiben ezt a szolgálatot más szervezet is biztosítja, az akkor is a Versenyfőorvos irányítása alá tartozik.

6.4.3. Közönség felvilágosítása

A rendezőnek kell lépéseket tenni annak érdekében, hogy a médián vagy más megfelelő tájékoztatási eszközök által a közönség megfelelően tájékozott legyen a rallye természetét illetően, őket figyelmeztessék a versenyautók áthaladásáról.

6.5. VERSENYZŐEGYSÉGEK BIZTONSÁGA

6.5.1. Felügyelet

- a rendezőnek kell a versenyzőket ellátni biztonsági/kereső eszközökkel, amelyek műholdas nyomkövetőt, versenyautók közötti közvetlen riasztást (sentinel) lehetővé tevő és/vagy más alkalmas berendezést tartalmaznak
- a Versenyirányításnak mindaddig szolgálatban kell maradnia, amíg jármű van egy közúti és/vagy szelektív szakaszon
- a biztonság növelése érdekében erősen ajánlott minden orvosi, rendezői/szervezői (értsd: hivatalos) vagy sajtó járművet VHF rádióval ellátni
- erősen ajánlott műholdas nyomkövető használata minden olyan rendezői/szervezői (értsd: hivatalos) járműben, amely az útvonalat használja (orvosi, áthaladás ellenőrző, nyitó autó, stb.), valamint az összes helikopterben.

6.5.2. Áthaladás ellenőrző járművek elhelyezése

Az áthaladás ellenőrzők elsődleges feladatuk szerint a hivatalos útvonalterv betartását ellenőrzik és olyan járművek, amelyek, még ha nincs is orvosi szerepük, jelentősen hozzájárulnak a biztonság növeléséhez: kötött állomáshelyükkel lehetővé teszik a versenyzők helyének meghatározását és probléma esetén riasztást adhatnak le. Számukat a szelektív szakasz hossza határozza meg.

6.5.3. Versenyző egységek biztonsági csomagja / túlélő felszerelés

Ajánlott, hogy minden versenyzőegység autójában legyenek az alábbiak:

- biztonsági öv vágó: mindegyik, ülésébe bekötött csapattag számára egy ilyen eszköz legyen elérhető
- erős kürt, amely képes a rendezvény teljes hossza alatt megfelelően működni
- csapattagonként másfél liter tartalék folyadék, adagolóval

Sivatagi területekre:

- fejenként 5 liter tartalék víz személyenként, további tartalékként csapattagonként másfél liter, adagolóval

- túlélő fólia (Metaline) csapattagonként
- öngyújtó
- villogó lámpa
- zseblámpa
- 3 db vörös színű kézi füstjelző
- iránytű
- vészjelző tükör
- biztonsági öv vágó: mindegyik, ülésébe bekötött csapattag számára egy ilyen eszköz legyen elérhető
- erős kürt, amely képes a rendezvény teljes hossza alatt megfelelően működni

6.5.4. SOS/OK jelzések

- a) Az ilyen típusú rendezvényeken különösen életbevágó, hogy az a versenyző egység, amely azt látja, hogy baleset történt, megálljon annak érdekében, hogy a beavatkozó szolgálat érkezéséig segítséget nyújtson.
- b) Minden gépjárműnek rendelkeznie kell piros, fényvisszaverő háromszöggel, melyet abban az esetben, ha az autó egy szelektív szakaszon leáll, az egység egyik tagjának legalább 50 méterrel az autó előtt, jól látható helyre kell kihelyeznie a többi versenyző figyelmeztetése céljából.
- c) Minden itinernek tartalmaznia kell egy olyan oldalt, amely a baleset esetén követendő eljárást tartalmazza, beleértve azt is, ha egy néző is érintett a balesetben
- d) Minden itiner hátsó borítójának, A4-es méretű, fóliázott piros „SOS” jelnek kell lennie, ennek belső oldala pedig zöld „OK” jelzés.

Az SOS vagy OK jelzés bemutatásának eljárása a következő:

- olyan baleset esetén, amely sürgős orvosi beavatkozást igényel, amennyiben lehetséges, a piros „SOS” jelzést kell bemutatni a következő versenyautóknak és bármely helikopternek, amely segédkezni próbál.
  - olyan balesetek esetén, ahol azonnali orvosi beavatkozásra nincs szükség, az egység egyik tagjának jól látható módon a zöld „OK” jelzést fel kell mutatni az őket követő versenyautóknak és bármely helikopternek, amely segédkezni próbál.
  - amennyiben a versenyzők elhagyják a versenyautót, az OK jelzést úgy kell kihelyezniük, hogy azt a többi versenyző tisztán láthassa.
  - Minden versenyző egységnek, amelyiknek a piros „SOS” jelzést felmutatták, vagy amelyik egy olyan balesetet lát, ahol mindkét versenyző az autóban van, de az „SOS” jelzést nem mutatják fel, azonnal és kivétel nélkül meg kell állni, és segítséget kell nyújtani, valamint meg kell kezdenie az itinerben és/vagy a Versenykiírásban leírt baleseti eljárást.
- e) A versenyt feladó egység köteles a rendezőt erről minél hamarabb értesíteni
  - f) Ha bármely egység a fenti szabályt – bár arra lehetősége lett volna – nem tartja be, azt a sportfelügyelőknek jelentik, akik a Nemzetközi Sportkódex rendelkezései alapján büntetéseket szabhatnak ki

6.5.5. Belső biztonság (Biztonsági Terv)

A belső biztonság, ami az alábbiakban, mint mentési tervre utal, a versenyző egységek és a rendezvény szervezésével foglalkozó személyzet biztonságára vonatkozik.

A mentési terv a rallye megkezdéséhez szükség minimális követelményeket tartalmazza. Egy rendezvény során a terepviszonyok miatt számtalan váratlan esemény jöhet közbe: pl. orvosi jármű vagy helikopter meghibásodása, stb. A rendezőkre van bízva, hogy olyan mentési szolgálatot biztosítsanak, hogy az ilyen helyzetben is elégséges maradjon.

A tereprallye rendezvények jellemzői igen különbözőek: lakatlan, sivatagos vagy lakott területeken zajlik, egészségügyi létesítményekkel (kórházak) vagy azok hiányában, különféle hosszúságú szelektív szakaszokkal, különbözőségek az előírt átlagidőre nézve, a rajthoz álló versenyzők száma, az éjszakai vezetés becsült időtartama.

6.5.6. Orvosi lefedettség

Az orvosi értelemben minden rendezvénynek meg kell felelnie az 5. fejezetben (Rallye – 1. kategória) leírtaknak, az alábbi minimálisan szükséges követelményekkel:

- egy Versenyfőorvos
- legalább egy mentőhelikopter, kizárólag orvosi célú használatra tartalékolva
- orvosi beavatkozó járművek (számukat az útvonal hossza és a helikopterek száma alapján kell meghatározni)
- egy orvosi állomáshely minden táborhelyen

FIA kupa rendezvények során, orvosi inspekción hiányában az FIA Megfigyelők vannak a fenti elvárások meglétének és ellenőrzésére és a Versenyfőorvos ezirányú igazolásának beszerzésére felhatalmazva.

6.5.7. Tervezési ismérvek

A minimális mentési terv meghatározásához a bevetendő eszközöket az alábbi ismérvek alapján kell megbecsülni:

- szelektív szakaszon a versenyzők átlagsebessége
- egy szelektív szakasz működési idejének becslése, az utolsó versenyző elrajtolásának időpontját alapul véve
- egy szelektív szakaszon bármely éjszakai vezetési időt a szelektív szakasz végéig attól a ponttól számítva kell felbecsülni, ahol az utolsó versenyző a napnyugta pillanatában tartózkodott, és megfelelően csökkentett átlagsebességgel kell számolni
- mivel a mentőhelikopter(ek) csak nappal repülhetnek, éjszaka csak az orvosi beavatkozó járművek felügyelhetik az éjszakai útvonalat
- a szelektív szakasz teljes hosszát tekintve orvosi beavatkozó jármű bevetésekor azt kell alapul venni, hogy a teljes szakasz hatékony lefedése érdekében elméletileg 80 km távolság van az egyes járművek között
- ez a 80 km megemelhető 100km-ig, amennyiben legalább egy további orvosi helikopter is rendelkezésre áll
- mentőhelikopter egy vagy akár két orvosi beavatkozó járművet is helyettesíthet (a lefedendő szakasz hosszától függően)
- az orvosi beavatkozó járművek és/vagy mentőhelikopterek és szállító helikopterek szükséges számának meghatározásakor a rendezvény leghosszabb szelektív szakaszát kell figyelembe venni.

6.5.8. Az orvosi beavatkozó járművek ajánlott elhelyezése

1. eset:

Olyan szelektív szakaszon, ahol az utolsó versenyzők kevesebb, mint 200 km-t teljesítenek éjszaka (200x50 km/h = 4 óra éjszakai vezetés):

Ha csak egy mentőhelikopter áll rendelkezésre (1. példa):

- egy orvosi beavatkozó jármű a szelektív szakasz rajtjánál
- egy-egy orvosi beavatkozó jármű 80 kilométerenként a szelektív szakaszon

- egy orvosi beavatkozó jármű a szelektív szakasz céljánál, kivéve, ha a szelektív szakasz célja egybeesik a táborhellyel (=orvosi állomáshely által biztosított ellátás a táborhelyen)

Ha több helikopter áll rendelkezésre (2. példa):

- egy mentőhelikopter
- és egy szállító helikopter a szelektív szakasz rajtjánál
- egy-egy orvosi beavatkozó jármű 100 kilométerenként a szelektív szakaszon
- egy orvosi beavatkozó jármű vagy egy szállító helikopter (a rendezők, a Versenyirányítás, a média vagy egyéb általi használatára rendelve) a szelektív szakasz céljánál, kivéve, ha a szelektív szakasz célja egybeesik a táborhellyel (=orvosi állomáshely által biztosított ellátás a táborhelyen)
- egy orvosi állomás a táborhelyen

2. eset:

Olyan szelektív szakaszon, ahol az utolsó versenyzők több mint 200 km-t teljesítenek éjszaka

Bármilyen számú helikopter áll rendelkezésre (3. példa):

- egy mentőhelikopter
- egy orvosi beavatkozó jármű vagy egy szállító helikopter a szelektív szakasz rajtjánál
- egy-egy orvosi beavatkozó jármű 80 kilométerenként a szelektív szakaszon
- egy orvosi beavatkozó jármű vagy egy szállító helikopter a szelektív szakasz céljánál, kivéve, ha a szelektív szakasz célja egybeesik a táborhellyel
- egy orvosi állomás a táborhelyen

6.5.9. Orvosi beavatkozások szervezése

Egy baleset helyszínén az orvosi beavatkozást csak a rendező által erre kijelölt orvos szervezheti és irányíthatja. A személyzetnek a járműben található felszerelések helyes használatát ismerniük kell, arra kiképzetteknek kell lenniük.

6.5.10. Ajánlások a beavatkozó szolgálat bevetésére

Baleset esetén a Versenyfőorvos, aki általában a mentőhelikopter fedélzetén tartózkodik, az erre vonatkozó információt a megfigyelő csapatoktól vagy az orvosi beavatkozó járművektől kapja, és hozza meg a szükséges döntéseket.

Megfelelő mértékben megbízható összeköttetést kell biztosítani az orvosi szolgálat egyes egységei, a Versenyfőorvos és a Versenyirányítás között.

Szintén a Versenyfőorvos feladata, hogy megszervezze a sérültek szállítását a szakaszonként kijelölt helyi kórházba vagy a táborhely orvosi állomására. Meg kell szerveznie egy sérült további, saját országába történő hazaszállítását is.

7. FEJEZET – HEGYI RENDEZVÉNYEK

7.1. A RENDEZÉS ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSAI

A biztonsággal kapcsolatos szolgálatok szervezésének meg kell felelnie a 2. Fejezetben a körpályás rendezvényekre vonatkozó előírásoknak. A versenypályát és a rendezést az ASN-nek jóvá kell hagynia. A verseny biztonsági vezetője és/vagy a versenyigazgatója inspekción során ellenőriznie kell a biztonsági tervben foglaltakat mielőtt az első versenyző pályára lépne.

7.2. A VERSENYPÁLYA FELÜGYELETE

7.2.1. Pályaellenőri posztok:

Minden posztnak vizuális kapcsolatban kell lennie az előtte és utána levő poszttal. A Versenyirányításnak rádió vagy telefonkapcsolatban kell lennie az összes, pálya mentén elhelyezkedő poszttal.

7.2.2. Feladatok:

A sportbírók feladatai és a beavatkozásai nagyjából azonosak a 2.3.5 cikkelyben foglaltakkal, feltéve, hogy azok a helyi rendezvényekre alkalmazhatók.

7.2.3. Felszerelés:

Minden posztot el kell látni az alábbiakkal:

- a 2.3.3 cikkelyben részletezett zászlókészlettel
- egy 15 literes tárolóedény, feltöltve kalcium karbonáttal, vagy más azonos mennyiségű olaj felszívó anyaggal
- két hordozható 6 kg-os tűzoltó készülékkel, amelyek oltóanyagát az ASN jóváhagyta
- eszközöket felborult autó talpra állításához (kötelek, horgok, hosszú feszítővasak, stb.)
- tűzálló takaró tűz elfojtásához
- tűzálló kesztyűk
- mindig a sportbíróknál kell legyen olyan eszköz, amely biztonsági övek, biztonsági hálók elvágásához szükséges

7.2.4. Jelzésadás

A 2.4.5 cikkely szerinti zászló- és fényjelzéseket kell alkalmazni, a következő módon:

- a) Legalább egy lengetett sárga zászlót közvetlenül a baleset színhelye előtt
- b) Lengetett sárga zászló adható a posztról figyelmeztetésként, megelőzve a lengetett sárga zászlót közvetlenül a balesett színhelye előtt.
- c) Ha piros zászló kerül bemutatásra, a versenyzőnek meg kell állnia ott ahol van, és várnia a sportbíró további utasításait.

7.3. ORVOSI SZOLGÁLAT

7.3.1. Az orvosi szolgálatot úgy kell megszervezni, hogy a beavatkozások és kezelések tekintetében a körpályás rendezvényekre vonatkozó, 2.7 cikkelyben foglaltakkal azonos színvonalat biztosítsanak. Az FIA bajnoki rendezvényekre vonatkozó javaslatokat az e fejezet végén lévő összefoglaló táblázat tartalmazza, amely javaslatok, a kimondottan FIA-ra vonatkozó összetevőket kivéve, ajánlottak minden rendezvényre.

Az orvosi szolgálat alább felsorolt összetevőinek meg kell felelniük a 2.7.3 cikkelyben foglaltaknak:

- gyalogos orvosok vagy paramedikusok:
  - a Versenyfőorvos döntése alapján
- orvosi beavatkozó járművek:
  - legalább egy járművet kell biztosítani. FIA bajnoki, és ajánlottan más rendezvények esetén e járművek száma 10 km-t meg nem haladó hosszúságú pálya esetén 2 db, majd minden további 5 km-re még 1 db.
- újraélesztő egység (ideiglenes orvosi központ):

- - alkalmasnak kell lennie arra, hogy el lehessen látni kisebb sérüléseket és azokat a sérülteket is, akiknél intenzív kezelés szükséges, legalább egy mozgó egység formájában (erre a célra felszerelt mentőautó)
- sérülteket szállító mentőautó
  - - legalább 1 db, az adott ország előírásainak megfelelő autó orvossal, vagy orvos nélkül. Számukat a pálya hosszától függően kell meghatározni, de legalább 1 mentő 5 km-ként. Intenzív kezelésre szoruló sérült szállítása esetén egy újraélesztésre képesített orvosnak kell a szállítóautóban lennie a szállítás során.
- mentőhelikopter
  - - az FIA Hegyi Európa bajnoki rendezvények alatt kötelező egy mentőhelikopternek készenlétben állnia, amely számára leszállóhelyeket kell biztosítani (felszerelését lásd az 5. mellékletben)
- KED csapat
  - - alkalmazását meg kell fontolni (lásd 7. melléklet)

Hegyi rendezvény nem kezdhető el vagy megszakítása után nem indítható újra abban az esetben, ha legalább a minimális orvosi szolgálat nem áll rendelkezésre. Tartalékról gondoskodni kell.

7.3.2. Kommunikációs eszközök

A Versenyfőorvosnak az általános vagy saját rádióhálózaton keresztül az orvosi szolgálat minden tagjával kapcsolatba kell tudni lépni.

7.3.3. Igazgatási formák

Minden esetben fel kell venni a kapcsolatot a helyi hatóságokkal vagy ennek hiányában egy magán szervezettel, egy olyan tömegbaleset esetén alkalmazandó vészforgatókönyv kidolgozására, amely az orvosi szolgálat lehetőségeit meghaladja.

Biztonsági tervet kell kidolgozni, mely tartalmazza beavatkozó járművek felállítási helyét, a beavatkozásokra vonatkozó utasításokat, sérültek szállítási útvonalait és a kórházakat, amelyekkel előzőleg megtörtént a kapcsolat felvétel és amelyeket vészhelyzet esetén kell használni. Ajánlott ezen mentési egységekkel konzultálni baleset esetén, illetve előzőleg átfogóan tájékoztatni kell a rendezvény lebonyolításáról, hogy kellő képpen felkészülhessenek

7.3.4. Nézők biztonsága

A rendezőnek a helyi hatóságok segítségével kell megállapítaniuk és elkeríteniük a tiltott területeket, még a közönség megérkezése előtt. Minden tiltott területet a biztonsági tervben fel kell tüntetni. A rendezőnek a pálya hosszát, természetét és a nézőszámot figyelembe véve kell elégséges biztonsági szolgálatot szavatolnia.

Ha a rendező a nézők számára elkülönített területet biztosít, azt nézőtéri orvosi szolgálattal kell biztosítani. Amennyiben ezt a szolgálatot más szervezet biztosítja, az akkor is a Versenyfőorvos irányítása alá tartozik.

7.3.5. Orvosi beavatkozások szervezése

A baleset helyszínén az orvosi beavatkozást csak a vonatkozó beavatkozó jármű orvosa szervezheti és irányíthatja (vagy a képesített paramedikus, ha köztes ponton állomásozó járműről van szó). A személyzetnek a járműben található felszerelések helyes használatát ismerniük kell, arra kiképzetteknek kell lenniük. Orvosi egyenruha: javasolt egyenruha viselése, és az lehetőleg tűzálló legyen, hát- és mellrészén „DOCTOR” felirattal.

7.4. TÚZOLTÓ- ÉS GYORSBEAVATKOZÓ SZOLGÁLAT

Úgy kell megtervezni, hogy lehetővé tegye a 2.6 cikkelyben, körpályás rendezvényekre vonatkozó azonos színvonal elérését a beavatkozások és tűzoltás tekintetében.

Különösen:

- a sportbírói posztokat fel kell szerelni 3 db hordozható, 10 l-es tűzoltókészülékkel és egy tűz elfojtására szolgáló tűzálló takaróval.
- ahol a sportbírói posztok közti távolság nagyobb 400 m-nél, 200 m-ként el kell helyezni egy tűzoltó készüléket
- a rendezőnek biztosítania kell egy alábbi felszereltségű gyorsbeavatkozó járművet:
  - tűzálló ruházat
  - tűzálló takaró
  - horog
  - ollók
  - acetilén vágóberendezés
  - 2 db hordozható tűzoltó készülék
  - bármely olyan eszköz, mely a hatékony mentés érdekében szükségesnek látszik
  - újraélesztésre alkalmas orvos az autóban

További mentőfelszerelést kell elhelyezni a pálya hosszától függő mentési posztokon; minden 3 km-en legalább egyet, de legalább 5 csapatot biztosítva.

7.5. KIÜRÍTÉSI ÚTVONALAK

7.5.1. Tervezni kell egy vagy több kiürítési útvonalat és azt egyértelműen meg kell jeleníteni a biztonsági tervben. (pl. térkép vagy diagram)

7.5.2. Az útvonal közelében található valamennyi kórház baleseti ügyeletét készenlétben kell tartani.

AZ ORVOSI SZOLGÁLAT MEGSZERVEZÉSE KÖRPÁLYÁN RENDEZETT ESEMÉNYEKEN

	F1 bajnokság	FIA GT, FIA WTCC	Egyéb nemzetközi, aszfalton rendezett események	FIA rallycross és autocross bajnokság
Biztonsági terv	+	+	+	+
Orvosi kérdőív	+	+	-	-
Verseny főorvos	+	+	+	+
Az FIA jóváhagyása	+	+	-	-
FIA orvosi autó	+	lehetőség szerint	-	-

A verseny első körének megtételére alkalmas orvosi beavatkozó jármű.	+	+	+	-
Orvosi beavatkozó jármű	+	+	+	+
KED csapat	+	+	+	+
Állandó orvosi központ	+	+	javasolt	-
Az FIA jóváhagyása	esetlegesen eltérés +	esetlegesen eltérés +	-	-
Speciális csapat az orvosi központban	+	+	javasolt	javasolt
Ideiglenes orvosi központ	+ ha az FIA beleegyezését adta	+ ha az FIA beleegyezését adta	+	+
Mentőautó (orvossal, vagy anélkül)	+	+	+	+
Helikopter	+	+	lehetőség szerint	-
Gyalogos orvos	lehetőség szerint	lehetőség szerint	lehetőség szerint	lehetőség szerint
Orvos / paramedikus személyzet a boksztucában	+	+	javasolt	-
Szabályszerű egyenruha pályaorvosoknak (mentő kivételével)	+	+	javasolt	javasolt
Orvosi szolgálat a közönség számára	+	+	+	+
Biztonsági gyakorlat	+	+	lehetőség szerint	lehetőség szerint
Előzetes kapcsolatfelvétel a kórházakkal	+	+	lehetőség szerint	lehetőség szerint

+ igen

- nem

Megjegyzés: minden orvosi gyorsbeavatkozó járművön és minden beavatkozó csapatban lennie kell egy, az újraélesztésben jártas orvosnak.

AZ ORVOSI SZOLGÁLAT MEGSZERVEZÉSE RALLYE-, HEGYI-, ÉS GYORSULÁSI RENDEZVÉNYEKEN

INTÉZKEDÉSEK	Rallye Világbajnokság	Egyéb FIA rallye bajnokságok	Egyéb rallye rendezvények	Hegyi Európa Bajnokság	Drag (Gyorsulási) rendezvények	Terep rallye rendezvények
Verseny főorvos	+	+	+	+	+	+
Az FIA jóváhagyása	+	-	-	-	-	-
Mentési dosszié	+	-	-	+	-	+
Mentési terv	minden gyorsasági szakaszra +	minden gyorsasági szakaszra +	javasolt minden gyorsasági szakaszra	-	-	minden szakaszra +
Orvosi beavatkozó jármű	gyorsasági szakaszokon 15 km-enként egy +	gyorsasági szakaszokon 15 km-enként egy +	gyorsasági szakaszokon javasolt 15 km-enként egy	+	-	a szakasz hosszától és az éjszakai útvonaltól függően +
Újra-élesztésre alkalmas mentőautó	minden gyorsasági szakaszra +	minden gyorsasági szakaszra +	javasolt minden gyorsasági szakaszra	+	+	+ megfelelően felszerelt orvosi beavatkozó jármű
KED csapat	lehetőség szerint	lehetőség szerint	lehetőség szerint	lehetőség szerint	+	
Orvosi tábor	-	-	-	-	-	+
Helikopter	+	javasolt	javasolt	FIA bajnokság esetén igen / egyéb esetben javasolt	+	+
Mentőautó	+	+	+	+	+	+ megfelelően felszerelt orvosi beavatkozó jármű
Tanácsadó sebész	-	-	-	-	-	javasolt

Orvosi szolgálat a közönség számára minden zárt, vagy fizető zónában	+	+	+	+	+	+
---	---	---	---	---	---	---

+ igen

- nem

Megjegyzés: minden orvosi járművön (kivéve a normál mentőautókat) tartózkodnia kell egy, az újraélesztésre képesített orvosnak.

1. MELLÉKLET - ELŐÍRÁSOK KÖRPÁLYÁKON TÖRTÉNŐ MAGÁNTESZTEK ESETÉRE

Az FIA hangsúlyozza, hogy a magántesztek, lebonyolításuk szabályozása nem tartozik felelősségi körébe. E kérdéseket a versenypálya használója és tulajdonosa közti szerződésben kell meghatározni.

Mindazonáltal az FIA világosan meg kívánja határozni azon ajánlásait, amelyek a magántesztek biztonságára vonatkoznak.

Minden magánteszt esetében, amely igen nagy sebesség elérésével jár, és amit olyan járművek számára irányoztak elő, amelyek később FIA sporteseményeken kívánnak részt venni, javasolt a versenypálya tulajdonosával, vagy annak képviselőjével minimális biztonsági intézkedés-csomag kialakítása:

- Ha több csapat tesztel, Versenyigazgató kinevezése és megfelelő kommunikációs eszközök biztosítása
- A pálya mentén tűzoltó posztok kialakítása, a teljes pálya lefedésére alkalmas kommunikációs eszközökkel
- Elegendően gyors járművek tűzoltáshoz
- Mentési műveletekért felelős orvos kinevezése: ez az orvos lehet a versenypálya főorvosa is, vagy más orvos, akire hatáskörét átruházza,
- Egy vagy több, újraélesztésben jártas orvos és egy vagy több orvosi beavatkozó jármű jelenléte
- KED csapat jelenléte,
- Sérültek szállításához megfelelő mentőautó,
- Újraélesztő berendezés a helyszínen,
- A szomszédos kórházak készségbe helyezése,
- Olyan eszközök sérültek közúti vagy légi szállításához, amelyek intenzív kezelést is lehetővé tesznek, Erősen ajánlott, hogy a különböző verseny csapatok a fentebb említettek pontos meghatározásával kapcsolatban szerződést kössenek mindazokkal a versenypályákkal, amelyeken magántesztelést kívánnak folytatni.

2. MELLÉKLET - VERSENYFŐORVOSOK FIA BAJNOKSÁGOKRA TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉSE

FIA F1, GT1, WTCC és WRC esetében

Egy új verseny főorvos kinevezését legkésőbb a vonatkozó rendezvény előtt 6 hónappal elő kell terjeszteni a következő személyek közös döntésére:

- az FIA Orvosi Bizottság elnöke;
- az FIA sport Főtitkára.
- a vonatkozó bajnokság orvosi kiküldötte

Az FIA sport titkárságára bármely jelölést az illetékes ASN-nek kell megküldenie - amennyiben van ilyen - az FIA Orvosi Bizottságában helyet foglaló képviselőjének véleményével együtt.

Minden jelöléshez csatolni kell:

- egy szakmai önéletrajzot,
- egy autósporttal kapcsolatos önéletrajzot, részletezve az ezen a téren az illető által korábban betöltött funkciókat és ellátott feladatokat.

Minden jelölt orvosi tevékenység végzésére jogosító engedély birtokában kell legyen arra az országra nézve, ahol az adott rendezvényt megrendezik.

A hozzájárulás megadása az alább leírt képzési program teljesítését feltételezi.

Az első évet próbaidőnek kell tekinteni.

A fenti bajnokság Versenyfőorvosai számára kötelező a részvétel az FIA Verseny Főorvosi Szemináriumon.

Képzési program:

a) Tartalom

A leendő verseny főorvosnak egy speciális képzésen kell átesnie ugyanabban a versenysorozatban lebonyolított rendezvény alkalmával, amely sorozatban őt jelölték. E képzés helyét nemcsak földrajzi szempontok, de az instruktor személye is meghatározza, akinek legalább öt egymást követő év során szerzett verseny főorvosi tapasztalattal kell rendelkeznie ugyanabban a versenysorozatban, továbbá rendelkeznie kell az FIA Orvosi Bizottságának jóváhagyásával is.

A képzés általában egyetlen rendezvény alatt zajlik le, azonban az instruktor kérelmére megismételhető. Ilyen esetben a képzést más helyszínen is le lehet bonyolítani, de annak formája mindenképpen az előbbieken foglaltakhoz hasonló kell legyen.

A leendő verseny főorvost azon az első rendezvényen, amelyen először vesz részt hivatalosan beosztva, az adott bajnokság Orvosi Küldöttje vagy az FIA Orvosi Bizottsága által kijelölt más orvos minden feladatának elvégzésében segíti.

b) Alkalmazási terület

Habár az FIA verseny főorvosi szemináriumán való részvétel továbbra is kötelező, a képzési program több részletben is alkalmazható (az illetékes személyek közös döntése alapján) a következő esetekben:

- F-1 esetében, ha a jelölt jelen volt az elmúlt öt évben és legalább két esetben:
  - akár F-1 verseny főorvosként;
  - akár F1 helyettes verseny főorvosként;
  - akár verseny főorvosként más FIA bajnokságban (jelenleg WTCC, FIA GT).

- WTCC és FIA GT bajnokság esetén hasonló feltételekkel, valamint annak lehetőségével, hogy helyettes verseny főorvosként WTCC vagy FIA GT bajnokságon vett részt.
  - WRC esetén, ha a jelölt jelen volt az elmúlt öt évben és legalább két esetben:
    - - akár WRC verseny főorvosként;
    - - akár WRC helyettes verseny főorvosként;
    - - akár verseny főorvosként a WRC-ben először szereplő rallye-n.
- Minden más esetben a teljes képzést kell megtartani.

3. MELLÉKLET - MOZGÓ BEAVATKOZÓ EGYSÉGEK

Tartalom

- S.3.1 Célok
- S.3.2 Beavatkozó járművek
- S.3.3 Tűzoltó felszerelések
- S.3.4 Orvosi beavatkozó felszerelések
- S.3.5 Gyorsbeavatkozó felszerelések

S.3.1 Célok

Bármilyen típusú rendezvényről is van szó, az elsődleges cél az, hogy egy baleset után a jármű utasait hozzáférhetővé tegyék annak érdekében, hogy elsősegélyben lehessen részesíteni, és ezt követően amilyen biztonságosan csak lehetséges azt végrehajtani, lehetővé váljon az autóból történő kiemelésük.

Az e cél eléréshez szükséges különleges erőforrások részben vagy egészében igényelhetik az S.3.4 és S.3.5 pontokban részletezett eszközöket

Az eszközökhöz való egyszerű hozzáférést a helyi viszonyok (pl. terep adottságai, távolság, stb.) erősen befolyásolják és ez határozza meg azok darabszámát, elhelyezését és a baleset helyszínére történő szállítás módozatát.

S.3.2 Beavatkozó járművek

Minden, pályán, közúton vagy terepen rendezett versenyfajta esetében ezek elsődleges feladata, hogy az adott ország előírásainak megfelelő, újraélesztésre képesített orvost amilyen gyorsan csak lehetséges, a baleset helyszínére szállítson. Rádió vagy telefonkapcsolatban kell lenniük a versenyirányítással. Lehetnek csak orvosi célúak (körpályák esetén a legjobb megoldás) vagy az orvosi célok mellett fel lehet szerelni őket KED, gyorsbeavatkozó és/vagy tűzoltó feladatokra is.

Teljesítményük, az ajtók száma, a belső kialakítás nincs megköthetve. Mindazonáltal bukókeret mindig ajánlott (különösen körpályára), csakúgy, mint (minden esetben) a bukósíkok viselete a teljes személyzet számára.

Amennyiben kinetikus energiavisszanyelző rendszerrel ellátott autók vesznek részt egy versenyen, akkor az FIA ajánlásokat tesz közzé a személyek testi épségének védelme érdekében. Ezen ajánlások frissítésre kerülnek amennyiben az adott rendszer továbbfejlesztésre kerül.

A jármű mindenekelőtt a terepviszonyoknak és a rendezvény típusának kell megfeleljen.

Különösen:

Körpályás rendezvények esetében: az egyik orvosi beavatkozó járműnek olyan gyorsnak kell lennie, hogy az első körben követni tudja a mezőnyt.

Az FIA Orvosi Autóknak pontosan meg kell felelniük az előírásoknak (lásd a 2.7.3.2 cikkelyt)

FIA bajnoki rallye rendezvények:

Ha az orvosi beavatkozó jármű csak orvosi célra van használva, az alábbiakkal kell felszerelni:

- tűzoltó készülék
- olyan „könnyű” gyorsbeavatkozó felszerelés, amivel a bukócső elvágható (ajánlott az egyéb rallye rendezvények esetében is)

Tereprallye rendezvények:

Az orvosi autó kialakítható sérült szállítására is.

Minden orvosi beavatkozó járművet fel kell szerelni olyan alkalmas kommunikációs berendezéssel, amely üzenetek adására és vételére is alkalmas, valamint a következő eszközökkel (a lista nem korlátozó jellegű)

S.3.3 Tűzoltó felszerelések

- olyan berendezés, amellyel legalább 40 gallonnyi kifolyt, égő üzemanyag teljesen eloltható (folyamatos oltóanyag ellátással és nem csak a tűz eloltására kell alkalmasnak lennie, hanem a visszagyulladását is meggátolja).
- eszközöket felborult autó talpra állításához (kötelek, horgok, hosszú feszítővasak, stb.)
- tűzálló takaró tűz elfojtásához (legalább 6x6 láb területű)
- alumínium borítású tűzálló kesztyűk
- présfogók vagy hidraulikus eszközök acéllemez meghajlításához és más speciális szerszámok egy sérült karosszériájú autóban rekedt személy kiszabadításához.

S.3.4 Orvosi beavatkozó felszerelések

A felszerelés megválasztását a helyi gyakorlat és követelmények határozzák meg. Bármely esetben a személyzetnek ismernie kell a járműben található felszerelések helyes használatát, és annak használatára képzetteknek kell lenniük.

i. Légutak

- A felső légutak ellenőrzésére szolgáló berendezés (pl. Fastrach®, vagy Combitube® stb.);
- a kilehelt széndioxid mérésére alkalmas eszköz, annak érdekében, hogy a belső légúti vezetékek megfelelő elhelyezkedése megállapítható legyen,
- a spontán lélegző betegek számára „non rebreathing mask”-tartállyal
- oesophagel intubációs detector
- Oxigén szaturációs mérőműszer
- 3-as és 4-es Guedele tubus 2-2 darab,
- Nasophariengealis tubus 7-es méret (2 db)
- Felnőtt laringoszkóp, csere elemmel és égővel
- Endotracheális tubusok 7-es és 8-as méret 2-2 db, csatlakozókkal és a mandzsetta felfújásához fecskendővel,
- Mini tracheotomiás készlet (2 db).

ii. Légcsere:

- - Hordozható lélegeztető készülék (300 Hgmm szívóteljesítménnyel),
- - Lélegeztető katéter sorozat és egy darabos szívó,
- - Lélegeztető ballon oxigéntartállyal, és maszkkal,
- - Hordozható oxigénpalack reduktorral és megfelelő csatlakozással,
- - Mellkasi csövezés, záró szeleppel.

Ajánlott a szájon át lélegeztetés esetére, megfelelő maszk megléte is.

iii. Keringés:

- különféle érleszorítók,
- intravénás előkészítő felszerelések,
- 4 db IV-es infúziós szerelék és annak felszerelései,
- 14x3-as, és 16x3-as méretű 4-es katéterek
- megfelelő mennyiségű „volume expander”
- EKG monitor
- pulsoximéter
- Defibrillátor, kötelező (Automata külső defibrillátor AED engedélyezett):
  - a) FIA F1, GT1 és WTCC bajnokság esetében az FIA orvosi autóban, amely a mezőnyt az első körben követ. A többi orvosi autó számára ajánlott.
  - b) a WRC bajnokság versenyein mindegyik orvosi autóban
  - c) amennyiben egy vagy több jármű kinetikus energiavisszanyerő rendszerrel let felszerelve „KERS” az adott versenyen, akkor kötelező mindegyik orvosi autóban a pálya mellett.
- vérnyomásmérő és sztetoszkóp

iv. Nyaki gerinc:

- 2 db felnőtt merev nyakrögzítő,
- Az FIA által előírt típusú gerincmerekítő mellény (ha nincs KED csapat).

v. Kötszerek:

- - Teljes kötszersorozat, ebben 10 nagyméretű kötszer,
- - Égési kötszerek (pl. Water Gel csomag, izoterm lepedő).

vi. Gyógyszerek:

- - az adott országban az újraélesztéskor használatos gyógyszerek,

A következő gyógyszerek ajánlottak:

- a légzés gyógyszerei,
- kardiovaszkuláris szerek,
- fájdalomcsillapítók és spazmolitikumok,
- szedativumok és epilepszia elleni gyógyszerek
- szteroidok, GC
- az intubáció és az anaesthesia, valamint a helyi érzéstelenítésre szolgáló gyógyszerek.

Ez a lista nem teljes, és egyéni elbírálás alapján még kiegészítendő, de tartalmaznia kell az újraélesztés során ajánlott szereket csakúgy, mint egy teljes készlet szokásos gyógyszert.

vii. Egyebek:

- - ollók és egyéb szerszámok a biztonsági öv és az overall szétvágására,
- - takarók,
- - fekete fotó papír, az intubáció megkönnyítésére napsütésben (ajánlott),
- - steril és nem steril kesztyűk
- - a terep-rallye rendezvények esetében vákuum matrac, és egyéb sínek.

S.3.5 Gyorsbeavatkozó felszerelések

Azokat a beavatkozó járműveket, amelyeknek feladata a személyek sérült autóból történő kiszabadítása, legalább az alábbi eszközökkel kell felszerelni:

Vágó felszerelések:

- 1 db hidegvágó,
- 1 db pneumatikus véső,
- 1 db sűrített levegős fűrész, legalább 20 perces vágáshoz elegendő levegő tartálékkal, maximum 100psi nyomáson,
- Fűrész lapok kifejezetten üveg, karbon-szál as anyagok, és Kevlár erősítésű kompozit anyagok vágásához.
- 1 db nagy hidraulikus vágó;

Hidraulikus eszközök:

- 1 db 10/8 tonnás standard mentőfelszerelés, ahogy azt Hurst, Tangy stb. cégek kompletten árulják;
- 1 db nagy tágító fej;
- 1 db kis tágító fej;
- 1 db 1 tonnás, gurulós autóemelő.

Szerszámok:

- 1 db gyorszabadító kés csapattagonként;
- 2 db fémfűrész törhetetlen lapokkal;
- 1 db kis fejsze;
- 2 db lemezvágó olló, egyik görbe, másik egyenes;
- 1 db olló, aramid-, karbon-, vagy üvegszál as anyagok vágásához;
- 1 db fogó;
- 1 db emelőrúd;
- 1 db, 3 cm-es csapszegvágó (csavarfejező);
- 1 db csőhajlító;
- 1 db, 5 m hosszú nylon köté l, 3 tonnás szakítószilárdsággal;
- 1 készlet befogó fej (lemez huzatásához);
- 1 készlet dugókulcs (AF);
- 1 készlet dugókulcs (metrikus);
- 1 készlet csillagkulcs és villáskulcs (metrikus és AF);
- 1 készlet imbusz kulcs (metrikus és AF);
- 2 db kalapács;
- 1 db 4kg-os kalapács (hosszú nyéllel);
- 1 garnitúra lapos és keresztornyú csavarhúzó;
- 1 db lámpa.

4. MELLÉKLET – INTENZÍV KEZELŐ EGYSÉGEK FELSZERELÉSE

1. ÁLTALÁNOS

Ezen melléklet a felszereléseket írja elő minden FIA nemzetközi naptárjában regisztrált eseménnyel kapcsolatban.

A) Pályák FIA Grade 1,2,3 vagy 4 esetében

B) Pályák FIA Grade 5 vagy 6 esetében, valamint rallye, terep-rallye, és Hegyi versenyek esetében

A felszerelés megválasztását a helyi gyakorlat és követelmények határozzák meg. Erősen meg kell fontolni üvegszálás laringoscopy és intubation használatát. A személyzetnek a választott felszerelések helyes használatát ismerniük kell, arra kiképzést kellett kapniuk.

Mindenekelőtt kívánatos, hogy az Orvosi központok és újraélesztő egységek bármely olyan személy befogadására alkalmasak legyenek, aki az autósport verseny alkalmával szenvedett el sérülést. Ugyanakkor előfordulhat, hogy egyéb, traumához nem kapcsolódó probléma vagy sérülése estén is bevetésre kerülnek.

Gyakorlattól és esettől függően vagy kizárólag a verseny résztvevői részére vannak fenntartva az orvosi központok szolgálataik, vagy nyitva lehetnek a nézők számára.

Az intenzív ellátáshoz szükséges orvosi felszerelés mellett (lásd az alábbi 2. cikk), úgy kell ezeket az egységeket felszerelni, hogy minden kis problémát kezelni tudjanak, függetlenül attól hogy a sérülés traumával kapcsolatos vagy sem. (A berendezések kiválasztása a versenyfőorvos felelőssége).

2. ALAPFELSZERELÉS, MINIMÁLIS KÖVETELMÉNY

A. Működő orvosi központoknak FIA Grade 1.2.3.és 4 licenszel rendelkező pályák számára nemzetközi naptárban szereplő versenyek esetén.

Az alábbi orvosi eszközök megfelelő mennyiségben és minőségben kell hogy rendelkezésre álljanak az intenzív ellátáshoz egyszerre két sérült esetén.

i. Felszerelés a felső légút biztosítására

- Endotracheális intubációs felszerelés
- Meg kell határozni a csövek helyes felhelyezését.
- A felső légutak ellenőrzésére szolgáló berendezés amikor nehéz vagy lehetetlen intubálni (pl. Fastrach®, vagy Combitube® stb.;
- a spontán lélegző betegek számára „non rebreathing mask”-tartállyal
- 3-as és 4-es Guedele tubus
- Nasophariengealis tubus 7-es és 8-as méret
- Felnőtt laringoszkóp, csere elemmel és égővel
- Endotracheális tubusok 7-es és 8-as méret, csatlakozókkal és a mandzsetta felfújásához fecskendővel,
- oesophagel intubációs detector
- Oxigén szaturációs mérőműszer (2 db.)

Mini tracheotomiás készlet

ii. Légcsere:

- - Lélegeztető készülék (300 Hgmm szívóteljesítménnyel), (2 db.)
- - Lélegeztető katéter sorozat és egy darabos szívó,
- - Lélegeztető ballon oxigéntartállyal, és maszkkal,
- -Központi vagy hordozható oxigénpalack reduktorral és megfelelő csatlakozással, (2 db.)
- Mellkasi csövezés, nem visszatérő szeleppel.

Ajánlott a szájon át lélegeztetés esetére, megfelelő maszk megléte is.

iii. Keringés:

- Nagy mértékű vérzést megállító eszköz trauma esetére.
(Sebészeti bilincsek használata nem ajánlott ebben a helyzetben, és arra hagyatkozni nem lehet. Az e célra kialakított és bevizsgált érleszorítók alkalmazása javasolt, ajánlott egyéb vérzéscsillapító eszközök használata. (Quick Clot®, stb),
- medencecsont törés stabilizálására szolgáló eszköz
- intravénás felszerelések,
- 4 db IV-es infúziós szerelék és felszerelése
- 14x3-as, és 16x3-as méretű 4-es katéterek
- Központi vénás kanül csomag (tartalékkal)
- Megfelelő mennyiségű volumen pótszer
- Szív monitor
- EKG
- Defibrillátor (2db)
- sphygmomanométer és stethoscope.

iv. Gyógyszerek:

- - az adott országban az újraélesztéskor használatos gyógyszerek,

A következő gyógyszerek ajánlottak

- a légzés gyógyszerei,
- kardiovaszkuláris szerek,
- fájdalomcsillapítók és spazmolitikumok,
- szedatívumok és epilepszia elleni gyógyszerek
- szteroidok,
- az intubáció és az anaesthesia, valamint a helyi érzéstelenítésre szolgáló gyógyszerek.

Ez a lista nem teljes, és egyéni elbírálás alapján még kiegészítendő, de tartalmaznia kell az újraélesztés során ajánlott szereket csakúgy, mint egy teljes készlet szokásos gyógyszerét.

v. Egyébb felszerelés

Minden esetben kötelező

- Tartalék Oxigén
- Vákuum matrac
- Sterill sebészeti egységcsomag beleértve az érfogókat is
- Nagyobb égési sérültek ellátásának a megkezdéséhez szükséges eszközök
- Törések rögzítéséhez szükséges felfújható eszközök
- Sebészeti Gallér (több méretben)
- Otoscope (fülltükrő)
- Eldobható anyagok: Vizelet katéter, tűző anyagok tűk.

Javasolt:

- Röntgen és ultrahang berendezés (trauma)

Ajánlott

- Ophthalmoscope (szemtükör)

B. Orvosi központok számára FIA Grade 5 és 6 licenszel rendelkező pályák számára, valamint kezelés/ újraélesztés hegyi felfutó versenyeken valamint rallye szervízparkokban, gyorsbeavatkozó mentőknek WRC versenyeken, valamint Bivouacban Terep-rallye versenyeken.

Javasolt, hogy az alábbiakban felsorolt eszközök duplán álljanak rendelkezésre két sérült együttes ellátása érdekében.

i Légutak

- Endotracheális intubációs felszerelés
- A felső légutak ellenőrzésére szolgáló berendezés amikor nehéz vagy lehetetlen intubálni (pl. Fastrach®, vagy Combitube® stb.);
- a spontán lélegző betegek számára „non rebreathing mask”-tartállyal
- 3-as és 4-es Guedele tubus
- Nasophariengealis tubus 7-es és 8-as méret
- Felnőtt laringoszkóp, csere elemmel és égővel
- Endotracheális tubusok 7-es és 8-as méret, csatlakozókkal és a mandzsetta felfújásához fecskendővel,
- oesophagel intubációs detector
- Oxigén szaturációs mérőműszer
- Mini tracheotomiás készlet
- Kilélegzet szén-dioxid kimutatására szolgáló készülék

ii Légcsere:

- Hordozható lélegeztető készülék (300 Hgmm szívóteljesítménnyel)
- Lélegeztető katéter sorozat és egy darabos szívó,
- Lélegeztető ballon oxigéntartállyal, és maszkkal,
- Központi vagy hordozható oxigénpalack reduktorral és megfelelő csatlakozással, (2 db.)
- Mellkasi csövezés, nem visszatérő szeleppel.
Ajánlott a szájon át lélegeztetés esetére, megfelelő maszk megléte is.

iii Keringés:

- intravénás felszerelések,
- 4 db IV-es infúziós szerelék és felszerelése,
- 14x3-as, és 16x3-as méretű 4-es katéterek
- Központi vénát kialakító csomag (2 db)
- Defibrilátor, ajánlott az AED félautomata típus
- sphygmomanométer és stethoscope

iv Gyógyszerek:

Megegyezik a fenti A pontban foglaltakkal

v Egyébb felszerelés

Megegyezik a fenti “A” pontban foglaltakkal egy kitéttel.

- Abban az esetben, ha a táborhely sivatagi terepen, kórháztól nagy távolságra helyezkedik el (PI Terep-rallye versenyen), akkor röntgen és ultrahang készülékkel is fel kell szerelni a helyi orvosi központot.

5. MELLÉKLET - A MENTŐHELIKOPTER FELSZERELÉSE

Minimális követelményként fekvő sérült számára fel kell szerelni egy, a padlózathoz megfelelően rögzített hordággyal. Amikor fedélzetén sérültet szállítanak kórházba, tt a 3. mellékletekben foglalt „Mozgó beavatkozó egységek – Orvosi beavatkozó felszerelések” alatti eszközöket és egy ECG/defibrillátort kell elhelyezni.

6. MELLÉKLET - ÁLLANDÓ ORVOSI KÖZPONT

1. HELYSZÍN

A lehetőségekhez mérten központi helyen és megfelelően elszigeteltnek kell lennie, valamint zárt, őrzött épületben kell kialakítani. A nézők semmi esetre sem léphetnek be, vagy kelhetnek át az épület által kijelölt határokon, kivéve ha ellátásban részesülnek.. A központnak könnyen megközelíthetőnek kell lennie a pályáról, és közvetlen összeköttetésben kell lennie a helikopter leszállóval is, kivéve, ha az eltérés engedélyezett. A központnak a boksztuca bejárat közelében kell elhelyezkednie.

2. ÁLTALÁNOS KIALAKÍTÁS

Minden egyes orvosi központnak elég tágasnak és kényelmesnek kell lennie. (Elektromos áram, víz, WC, fűtés és ha szükséges légkondicionáló berendezés)

Tartalmaznia kell:

- két intenzív ellátásra alkalmas ágy, minden egyes ágynak tágas térrel kell rendelkeznie mindkét oldalról, hogy a beteg a megfelelő kezelést megkaphassa;(min 4m*3m/ ágy)
- egy kezelő egység súlyos égési sérültek számára, legalább egy zuhannyal (hajlékony zuhanycsővel és vízelvezetéssel)
- két általános ellátásra alkalmas ágy egymástól elválasztva
- tárolóhelység, recepció, és a versenypálya eléréséhez szolgáló belső és külső kommunikációs eszközök (telefon, rádió, televízió)
- doppingvizsgálatra alkalmas félreeső terület, illetve étkező és pihenő részleg az orvosi személyzet számára

3. AZ ÁLLANDÓ ORVOSI KÖZPONT GYAKORLATI KIALAKÍTÁSA

3.1. Arculatára nincsenek megkötések, feltéve ha a funkcionalitást helyezték előtérbe valamint hogy magába foglalja az alábbiakban ismertetett lényeges elemeket.

Az 5. cikkében ismertetett terv csak példa, nem kötelező jellegű.

3.1.1. Minden egyes orvosi központ legyen az állandó vagy ideiglenes a következő belső és külső kommunikációs felszereléssel kell rendelkeznie:

Minden esetben:

- Nemzetközi telefonvonal
- rádió-lánc

FIA F1, GT1, és WTCC bajnokság esetén:

- Internet kapcsolat (javasolt egyéb esetekben)

Opcionális:

- Televíziós képek közvetítése a versenyirányítástól

3.2. Az állandó orvosi központnak következő két részből kell állnia:

a) Intenzív részleg, amely alábbiakat foglalja magában:

- három kezelő egység (értsd: itt és a továbbiakban az „egység” az ágyat és a hozzátartozó berendezéseket, műszereket, eszközöket foglalja magában);
- két intenzív ellátásra alkalmas ágy, minden egyes ágynak tágas térrel kell rendelkeznie mindkét oldalról, hogy a beteg a megfelelő kezelést megkaphassa;(min 4m*3m/ ágy)

- egy kezelő egység súlyos égési sérültek számára, legalább egy zuhannyal (hajlékony zuhanycsővel és vízelvezetéssel)
- két általános ellátásra alkalmas ágy egymástól elválasztva
- egy legalább 2 m széles, közvetlenül a szabadba nyíló, a sérültekkel is hozzáférhetőséget biztosító ajtó. A helyiségek közötti ajtóknak (értsd: a központ) teljes területén legalább 1.5 m széleseknek kell lenniük;

Az itt meghatározott intenzív részlegnek az esetleges egyéb kiegészítő helyiségeken kívül legalább 30 m² alapterületűnek kell lennie.

b) Általános kezelő és fogadó részleg, amely alábbiakat foglalja magában:

- az intenzív részlegtől jellegzetesen elkülönített bejárat,
- fogadóhely, amelyben helyet kell kapniuk a versenypálya eléréséhez szolgáló belső és külső kommunikációs eszközöknek (telefon, rádió, televízió)
- orvosi iroda,
- általános kezelő és akut szoba (két ágygal),
- orvosi vizsgáló egység,
- nyilvános wc,
- lehetőség szerint étkező és pihenő részleg az orvosi személyzet számára, amelyhez öltöző, wc és zuhanyozó kapcsolódik;
- raktárhelyiség.

A félreeső terület doppingvizsgálat számára legalább 1 szobának kell lennie az ellenőrzésre egy önálló WC-vel. Továbbá javasolt mégyegy szoba elkülönítése annak érdekében, hogy egyszerre 2 versenyzőt lehessen ellenőrizni.

Az általános kezelő és fogadó részleg alapterületének körülbelül 60 m²-nek kell lennie.

- 3.3. Mindkét részleget (intenzív és általános) el kell látni elegendő számú hideg és melegvíz vételi hellyel, továbbá alkalmas fűtéssel és világítással.
- 3.4. A két részleg közötti átjárót biztosítani kell (zárral vagy egyéb módon). Az átjárónak 1.5 m (egyszárnyú), vagy 2 m (kétszárnyú) széles ajtóval kell rendelkeznie.
- 3.5. Amennyiben további helyiség áll rendelkezésre kiegészítő vizsgálatok (röntgen stb.) számára, azoknak mindkét részlegből elérhetőnek kell lenniük, vagy az intenzív részlegnek kell magában foglalnia.

4. MINIMÁLIS FELTÉTELEK A PÁLYÁK FIA LICENCFOKOZATÁTÓL FÜGGŐEN.

- a) FIA Grade 1,2,3 vagy 4 licenz esetén: Orvosi központ építése amely szigorúan követi a fenti előírásokat (ezen melléklet 1-3). Az 5. cikkben ismertetett terv csak példa, nem kötelező jellegű.
- b) FIA Grade 5,6 licenz esetén:Függetlenül attól hogy az orvosi központ állandó vagy ideiglenes, a következő minimális követelményeknek kell megfelelnie:
  - Szilárd burkolat
  - Védelmet kell nyújtani a természeti erőkkal szemben, és merev oldalfallal rendelkezzen
  - Elektromos áram
  - Meleg és hidegvíz
  - két intenzív ellátásra alkalmas ágy, minden egyes ágynak tágas térrel kell rendelkeznie mindkét oldalról, hogy a beteg a megfelelő kezelést megkaphassa;(min 4m*3m/ ágy) Lehet az egyik az életmentésre felkészített mentőautóban amit pótolni kell ha az beteget szállít.
  - Adminisztratív feladatok ellátása, és tárolóhelyiségek

- A központ területének elszigetelése, de a nyilvánosság számára biztosítani kell a biztonságos és ellenőrzött bejutást.
- c) Minden esetben a terveket az FIA-nak jóvá kell hagynia mielőtt bármilyen építkezés vagy változtatás elkezdődik.

5. PÉLDA ALAPRAJZ

Lásd: eredeti, angol nyelvű verzió

7. MELLÉKLET - KED CSAPATOK

1. KÖRPÁLYÁS RENDEZVÉNYEKRE

A csapatok létszáma általában 6 fő, amelyben lehetőleg helyet kap egy sürgősségi ellátásban gyakorlott orvos. A másik 5 fő tűzoltókból, sportbírókból, elsősegélynyújtókból, paramedikusokból állhat. Egyikőjük a gépkocsivezető.

A járműnek gyorsnak és jól manőverezhetőnek kell lennie, és alkalmasnak kell lennie 6 személy és az alábbi felszerelések szállítására.

Minden esetben:

- gerincmervítő mellény, KED vagy hasonló
- „backboard”
- gerincágyvákuum matrac és pumpája
- megfelelő ollók és kések
- tűzálló takaró.

Szintén követelmény a megfelelő formaruha és jellegzetes megkülönböztetés.

Mindezekon felül azoknak a versenytípusoknak az esetében, ahol a versenyülés kivehető, kötelező az FIA „extrication bag” használata.

E csapatok hatékonyságához alapvetően szükséges a kiképzés és gyakorlatozás.

A szükséges segédanyagokat (brosúrák, filmek, stb) az FIA rendelkezésre bocsátja.

A KED csapatoknak megfelelően képzetteknek kell lenniük arra, hogy sérülteket bármilyen típusú autóból kiemeljenek, legyen az akár nyitott, akár zárt. Speciális gyakorlaton kell részt venniük (az FIA bajnokságok esetében az FIA által az adott rendezvény során szervezett gyakorlat).

Baleset esetén nem avatkozhatnak be mindaddig, amíg a helyszínen lévő orvos kifejezetten ezt nem kéri.

2. EGYÉB RENDEZVÉNYEK

A fentiek szerinti, erre kiképzett személyzet jelenléte javasolt, és előírható.

8. MELLÉKLET - AZ FIA ORVOSI KÜLDÖTT SZEREPE

1. KÖRPÁLYÁS RENDEZVÉNYEKEN

A rendezvény előtt

- az adott rendezvényre vonatkozó orvosi kérdőív tartalmának tanulmányozása és tudomásul vétele

Tájékoztatásul:

Olyan, az FIA F1, GT1 és WTCC sorozatokba belépő és ilyet először lebonyolító rendezvények esetében a rendező által javasolt orvosi szolgálatok és kórházak első inspekciónak az FIA már korábban megtartotta.

Ez az inspekciónak az alábbiakat foglalta magában:

- az orvosi központ ellenőrzése (ha új, homologizációja)
- a pályán: a mentési szolgálatok elhelyezése vagy annak jóváhagyása
- a mentési szolgálatok és KED csapatok munkájának kiértékelése vagy képzése, ha szükséges

A rendezvény során:

- a) ellenőrizni, hogy az orvosi szolgálatok megfelelően működnek és az orvosi kérdőívre adott válaszok helytállóak
- b) a gyakorlatok felügyelete és kiértékelése (KED és általában a mentési folyamat gyakorlata)
- c) tartózkodják folyamatosan a Versenyirányításban a Versenyfőorvos és a Rendezvényigazgató közelében
- d) baleset esetében:
  - ha szükségesnek ítéli, menjen a helyszínre és maradjon ott a mentési műveletek egy része vagy teljes ideje alatt
  - készítsen jelentést az FIA Sajtó Küldöttje számára
  - A Versenyfőorvossal közös felelősséget vállalva engedélyezheti újra egy balesetet szenvedett versenyző versenyzését (lásd az L Függelék II. Fejezet 2.2.1 cikkelyét)

A rendezvény után:

- készítsen a rendezvényről jelentést az FIA számára, amelyet az FIA továbbít az ASN-nek (az ASN-nek e jelentést el kell küldenie a pálya és a Versenyfőorvos számára)
- adott esetben kísérelje figyelemmel a kórházi ápolásra szoruló versenyzőt

2. RALLYE RENDEZVÉNYEK

A rendezvény előtt

- az adott rendezvényre vonatkozó orvosi kérdőív tartalmának és a mentési tervnek a tanulmányozása és tudomásul vétele
- olyan, a WRC sorozatba belépő és ilyet először lebonyolító rendezvények, vagy olyanok esetében, ahol nem rendeztek WRC futamot öt egymást követő évben, a rendező által javasolt orvosi szolgálatok és kórházak előzetes inspekciónak. Ez az inspekciónak akkor kerül sorra, ha a rallye azonos helyszínen kerül lebonyolításra, és be kell fejeződnie, mielőtt a rendezvény bekerülne a WRC naptárba. Magában

foglalja a mentési műveleteket alkotó részlegek oktatásának és alkalmasságának ellenőrzését, és ha szükséges, a mentési folyamat és KED gyakorlatokat.

A rendezvény során:

- a) ellenőrizni, hogy az orvosi szolgálatok megfelelően működnek a mentési tervet betartják és az orvosi kérdőívre adott válaszok helytállóak
- b) a gyakorlatok felügyelete, és ha szükséges a mentési folyamat egyes elemeinek felügyelete
- c) közreműködés a versenyzők elsősegély oktatásában
- d) járja végig minden gyorsasági szakaszt legalább egy órával az első versenyző előtt. Ezt az FIA Biztonsági Küldöttjével és a Rendezvényigazgatóval szoros együttműködésben kell megtennie. Fentiek egyben azt is jelentik, hogy az orvosi szolgálatoknak az első versenyző elhaladása előtt másfél órával el kell foglalniuk felállítási helyüket.
- e) baleset esetén
  - az Orvosi Küldöttnak, és a Versenyfőorvosnak állandó kapcsolatban kell lennie egymással mobil telefon, vagy jobb, ha rádió segítségével, hogy a legfrissebb információkkal rendelkezzen baleset vagy egyéb esemény megtörténtével kapcsolatban
  - ha szükségesnek látszik és megvalósítható, a mentési műveletek alatt legyen a helyszínen a helyi orvos közelében
  - a Versenyfőorvossal együtt biztosítsa a rallye felügyelőkkel szervezett napi üléseket, jelentésekkel minden eseményről és balesetről
  - A Versenyfőorvossal közös felelősséget vállalva engedélyezheti újra egy balesetet szenvedett versenyző versenyzését (lásd az L Függelék II. Fejezet 2.2.1 cikkelyét)

A rendezvény után:

- készítsen a rendezvényről jelentést az FIA számára, amelyet az FIA továbbít az ASN-nek (az ASN-nek e jelentést el kell küldenie a pálya és a Versenyfőorvos számára)
- adott esetben kísérje figyelemmel a kórházi ápolásra szoruló versenyzőt